

كىرىش سۆز

ئۇيغۇر تېبابىتى — ئىنسانلارنىڭ ئوزۇقلۇنىش، ھەربىكتە پائالىيىتى نورمال بولسا ھەمە ماددا ئالمىشىش تەڭپۈڭ ھالەتتە بولسلا، ئاسانلىقچە كېسىل بولمايدۇ، دەپ قارايدۇ.

ئۇيغۇر تېبابىتى يېمەك - ئىچمەكىنى تەڭشەش ئارقىلىق كېسىلدىن ساقلىنىش، كېسىل بولۇپ قالغاندا ئامال بار دورا ئىشلەتمەي، يېمەك - ئىچمەك ۋە ھەربىكتە - پائالىيەتنى تەرتىپكە سېلىش ئارقىلىق داۋالاشنى تەشبىيۇس قىلدۇ.

يېمەك - ئىچمەك رېتىپلىرى بىلەن كېسىل داۋالاشتىكى مەقسەت ئىنسان تېنى ئەڭ تونۇشلۇق بولغان يېمەك -

 ئىچمەكلەر بىلەن بەدەنگە ئوزۇقلۇق تولۇقلاب، بەدەندىكى تەڭپۈڭلۈقنى ئەسلىگە كەلتۈرۈپ، بەدەننىڭ كېسىلگە قارشى تۇرۇش كۈچىنى ئاشۇرۇپ، ھەر خىل كېسىللەككەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە داۋالاشتىن ئىبارەت.

ئۇيغۇر تېبابىتى يېمەك - ئىچمەك رېتىپلىرى بولسا، ئۆزىنىڭ يېيىشلىكلىكى، ئوزۇقلۇق مىقدارنىڭ يۇقىرىلىقى، ياساش ئۇسۇلىنىڭ ئاددىلىلىقى، تەننەر خىنىڭ تۆۋەنلىكى، داۋالاش ئۈنۈمىنىڭ يۇقىرىلىقى، ئەكس تەسىرىنىڭ ئىنتايىن ئاز ئىكەنلىكى قاتارلىق ئالاھىنلىكلىرى بىلەن ئۇيغۇر تېبابىتىدە نەچچە مىڭ يىللاردىن بۇيان كېسىللەككەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە

ئۇيغۇر تېببىتى يېمك - ئىچمەك رېتسېلىرى

داۋالاشتا قوللىنىلىپ كېلىۋاتىدۇ.

بۇ كىتاب ئىككى بولۇنلىك بولۇندى، بىرىنچى بولۇكىدە، ئۇيغۇرلار كۆپەك ئىستېمال قىلىدىغان مېۋە، كۆكتات، گۆشىن، تۇخۇم، سوت، سوت مەھسۇلاتلىرى، ياغ، ئاشلىق، چاي، دورا-دمەمەك، تەم تەڭشىگۈچ قاتارلىقلارنىڭ تەببىتى، شىپالقى رولى قاتارلىقلار تونۇشتۇرۇلدى.

ئىككىنچى بولۇكىدە، 150 خىلدىن كۆپەك كېسەللەكلەرنىڭ يېمەك - ئىچمەك رېتسېلىرى ھەمدە ھەربىر رېتسېپنىڭ خۇرۇچى، ياساش ئۇسۇلى، شىپالقى رولى، ئىشلىتىش ئۇسۇلى قاتارلىقلار تونۇشتۇرۇلۇپ، ھەربىر كېسەلگە كۆپ بولغاندا 20 نەچچە رېتسېپ، ئاز بولغاندا بىر رېتسېپ بېرىلدى. كەڭ بىمارلار قايىسىبر رېتسېپنىڭ خۇرۇچىلىرىنى ئوڭىاي تاپالىسا ۋە ئاسان ياسىيالىسا شۇنى تاللاپ ئىشلەتسە بولىدۇ.

بۇ كىتاب سالامەتلەكىگە كۆڭۈل بولگۇچىلەرنىڭ، ئۇيغۇر تېببىتى ھەۋەسكارلىرى ھەمدە كەڭ بىمارلارنىڭ يېمەك - ئىچمەك ئارقىلىق سالامەتلەكىنى ئاسراش، كېسەللەكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە داۋالاشتىكى زۆرۈر دەستۇرى بولۇپ قالغۇسى.

ئابلىكىم نۇرمۇھەممەت حاجى
2003- يىلى 3 - ئاي ئۇرۇمچى

مۇنۇدەرىجە

(1)	كىرىش سۆز
(1)	كۆپ ئىستېمال قىلىنىدىغان مەۋىلەر
(1)	ياڭاق
(1)	بادام
(1)	چىلان
(2)	ثانار
(2)	ئۈزۈم
(3)	شاپتۇل
(3)	ئۆرۈك
٤ (3)	ئۈچمە
(3)	ئالما
٥ (4)	ئەنجۇر
(4)	بۈلچۈرگەن
(4)	قوغۇن
(5)	تاۋۇز
(5)	نەشىپۇت
(5)	ئەينۇلا
(6)	ليمون
(6)	بانان

(6)	ھالۋابىدىت
(7)	دولانى
(7)	گلاس
(7)	بېھى
(8)	ئالۇچا
(8)	جىڭدە
(8)	ئامۇت
(9)	شاتۇت
(9)	جىنەستە
(9)	قارىئۇرۇڭ
(9)	كۆكۈلتان
(10)	ئالگىرات
(10)	نارجىل
(10)	زىرق
(11)	ئالقات
(11)	خورما
(11)	جىغان
(12)	ئاپتاپىھەرس
(12)	چىلغۇزا
(12)	پىستە
(13)	ئاپېلىسىن (جۈزە)
(13)	خاسىڭ (يەر يائىقى)

(14)	كۆپ ئىستېمال قىلىنىغان كۆكتاتلار
(14)	چامغۇر
(14)	كاۋا
(14)	نوقۇت
(15)	يۇمماقسىت
(15)	قاپاق
(15)	سەۋزە
(16)	پىننە
(16)	كۈدە
(16)	پىياز
(17)	تۇرۇپ
(17)	پالەك
(17)	غولپىياز
(18)	كەرەپىشە
(18)	قىزىلبۇغداش
3 (18)	قىزىللمۇج
(19)	شوخلا
(19)	كالله كبەسەي
(19)	تاغچىيۇغۇچ
(19)	تەرخەمەك
(20)	بېدە
(20)	لوبىيا
(20)	تەكىيە كاۋا

(21)	ماش
(21)	يېسۋىلەك
(21)	پىدىگەن
(21)	قىزىلچا
(22)	ئۇسۇڭ
(22)	يائىئۇ
(22)	سامساق
(23)	جاڭدۇ
(23)	چەلەڭ
(23)	مور
(23)	تاتلىسىقاڭىزۇ
(24)	خەيدەي
(24)	موڭۇ
(24)	چېچەكسەي
(25)	كۆپ ئىستېمال قىلىنىدىغان گۆشلەر
(25)	قوي گۆشى
(25)	كالا گۆشى
(25)	ئۆچكە گۆشى
(26)	قوتاز گۆشى
(26)	تۆگە گۆشى
(26)	ئات گۆشى
(26)	كېيىك گۆشى
(27)	توشقان گۆشى

(27)	تۇخۇ گۆشى
(27)	كەپتەر گۆشى
(28)	ئۇرداك گۆشى
(28)	غاز گۆشى
(28)	كەكلىك گۆشى
(28)	قۇشقاچ گۆشى
(29)	ئۇلاي گۆشى
(29)	بۇدۇنە گۆشى
(29)	بېلىق گۆشى
(30)	كۆپ ئىستېمال قىلىنىدىغان تۇخۇملار
(30)	تۇخۇ تۇخۇمى
(30)	ئۇرداك تۇخۇمى
(30)	كەپتەر تۇخۇمى
(30)	قۇشقاچ تۇخۇمى
(31)	غاز تۇخۇمى
5 (31)	بۇدۇنە تۇخۇمى
(31)	كەكلىك تۇخۇمى
(32)	ياۋا غاز تۇخۇمى
(33)	كۆپ ئىستېمال قىلىنىدىغان سۈقلەر
(33)	كالا سۈتى
(33)	قوىي سۈتى
(33)	ئۆچكەسۈتى
(33)	قېمىز (ئات سۈتى)

ئۇيغۇر تېلېتى بېمە - ئىجمەك رېتىسىلىرى

ئۇچىن

(34)	تۆگە سۇتى
(35) كۆپ ئىستېمال قىلسىدىغان سۇت مەھسۇلاتلىرى	
(35)	قېتىق
(35)	قايماق
(35)	سېرىقماي
(36)	سۇت پاراشوكى
(37)	كۆپ ئىستېمال قىلسىدىغان ياغلار
(37)	زىغىر يېغى
(37)	چىڭىت يېغى
(37)	كۈنچۈت يېغى
(37)	كەندىر يېغى
(37)	ئاپتاپەرەس يېغى
(37)	قىچا يېغى
(37)	زاغۇن يېغى
(39)	زەيتۇن يېغى
(40)	كۆپ ئىستېمال قىلسىدىغان ئاشلىقلار
(40)	بۇغداي
(40)	قوناق
(40)	گۈرۈچ
(40)	ئارپا
(41)	تېرىق
(42)	كۆپ ئىستېمال قىلسىدىغان چايلار
(42)	قارىچاي

(42)	قەھۋە (كوفى)
(43)	كۆپ ئىستېمال قىلىنىغان دورا-دەرەھەكلىر
(43)	قارىمۇچ
(43)	ئاقمۇچ
(43)	زىرە
(44)	زەرچىۋ
(44)	كاۋاۋىچىن
(44)	ئارپىبەدىيان
(45)	كۈنچۈت
(45)	سيادان
(46)	كۆپ ئىستېمال قىلىنىغان تەم تەڭشىگۈچلىر
(46)	ئاچقىسۇ
(46)	تېتىتقۇ
(46)	جاڭىيۇ
(46)	ئاق شېكەر
7 (47)	قا拉ا شېكەر
(47)	ناۋات
(47)	قەفت
(48)	ئىچكى كېسەللىكلىر
(48)	زۇكام
(50)	قىزىتىما
(50)	يۇتەل
(52)	سوغۇقتىن بولغان باش ئاغرىقى

(52)	ئىسسىقتىن بولغان باش ئاغرىقى
(53)	ھەزم ناچارلىقى
(55)	ئىچ سۈرۈش
(57)	قۇسۇش
(60)	قان تولغاق
(61)	قەۋۇزنىيەت
(63)	قان ئازلىق
(64)	سوزۇلما خاراكتېرىلىك ئاشقازان ياللۇغى
(65)	ئاشقازان ئاستى بېزى ياللۇغى
(65)	ئاشقازان، 12 بارماق ئۈچھەي يارىسى
(66)	سوزۇلما خاراكتېرىلىك بوغماق ئۈچھەي ياللۇغى
(67)	دىئابىت كېسىلى
(68)	سويدۈك يولى ياللۇغى
(69)	نېرۋا ئاجىزلىقى
(72)	ئۇيقوسزىزلىق
(74)	بۆرەك ئاجىزلىقى
(75)	ئۇتكۈر خاراكتېرىلىك بۆرەك ياللۇغى
(76)	سوزۇلما خاراكتېرىلىك بۆرەك ياللۇغى
(77)	سۇلۇق ئىشىشىق
(78)	بەل ئاغرىقى
(80)	كاناي ياللۇغى
(81)	ئۆپكە يېرىڭىلىق ئىشىشىقى
(82)	زىققە

(83) يۈرەك سېلىش
(83) يۈرەك زەنپىلىكى
(84) يۈرەك سانجىقى
(85) تاجىسىمان ئارتېرىيلىك يۈرەك كېسلى
(86) يۈرەك مۇسکۇل تىقلىمسى
(87) يۇقىرى قان بېسىمى
(89) يۈرەك قىزىل قان تومۇرى قېتىش
(90) كالتسىي كەملەك
(91) ئۆپكە ھاۋالىق ٹىشىشى
(92) مېڭە ئاجىزلىقى
(96) ئۇنىتۇغاقلىق
(98) ئۇمۇمىي بەدەن ئاجىزلىقى
(101) سۈيدۈك تۇتۇلۇش
(101) ئۆت ياللۇغى
(101) مېڭە قان تومۇرى قېتىشىش
(103) قاندا ماي مىقدارى ئېشىپ كېتىش كېسلى
(103) رېماتىزىم
(104) ھىستېرىيە
(104) ھېق تۇتۇش
(106) ئاشقازان ئاغرىقى
(107) جىڭەر ياللۇغى
(108) قورساق ئاغرىقى
(111) چوڭ تەرەتتىن قان كېلىش
(111) ئاق قان دانىچىسى ئازىيىپ كېتىش كېسلى

- (112) ئوزۇقلۇق يېتىشىمەسىلىك
 (112) قوغۇشۇندىن زەھەرلىنىش
 (113) ئىسىق ئۆتۈپ كېتىش
 قان نۆكچىسى كەپلىشىپ قېلىشتىن بولغان قان
 (114) تومۇر ياللۇغى
 قايىتا قان ئىشلەش ئىقتىدارى تو سقۇنلۇققا
 (114) ئۇچراش كېسىلى
 (116) تاشقى كېسەللەكلەر
 (116) سۈيدۈك يولى تېشى
 (116) بۆرەك تېشى
 (117) قالقانسىمانبەز ئىقتىدارى ئېشىپ كېتىش
 (117) قالقانسىمانبەز يوغىناباپ قېلىش
 (118) پاچاق يارىسى
 (118) يىلان چېقۇۋېلىش
 (119) زەھەرلىك ھاشارەتلەر چېقۇۋېلىش
 (120) غالىجىر ئىت چىشلىۋېلىش
 (120) بەل چىم بولۇپ قېلىش
 (122) تېرىه كېسەللەكلىرى
 (122) چىيقان
 (122) غەلۈئەك
 (123) تىلما كېسىلى
 (123) سۆگەل
 (124) ھۆل تەمەتكە

قول-پۇت تەمرەتكىسى (124)
كالا تەمرەتكىسى (125)
تىرناق تەمرەتكىسى (125)
تېرە ياللۇغى (126)
ئەولەر كېسەللىكلىرى (128)
بىلە ئاجىزلىقى (128)
كۆپ ئېھتىلام بولۇش (129)
بالدۇر مەننى يۈرۈپ كېتىش (129)
مەزى بېزى ياللۇغى (130)
ئاياللار كېسەللىكلىرى (132)
ھېيز قالايمقاڭالىشىش (132)
ھېيز ئاغرىتىپ كېلىش (133)
ئاق خۇن كېسىلى (134)
ھېيز تۇتۇلۇش (135)
فۇنكىسىلىك بالىياتقۇ قاتاش (136)
بويىدىن ئاجراش (136)
ئەمچەك ياللۇغى (137)
سۇت ئازلىق (137)
سېزىك (138)
تۇغۇتنىن كېىىنکى تۆۋەن قان بېسىمى (138)
تۇغۇتنىن كېىىنکى قان ئازلىق (139)
خۇن تەۋەرەش (140)
تۇغۇتنىن كېىىنکى قىزىتىما (140)

ئۇيغۇر تېبىتى پەرك - ئىجمەك رېتىپىلىرى

ئىچىرى

(141) ئۆتكۈر خاراكتېرىلىك سۈت بېزى ياللۇغى	قىيىن تۇغۇت
(141) قىيىن تۇغۇت	بالا ھەمراھى چۈشەسلىك
(142) بالا ھەمراھى چۈشەسلىك	جىنسىي يول تامىچە قۇرت كېسىلى
(142) جىنسىي يول تامىچە قۇرت كېسىلى	باللار كېسەللىكلىرى
(144) باللار كېسەللىكلىرى	قىزىل
(144) قىزىل	چېچەك
(145) چېچەك	تارقىلىشچان گۈرەن بەز ياللۇغى
(145) تارقىلىشچان گۈرەن بەز ياللۇغى	كۆكىيەتەل
(146) كۆكىيەتەل	ياز پەسىدىكى قىزىتما
(147) ياز پەسىدىكى قىزىتما	باللاردىكى ئېغىز ياللۇغى
(148) باللاردىكى ئېغىز ياللۇغى	باللاردىكى يېتەل
(148) باللاردىكى يېتەل	باللاردىكى چۈقۈق
(149) باللاردىكى چۈقۈق	باللاردىكى ئىچ سۈرۈش
(149) باللاردىكى ئىچ سۈرۈش	باللاردىكى مەددە قۇرتى
(150) باللاردىكى مەددە قۇرتى	بەش ئەزا كېسەللىكلىرى
(151) بەش ئەزا كېسەللىكلىرى	ناماز شام قارىغۇسى
(151) ناماز شام قارىغۇسى	پيراقنى كۆرەلمەسلىك
(152) پيراقنى كۆرەلمەسلىك	ئۇتتۇرا قۇلاق ياللۇغى
(153) ئۇتتۇرا قۇلاق ياللۇغى	سوزۇلما خاراكتېرىلىك يۇتقۇنچاق ياللۇغى
(153) سوزۇلما خاراكتېرىلىك يۇتقۇنچاق ياللۇغى	كېكىردىك ياللۇغى
(154) كېكىردىك ياللۇغى	يۇتقۇنچاق ياللۇغى
(154) يۇتقۇنچاق ياللۇغى	قۇلاققا ھاشارەت كىرىپ كېتىش
(155) قۇلاققا ھاشارەت كىرىپ كېتىش	

(155)	بۇرۇن يارىسى
(156)	ئېغىز پۇداش
(157)	چىش ئاغرىقى
(158)	چىش مىلىكى قاناش
(158)	كۆيۈك يارىسى
(160)	يۇقۇملۇق كېسەللىكلىر
(160)	ئۆپكە تۇبىر كۈلۈزى
(161)	خولپرا
(162)	ئۆسمە كېسەللىكلىرى
(162)	قىزىلئۆڭگەچ راكى
(162)	جىڭەر راكى
(163)	بۇرۇن-يۇتقۇنچاق راكى
(164)	ئەمچەك راكى
(165)	بۆرەك راكى
13 (165)	ئاڭ قان راكى
(166)	ئۈچەي راكى
(166)	راك بىمارلىرىدىكى ئۆزۈقلۈق يېتىشىمەسىلىك
(168)	ساغلاملىق ۋە گۈزەللىك
(168)	چىراينى گۈزەللهشتۈرۈش
(168)	قېرىشنى كېچىكتۈرۈش
(170)	بالدۇر چاچ چۈشۈش ۋە بالدۇر ئاقرىش
(171)	سېمىزلىك
(171)	تېرىه قۇرغاقلىشىش

كۆپ ئىستېمال قىلىنىدىغان مېۋىلەر

ياڭاق

تەبىئتى: قۇرۇق ئىسىسىق.

شىپالق دولى: نېرۋا ئاجىزلىقى، بۇرەك ئاجىزلىقىدىن بولغان باش قېيش، ئۆپكە تۇپېر كۈلۈزى، كۆكىيۇتەل، سۈيدۈك يولىغا تاش چۈشۈش، ئەرلەر جىنسىي ئاجىزلىقى، كۆپ ئېھتىلام بولۇش، بۇرەك ئاجىزلىقىدىن بولغان بەل - پۇت ئاغرىقى، ئاشقازان ئاغرىقى، قەۋىز- يەت، بېرە ياللۇغى، ھۆل تەمرەتكە قاتار لىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

بادام

تەبىئتى: ھۆل ئىسىسىق.

شىپالق دولى: تو سالغۇلارنى ئېچىش، مېگىنىڭ خىزمىتىنى ياخشىلاش، كۆرۈش قۇۋۇتىنى ئاشۇرۇش، پەيلەرنى بوشىدۇ تىش، ئۇييقۇ كەلتۈرۈش، ئاشقازاننى كۈچەيتىش، تەرەتنى راۋانلاشتۇرۇش، بەدەنگە ھۆللىۈك يەتكۈزۈش، يۆتەل ۋە زىققىدۇ گە مەنپەئەت قىلىش رولىغا ئىگە.

چىلان

تەبىئتى: قۇرۇق ئىسىسىق.

شىپالق دولى: ئاشقازان ئاجىزلىقى، ئىشتىها سىزلىق، ئىچ

ئۇيغۇر تېبىتى يېڭى - ئىجمەن رېتىپىلىرى

سۇرۇش، ئۆتكۈز ۋە سوزۇلما خاراكتېرىلىك جىگەر ياللۇغى، ئاشقازان يارسى، قان پلاستىنکىسى ئازىيىپ كېتىش، قان ئازلىق، يۇقرى قان بېسىمى، سۇنۇق، كالتسى كەملىك، نېرۋا ئاجىزلىقى، ئۆپكە تۇبىر كۈلۈزى ھەمدە كۆپ خىل يۇقۇملىنىش قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئانار

تەبىئتى: ھۆل ئىسىق.

شىپالق دولى: ئۇسسىزلىقنى بېسىش، ئۇچەينى سىلىقلاش، يۈرەك ۋە باھنى قۇۋۇھتلەش، قان توختىتىش، كونا تولغاق، ئىچ سۇرۇپ كېتىش، ئاقما، ئاق خۇن كۆپ كېلىش، ھەرخىل قاناشلىق كېسەللەكلەر، تەمرەتكە، بۇۋاقلاردىكى سۇلۇق قاپارتما قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

قوشۇمچە: ئانار پوستى قان توختىتىدۇ، قۇرت چۈشۈرىدۇ، كونا ئىچ سۇرۇش، كونا تولغاقلارنى داۋالايدۇ، تەمرەتكىلەرگە داۋا بولىدۇ، بىراق كۆپ ئىشلىتىلسە زەھەرلەپ قويىدۇ.

ئۇزۇم

تەبىئتى: ھۆل ئىسىق.

شىپالق دولى: بله ئاجىزلىقى، ئۇسسىزلىق، جىگەر ياللۇغى، سېرىق داغ، تولغاق، قان ئازلىق، سۆڭەك تۇبىر كۈلۈزى، ئۇرۇلغان-يىقلىغان يارىلار، رىماتىزم، قان پلاستىنکىلىرى ئازىيىپ كېتىش، ھامىلىدارلىق رېئاكسىيىسى قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

شاپتۇل

تەبىئتى: ھۆل سوغۇق.

شىپالق دولى: ياشانغانلاردىكى ماغدۇر سىزلىق، قەۋزىيەت، ھەبىز كەلمەسىلىك، يۈقرى قان بېسىمى، كۆپ ئېھتىلام بولۇش قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئورۇك

تەبىئتى: ھۆل سوغۇق.

شىپالق دولى: ئېغىز قۇرۇپ ئۇسساش، سوغۇقتىن بولغان يۆتەل، ئۇچەي ياللۇغى، تولعاق قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ. مۇئەيىھەن راکقا قارشى تۇرۇش رولمۇ بار.

ئۈجەمە

تەبىئتى: ھۆل ئىسىق.

شىپالق دولى: قان ئازلىق، ياشانغانلاردىكى قەۋزىيەت، نېرۋا ئاجىزلىقى، بۆرەك ياللۇغى، رېماتىزم، لىمفا سىلى، دىئابېت، كۆپ ئېھتىلام بولۇش قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئالما

تەبىئتى: ھۆل ئىسىق.

شىپالق دولى: سوزۇلما خاراكتېرىلىك ئىچ سۈرۈش، بوغماق

ئۇيغۇر تېبىتى بېمەك - ئىجمەك رېتىپلىرى

ئۇچەي ياللۇغى، ھەزم ناچارلىقى، جىگەر قېتىش، ھامىلىدارلىق رېئاكسىسى، ئېغىز قۇرۇش، قەۋزىيەت، يۇقىرى قان بېسىمى، سىنک كەملىك، ئېغىز سۇلۇق ئىشىق قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئەنجۇر

تەبىتى: ھۆل ئىسسىق.
شىپالق دولى: تولغاڭ، ھەزم ناچارلىقى، قەۋزىيەت، ئۇچەي ياللۇغى، زىققە، يۇتقۇنچاق ياللۇغى، يۆتەل، بۇۋاسىر، مەقئەت ئاقمىسى، ھەرخىل يامان خاراكتېرىلىك ئۆسمە قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

بۆلجۈرگەن

تەبىتى: ھۆل سوغۇق.
شىپالق دولى: كونا قۇرۇق يۆتەل، گال ئاغرىپ ئاۋاز پۇتاپ قېلىش، قان ئازلىق، ھەزم ناچارلىقى، ئېغىز يارىسى، قەۋزىيەت، سۈيدۈك يولي ياللۇغى، قان سىيىش، كۆپ ئېھتىلام بولۇش، يۇقىرى قان بېسىمى، قاندا ماي يۇقىرىلاپ كېتىش، كۆيۈك يارىسى قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

قوغۇن

تەبىتى: ھۆل سوغۇق.
شىپالق دولى: ئۇسسىزلىق، سۈيدۈك راۋان بولماسىق،

قەۋزىيەت، ئېغىز - بۇرۇنغا يارا چىقىش، ئاپتىپ ئۆتۈپ كېتىش
قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

قاۋۇز

تەبىئتى: ھۆل سوغۇق.

شىپالق دولى: ئىسسىق ئۆتۈپ كېتىش، قىزىتىما، ئىسسىقتىن
بولغان زىققە، ئۇسسىزلىق، ياز - كۈز پەسلىدىكى ئىج
سۇرۇش، كۆيۈك يارىسى قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

نەشپۇت

تەبىئتى: ھۆل سوغۇق.

شىپالق دولى: يۈرەك ۋە مېڭىنى قۇۋۇھتلەش، ئۆپكىنى
ياشارتىش، بەلغەم بوشىتىش، يۆتەل توختىتىش؛ نەپەس يولى
ياللىقى، ئۆپكە سىلى، كۆز قىزىرىپ ئاغرىش قاتارلىقلارغا
مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئەينۇلا

تەبىئتى: ھۆل سوغۇق.

شىپالق دولى: ئۇسسىزلىقنى بېسىش، ئىشتىهانى ئېچىش،
جىگەر قېتىش، قورساققا سۇ چۈشۈش، قىزىتىما قاتارلىقلارغا
مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئۇيغۇر تېلېتى يېمەك - ئىجمەك رېتسېلىرى

لىمون

تەبىئتى: ھۆل سوغۇق.

شىپالق رولى: ئۇسسوزلىق، يۆتەل، بەلغەم كۆپ كېلىش، شاخچە كାناي ياللۇغى، سويدۈك يولىدا تاش پەيدا بولۇش، يۇقىرى قان بېسىمى، ۋىتامىن C كەملىك كېسىلى، دانخورەك قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

بانان

تەبىئتى: ھۆل سوغۇق.

شىپالق رولى: ئۇسسوزلىق، قەۋزىيەت، بۇۋاسىر قاناش، يۇقىرى قان بېسىمى، تاجسىمان ئارتېرىلىك يۈرەك كېسىلى، قان تومۇر قېتىش، ھەزم خاراكتېرىلىك ئاشقازان يارىسى، بوغماق ئۇچەي راكى، تېرە يېرىلىش، چىش ئاغرىقى قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ھالۋابىدىت

تەبىئتى: ھۆل سوغۇق.

شىپالق رولى: ھەزم ئاجىزلىقى، يۆتەل، كۆك يۆتەل، ئىچ سۈرۈش، تولغاڭ، قەۋزىيەت، قالقانسىمانبەز ئىشىشىقى، يېنىك زەھەرلىنىش قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

دولانا

تەبىئتى: قۇرۇق سوغۇق.

شىپالق دولى: ھەزىم ناچارلىقى، ئاشقازان كىسلاقاتى ئازىيىپ كېتىش، تولغاڭ، يۇقىرى قان بېسىمى، قاندا ماي ئېشىپ كېتىش، سېمىزلىك، ۋېرۇس خاراكتېرىلىك جىگەر ياللۇغى، ئۆتكۈر ۋە سوزۇلما خاراكتېرىلىك بۇرەك ياللۇغى، ھەيز كەلمەسلىك، تۇغۇتنىن كېينىنى قورساق ئاغرىقى، چىللەخۇنى قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

گىلامىس

تەبىئتى: قۇرۇق سوغۇق.

شىپالق دولى: ئىچ سۈرۈش، يەلتاشما، قان ئازلىق، قالقانسىدە مائىبەز ئىشىشىقى، ئەسۋە، كۆيۈك يارىسى، ئوششۇك يارىسى، رېماتىزم، پالەج، ئادەت خاراكتېرىلىك بويىدىن ئاجراپ كېتىش قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

بېھى

تەبىئتى: ھۆل سوغۇق.

شىپالق دولى: خۇشلۇق كەلتۈرۈش، يۈرەك، مېڭە، جىگەر قاتارلىق ئەزالارنىڭ خىزمىتىنى كۈچەيتىش، تاماق سىڭىدۇرۇش ئۇسۇزلۇقنى پەسەيتىش، كۆڭلى ئېلىشىشنى توختىتىش،

ئۇيغۇر تېبىتى يېمك - ئىجمەك رېتسېلىرى

زۇكام، يۈرەك ھەركىتى قالايمىقانلىشىش، مېڭە، جىگەر، ئاشقازان ئاجىزلىقلرى، ئۇسسوزلۇق، كۆڭلى ئېلىشىش، قۇسۇش، باللاردىكى ئۇچەي ۋە ئاشقازان كېسىللەكلىرى قاتار-لىقلارغا مەنپەئەت قىلىش رولغا ئىگە.

ئالۇچا

تەبىئتى: ھۆل سوغۇق.
شىپالق دولى: تولغاڭ، ئاپتاك ئۆتۈپ كېتىش، رېماتزم، ئولتۇرغۇچ نېرۋا ئاغرىقى، دىئابىت، ھەرخىل قاناش قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

جىڭدە

تەبىئتى: قۇرۇق سوغۇق.
شىپالق دولى: بەدەننى قۇۋۇمەتلەش، نېرۋىنى تىنچلاندۇ-
كەرۇش، تالىڭ خىزمىتىنى ياخشلاش، ئاشقازان خىزمىتىنى ياخشلاش، ئىچ سۈرۈشنى توختىش قاتارلىق روللارغا ئىگە.

8

ئامۇت

تەبىئتى: ھۆل سوغۇق.
شىپالق دولى: ئاشقازان ۋە جىگەرنى قۇۋۇمەتلەش، ئىشتىھانى تېچىش، سەپرانىڭ تېزلىكىنى پەسەيتىش، قان پەيدا قىلىش، ئۇسسوزلۇقنى پەسەيتىش قاتارلىق روللارغا ئىگە.

شاتۇت

تەبىئتى: قۇرۇق سوغۇق.

شپالق دولى: چوڭ تەرەتنى قاتۇرۇش، سەپرانى پەسەي-
تىش، ئىسىسىقتىن بولغان گال ئاغرىقىغا مەنپەئەت قىلىش،
ئىشىشىقلارنى ياندۇرۇش قاتارلىق روللارغا ئىگە.

جىنەستە

تەبىئتى: قۇرۇق سوغۇق.

شپالق دولى: ئىشتىهانى ئېچىش، بەدەننى سەھىتىش،
ئاشقازان ۋە بەل ئاغرىقىنى پەسەيتىش، ھەزم قىلىشقا ياردەم
قىلىش، بەدەنگە ئۆزۈق بولۇش قاتارلىق روللارغا ئىگە.

قارىئۇرۇك

تەبىئتى: قۇرۇق سوغۇق.

شپالق دولى: ئىچىنى يۇمشىتىش، باش ئاغرىقى، سەپرا ۋە سەپرا
خازاكتېرىلىك قىزىقىلارنى پەسەيتىش، تەشالقنى قاندۇرۇش، كۆڭۈل
ئايىشنى توختىتىش، قۇسۇشنى پەسەيتىش قاتارلىق روللارغا ئىگە.

كۆكسۈلتان

تەبىئتى: ھۆل سوغۇق.

شپالق دولى: سەپرانىڭ ئېشىپ كېتىشنى، قۇسۇشنى،

ئۇيغۇر تېبىتى بېمە - ئىمەك رېتىپلىرى

ھۆنى ۋە جۇدەتكۈچى قىزىتىمىنى پەسەيتىش؛ ئىچىنى يۇمىشتىش،
مېڭە ھەم بەدەنگە ھۆللۈك يەتكۈزۈش، ئۇيقۇ كەلتۈرۈش،
هارغىنلىقنى تۈگىتىش قاتارلىق روللارغا ئىگە.

ئالگىرات

تەبىئتى: قۇرۇق سوغۇق.
شىپالق دولى: سەپرانىڭ تېزلىكىنى، ئىچكى ئەزالارنىڭ
هارارتىنى پەسەيتىش؛ سەپرانىڭ ئاشقازان - ئۇچەيىگە قۇيۇلۇ-
شنى تىزگىنلەش، ئىچ سۈرۈشنى توختىتىش، ئاشقازان -
جىڭەرنى قۇۋۇھتلەش قاتارلىق روللارغا ئىگە.

نارجل

تەبىئتى: ھۆل ئىسىسىق.
شىپالق دولى: تەبىئىي هارارتىنى قۇۋۇھتلەش، ئورگانىزمنىڭ
ئۈزۈ قلۇققا بولغان ئېھتىياجىنى قاندۇرۇش، بەدەننى سەمەرتىش،
خىلىت پەيدا قىلىش، باھنى كۈچەيتىش، ئومۇمىي بەدەننى
قۇۋۇھتلەش قاتارلىق روللارغا ئىگە.

زىرىق

تەبىئتى: قۇرۇق سوغۇق.
شىپالق دولى: جىڭەر ۋە ئاشقازاننى قۇۋۇھتلەش، سەپرانى
پەسەيتىش، قان تازىلاش، ئىشىشقىنى ياندۇرۇش، كۆڭۈل
ئايىنىش، ئىچ سۈرۈشنى توختىتىش رولىغا ئىگە.

ئالقات

تەبىئتى: قۇرۇق سوغۇق.

شىپالق رولى: قان ۋە سەپارانىڭ تېزلىكىنى پەسەيتىش، جىگەرنىڭ ھارارتىنى پەسەيتىش، قان تازىلاش، بەدەننى قۇۋۇچەتلەش، ئۇسسىزلۇق، يۇقىرى قان بېسىمى، دىئابېت، جىگەر مىزاجىنىڭ ئىسىسىقىن بۇزۇلۇشى، قان بۇزۇلۇشتىن بولغان ھەر خىل كېسەللىكىلەرگە مەنپەئەت قىلىش رولىغا ئىگە.

خورما

تەبىئتى: قۇرۇق ئىسىسىق.

شىپالق رولى: ئۇزۇق بولۇش، قان پەيدا قىلىش، يۈرەكىنى قۇۋۇچەتلەش، بەدەننى سەمرىنتىش، باھنى قۇۋۇچەتلەش، سوغۇق-تنى ۋە بەلغەمدىن بولغان كېسەللىكىلەرنى يوقىتىش، قان توختىتىش، قان بېسىمىنى چۈشورۇش، چوڭ تەرەتنى يۇمشىتىش، بۇۋاسىرنىڭ ئىشىقىنى قايتۇرۇش، ئاشقازان ۋە ئۆچەيدىلەرنى تازىلاش، يۆتەل پەسەيتىش رولىغا ئىگە.

جىغان

تەبىئتى: مۆتىدىل.

شىپالق رولى: يۆتەل توختىتىش، نەملىك پەيدا قىلىش. قىزىتىما قايتۇرۇش، ئاشقازانى ياخشىلاش، قانى جانلاندۇرۇش، توسالغۇلارنى ئېچىش، نېرۋىنى ياخشىلاش، ئىشتىهانى ئېچىش،

ئۇيغۇر تىببىتى بېمك - ئىجمەك رېتىپلىرى

تال ۋە ئاشقازاننى قۇۋۇھتلەش رولغا ئىگە.

ئاپتاپېرەس

تەبىئتى: قۇرۇق ئىسىسىق.

شىپالق دولى: ئىشىشقلارنى تارقىتىش، ماددىلارنى تازىلاش، مېڭە ۋە جىڭەرنىڭ توسالغۇلرىنى ئېچىش، مېڭە ۋە پەپەرنىڭ سوغۇقتىن بولغان ئاغرىقلىرىنى، چىش ئاغرىقىنى پەسەيتىش؛ ئاشقازان ۋە جىڭەرنى قۇۋۇھتلەش، باهنى قوزغاش، بوۋاسىر، ئۆپكىنىڭ جاراھىتى، يەرقان ۋە ئىستىسقانى يوقىتىش؛ سۈيدۈك ۋە ھەيزىنى راۋان قىلىش، ئۇششاق تاشلارنى ئېزىش، قۇلۇنجىنى يوقىتىش رولغا ئىگە.

چىلغۇزا

تەبىئتى: ھۆل ئىسىسىق.

شىپالق دولى: باهنى قوزغاش، يۈرەك ۋە پەينى قۇۋۇھتە-
لەش، توسالغۇلارنى ئېچىش، ئاشقازان، بۆرەك ۋە ئۆپكىنى قۇۋۇھتلەش، بولۇپىمۇ ئورگانىزمنى، مەركىزىي نېرۋا سىستېمە-
سىنى كۈچەيتىش رولغا ئىگە.

پىستە

تەبىئتى: قۇرۇق ئىسىسىق.

شىپالق دولى: يۈرەك ۋە مېڭىنى قۇۋۇھتلەش، جىنسىي
ھەۋەسىنى كۈچەيتىش، بەلغەمدىن بولغان يۆتەلنى يوقىتىش،

بەدەننى سەمرىتىش، جىگەرنىڭ خىزمىتىنى ياخشلاش، ئۆت يوللىرىنىڭ تو سالغۇللىرىنى ئېچىش، بەدەننى كۈچەيتىش، ئەستە ساقلاش كۈچىنى ياخشلاش رولغا ئىگە.

ئاپېلسىن (جۇزە)

تەبىئىتى: قۇرۇق سوغۇق.

شىپالق دولى: ئىشتىهانى ئېچىش، ئۇسسىزلۇقنى قاندۇرۇش، سەپرانىڭ تېزلىكىنى پەسەيتىش، ئاشقازان، جىگەر ۋە يۈرەكىنى قۇۋۇمەتلەش؛ ئۆپىكىنى سىلىقلاش، دىئافراڭما پەردىسىدە يەل تۇرۇپ قېلىشنى ياندۇرۇش، تاجىسىمان ئارتىپرىيلىك يۈرەك كېسىلىگە مەنپەئەت قىلىش رولغا ئىگە.

خاسىڭ (يەر ياخىقى)

تەبىئىتى: مۆتىدىل.

شىپالق دولى: يۆتەل، زىققە، كۆڭۈل ئايىش، بالىلاردىكى هەزىم ناچارلىق، قەۋزىيەت، يۇقرى قان بېسىمى، قان ئازلىق 13 قان پلاستىنكسى ئازىيىش، يۇقرى خولېسپېنلىق قان كېسىلىق، سوزۇلما خاراكتېرىلىك بۆرەك ياللۇغى، سۇت يېتىشىمەسىلىك قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئۇغۇر تىپابتى يېرىك - ئىجمەك رېتىپەلىرى

١٧

كۆپ ئىستېمال قىلىنىدىغان كۆكتاتالار

چامغۇر

تەبىئتى: ھۆل ئىسىق.

شىپالق دولى: كۆكىرەكىنى بوشتنىش، ئىشتىھانى ئېچىش، سۈيدۈك ھەيدەش، زەھەر قايىتۇرۇش، يۈرەك، جىگەر، بۆرەك، ئۆپكە، باھنى كۈچەيتىش؛ مەنلى كۆپەيتىش، سەمرىتىش، يۆتەل تۇختىتىش، كاناي ۋە ئۆپكە ياللۇغى، مەزى بېزى ياللۇغى، ئۆپكە سلى قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىش رولغا ئىنگە.

كاۋا

تەبىئتى: ھۆل ئىسىق.

شىپالق دولى: يۆتەل، بەلغەم چىقماسلق، ھەرخىل ئىشىشىق، دىئابېت، سېمىزلىك، يۇقرى قان بېسىمى قاتارلىق كېسەلللىك لەرگە مەنپەئەت قىلىدۇ..

14

نوقۇت

تەبىئتى: قۇرۇق ئىسىق.

شىپالق دولى: سۈيدۈك ۋە قان تەركىبىدىكى قەنت مىقدارىدەنى كونترول قىلىش ۋە تۆۋەنلىتىش، سەمرىتىش، ئۆت، جىگەر ۋە ئۆپكىدىكى تو سالغۇلارنى ئېچىش، باھنى قۇۋۇچەتلەش،

ئىشىق قايتۇرۇش رولغۇ ئىگە.

يۇمغاقدىت

تەبىئتى: ھۆل سوغۇق.

شىپالق دولى: باش ئاغرىقى ۋە كۆكىرەك ئاغرىقىنى توختىش، ئىشتىهانى ئېچىپ تاماق سىڭدۇرۇش، سېسىق كېكىرىكىنى يوق قىلىش، ئۇسسىزلىقنى پەسەيتىش، قەينى توختىش، قىزىتما قايتۇرۇش رولغۇ ئىگە.

قاپاڭ

تەبىئتى: ھۆل ئىسىق.

شىپالق دولى: ھۆلۈك پەيدا قىلىش، توسالغۇلارنى ئېچىش، سۈيدۈكىنى راۋانلاشتۇرۇش، ئىسىقتىن بولغان تەپىلەرنى پەسەيتىش، ئۇييقۇ كەلتۈرۈش، تېرىلەرنى سىلىقلاشتۇرۇش، ئاغرىق پەسەيتىش، يۆتەل توختىش، تېرىلەرنىڭ ئىلاستىكىلىدۇنى ياخشىلاش قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىش رولغۇ ئىگە.

سەۋىز

تەبىئتى: ھۆل ئىسىق.

شىپالق دولى: ئاشقازانى قۇۋۇچتىلەش، باھنى قوزغاش، بەلغەمدىن بولغان يۆتەلنى پەسەيتىش، قان تولۇقلاش، كالتىسى تولۇقلاش، سەمرىتىش، كۆرۈش كۈچىنى ئاشۇرۇش قاتارلىق روللارغا ئىگە.

ئۇيغۇر تېبىتى پەمە - ئىجمەن رېتىپىلىرى

بىلەر

پىنە

تەبىئتى: قۇرۇق ئىسىق.

شىپالق دولى: كۆكۈلنى ئېچىش، يۈرەكىنى قۇۋۇھتلەش، قويۇق قانىنى سۈيۈلدۈرۈش، كاناي ۋە كۆكەكتىكى ھۆلۈكىنى پىشۇرۇش ۋە تازىلاش، بله ۋە ئاشقازانىنى قۇۋۇھتلەش، ئىشتىهانى ئېچىش، يەل ھەيدەش، ئاغرىق پەسەيتىش رولغا ئىگە.

كۈدە

تەبىئتى: قۇرۇق ئىسىق.

شىپالق دولى: توسالغۇلارنى ئېچىش، زەھەر قايتۇرۇش، ئىشىشقلارنى تارقىتىش، مەنى كۆپەيتىش، جىڭەر ۋە بۆرەكىنى قۇۋۇھتلەش، بەل ۋە تىز ئاغرىقلىرىنى پەسەيتىش، بوۋاسىر قېنىنى توختىتىش رولغا ئىگە.

پىياز

تەبىئتى: قۇرۇق ئىسىق.

شىپالق دولى: ئىشتىهانى ئېچىش، توسالغۇلارنى ئېچىش، باھنى قۇۋۇھتلەش، مىكروب ئۆلتۈرۈش، قاندىكى ماينى تۆۋەندىلىتىش، زۇكامغا مەنپەئەت قىلىش رولغا ئىگە.

تۈرۈپ

تەبىئتى: ھۆل ئىسىسىق.

شىپالق دولى: ھەزىمنى ياخشىلاپ ئىشتىھانى ئېچىش، يەل
ھەيدەش، قان تومۇر لارنى راۋانلاشتۇرۇش، ئۆپكىنى تازىلاش،
سۈيدۈك ھەيدەش، يۆتەل توختىش، سۈيدۈك يولىدىكى
تاشلارنى چۈشۈرۈش رولغا ئىگە.

پالەك

تەبىئتى: ھۆل سوغۇق.

شىپالق دولى: قەۋزىيەتنى بوشىتىش، ھەزىمنى ياخشىلاش،
تەشىنالىقنى ۋە تەپلەرنى پەسەيتىش، كۆكەك ۋە ئۆپكىنىڭ
ئىسىسىقىن بولغان ئاغرىقىنى يوقىتىش، سىل ۋە قان خاراكتىرى-
لىك بەل ئاغرىقىنى پەسەيتىش، تېرىنى يۇمىشىتىش رولغا ئىگە.

غولپىياز

تەبىئتى: ھۆل ئىسىسىق.

شىپالق دولى: ئۆمۈمى بەدەننى قۇۋۇھتلەش، مىكروب ئۆلتۈ-
رۇش، قان بېسىمنى چۈشۈرۈش، باھنى قۇۋۇھتلەش، زۇكامغا
مەنپەئەت قىلىش رولغا ئىگە.

ئۇيغۇر تېبىتى يېمەك - ئىجمەك رېتىسىلىرى

كەرەپشە

تەبىئىتى: ھۆل سوغۇق
شىپالق دولى: يەل تارقىتىش، ئىشىق ياندۇرۇش، جىگەرنىڭ
هارارتىنى پەسەيتىش، قان بېسىمنى تۆۋەنلىتىش، مېڭە ۋە
نېرۋىلارنى قۇۋۇتلهش، ئۆپكىنى ياخشلاپ يۆتەل توختىتىش
رولىغا ئىگە.

قىزىلبوغداش

تەبىئىتى: ھۆل سوغۇق
شىپالق دولى: كۆرۈش قۇۋۇتىنى ياخشلاش، چوڭ -
كىچىك تەرەتنى راۋانلاشتۇرۇش، تۇغۇتتنى كېيىنكى ئىج
سۈرۈشنى توختىتىش، قىچىشقاققا مەنپەئەت قىلىش، زەھەرلىك
هاشاراتلار چېقىۋالغاندىكى زەھەرنى قايىتۇرۇش، قىزىتما پەسەي
تىش رولىغا ئىگە.

18

قىزىلمۇچ

تەبىئىتى: قۇرۇق ئىسىسىق
شىپالق دولى: قويۇق يەللەرنى تارقىتىش، بەلغەم بوشتىتىش،
توسالغۇلارنى ئېچىش، ھەزىمنى ياخشلاش، تەرلىتىش، قاننى
قىزىتىش، ئۇچەي خىزمىتىنى ياخشلاش، قەۋزىيەتنى بوشى-
تىش، قان تولۇقلاش رولىغا ئىگە.

شو خلا

تەبىئتى: ھۆل سوغۇق.

شىپالق دولى: ئۇسسىزلىقنى پەسەيتىش، تەرلەشنى توختىتىش، ھەزىمنى ياخشلاش، قانى سوۋۇتۇش، قىزىتما ياندۇ-رۇش، زەھەر قايىتۇرۇش، ياللۇغ قايىتۇرۇش، رولغا ئىگە.

كالله كېھسەي

تەبىئتى: ھۆل سوغۇق.

شىپالق دولى: خىلىتلارنى پىشۇرۇش، ئورگانىزىمىدىكى قويۇق ماددىلارنى يۇمشىتىش، سۈيدۈك ۋە ھەيزىنى راۋان قىلىش، توسالغۇلارنى ئېچىش، يۇقرى قان بېسىمى، قاندىكى ماي مقدارىنى ۋە قان تەركىبىدىكى قەنت مقدارىنى تۆۋەنلىتىش رولغا ئىگە.

ئاغچىبىيۇغۇچ

تەبىئتى: قۇرۇق ئىسىسىق.

شىپالق دولى: ئىچىن يۇمشىتىش، سۈيدۈك ھەيدەش، ئۇلواڭ ھامىلىنى چۈشۈرۈش، بەلغەمنى سۈيۈلدۈرۈپ يۇتەل توختىتىش رولغا ئىگە.

تارخەمەك

تەبىئتى: ھۆل سوغۇق.

ئۇيغۇر تېبىتى يېڭى - ئىجمەك رېتىپىلىرى

شىپالق دولى: تېرىنى پارقىرىتىش، چىراينى گۈزەللەش-
تۈرۈش، ئۇسسىزلۇقنى پەسەيتىش، قىزىتىما قايتۇرۇش، سەپرا
ۋە قانىنىڭ تېزلىكىنى پەسەيتىش، چوڭ تەرەتنى يۇمىشتىش،
سويدۈك ھېيدەش رولغا ئىگە.

بېدە

تەبىئتى: ھۆل سوغۇق.

شىپالق دولى: ماددىلارنى يۇمىشتىش، تەرەتنى راۋان قىلىش،
قان كۆپەيتىش، قان تەركىبىدىكى مىكروبلارنى ئۆلتۈرۈش، قان
ئايلىنىشنى راۋانلاشتۇرۇش، ماددىلارنى سۈرۈش رولغا ئىگە.

لوبيا

تەبىئتى: ھۆل ئىسىق.

شىپالق دولى: سۈيدۈك ۋە ھېيزنى راۋانلاشتۇرۇش، باھنى
قۇرۇۋەتلەش، بەلغەم بوشىتىش، سوت كۆپەيتىش رولغا ئىگە.

تەكىيە كاۋا

تەبىئتى: ھۆل سوغۇق.

شىپالق دولى: سۈيدۈكىنى راۋان قىلىش، ئىشىق ياندۇ-
رۇش، ئىسىق ئۆتۈشتىن ساقلاش، زەھەر قايتۇرۇش رولغا
ئىگە.

ماش

تەبىئتى: قۇرۇق ئىسىسىق.

شىپالق دولى: سۈيدۈلەك ۋە ھېزىنى راۋان قىلىش، ئومۇمىي بەدەننى قۇۋۇھتلەش، ئىشىق ياندۇرۇش، جىگەر ۋە تالدىكى تو سالغۇلارنى ئېچىش، قان تازىلاش رولىغا ئىگە.

پېسىۋەلەك

تەبىئتى: ھۆل سوغۇق.

شىپالق دولى: ئاشقازان ۋە ئۈچەينى تازىلاش، ئۆتكۈر يۇقۇملۇق كېسەللەكەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش رولىغا ئىگە.

پىدىگەن

تەبىئتى: قۇرۇق ئىسىسىق.

شىپالق دولى: ئىچىنى يۇمشىتىش، چوڭ تەرەتنى راۋان قىلىش، مېڭىنى قۇۋۇھتلەش، ئىشىق ياندۇرۇش رولىغا ئىگە.

قىزىلچا

تەبىئتى: ھۆل ئىسىسىق.

شىپالق دولى: باھنى ۋە پۇتون بەدەننى قۇۋۇھتلەش، پەينى چىڭىتىش، قان كۆپەيتىش، بەلغەم بوشىتىش، ئىچىنى يۇمشىتىش رولىغا ئىگە.

ئۇيغۇر تېبىتى يېمەك - ئىمەك رېتىپلىرى

ئوسۇڭ

تەبىئتى: ھۆل سوغۇق.

شىپالق دولى: قان تازىلاش، غەيرىي تەبىئىي سەپرانى سۈرۈش، تو سالغۇلارنى ئېچىش، چوڭ - كىچىك تەرتىنى راۋانلاشتۇرۇش، ئۇسسىزلىقنى قاندۇرۇش، ئۇيقو كەلتۈرۈش رولغا ئىگە.

ياخىيۇ

تەبىئتى: ھۆل سوغۇق.

شىپالق دولى: ئاشقازان ۋە ئۈچەي خىزمىتىنى ياخشلاش، يۈرەكىنى كۈچەيتىش، ھەر خىل تېرە كېسەللەكلىرىگە شىپا بولۇش رولغا ئىگە.

سامساق

تەبىئتى: قۇرۇق ئىسىسىق.

شىپالق دولى: بەدمىنى قۇۋەتلىش، يەل ماڭدۇرۇش، ھۆللىۈكىنى قۇرۇتۇش، قان تازىلاش، سۈيدۈك ۋە ھەيزىنى راۋان قىلىش، تەرىتىش، تەم پەيدا قىلىش، قانىنى جانلاندۇرۇش، ئىشىق ياندۇرۇش، ئاغرىق تۆختىش، مىكروب ئۆلتۈرۈش رولغا ئىگە.

جاڭدو

تەبىئتى: ھۆل سوغۇق.

شىپالق دولى: ماددىلارنى يۇمشىتىش، يەل ھەيدەش، مېڭىنى ۋە ئومۇمىي بەدەننى قۇۋۇھتلەش رولغا ئىگە.

چەلەڭ

تەبىئتى: ھۆل سوغۇق.

شىپالق دولى: ئىشتەھانى ئېچىش، قەۋىزنىيەتنى بوشىتىش رولغا ئىگە.

مۇر

تەبىئتى: ھۆل سوغۇق.

شىپالق دولى: بەدەننى قۇۋۇھتلەش، مېڭە ۋە ئۆپكىنىڭ خىزمىتىنى ياخسلاش، چراينى گۈزەللەشتۈرۈش، ھېيزنى 23 راۋان قىلىش رولغا ئىگە.

تاتلىقىياڭىيۇ

تەبىئتى: ھۆل ئىسىسىق.

شىپالق دولى: ئىچنى بوشىتىش، بەلغەمدىن بولغان يۆتەلگە شىپا بولۇش، ھېيزنى راۋانلاشتۇرۇش رولغا ئىگە.

ئۇيغۇر تېبىتى بېلەك - ئىجمەك رېتسېلىرى

خەيدەي

تەبىئتى: قۇرۇق سوغۇق.

شىپالق دولى: قان بېسىمنى تۇۋەنلىتىش، ھەزىمنى ياخشلاش، سۈيدۈك ھەيدەش، بېرى - بېرى كېسەللىكىگە مەنپەئەت قىلىش، ئورگانىزمىدىكى يود كەملىكىنى تولۇقلاش رولىغا ئىگە.

موڭۇ

تەبىئتى: ھۆل سوغۇق.

شىپالق دولى: كۆزنى روشن قىلىش، كىرىپىكلەرنى قۇۋۇۋەت-لەش، ئۇزۇق بولۇش، ھېزىنى راۋان قىلىش، قان بېسىمنى تۇۋەنلىتىش، جىڭەر قېتىشنىڭ ۋە راخت كېسەللىكىنىڭ ئالدىنى ئېلىش رولىغا ئىگە.

چىچەكسەي

24

تەبىئتى: ھۆل سوغۇق.

شىپالق دولى: ئەمچەك راكى، ئۇچەي راكى، ئاشقازان راكى، ھەر خىل يۇقۇملىنىشلارنىڭ ئالدىنى ئېلىش، قان تومۇرنى تازىلاش، ئىممۇنلىپتەت كۈچىنى ئاشۇرۇش، زۇكام ۋە قان بۇزۇ-لۇشنىڭ ئالدىنى ئېلىش رولىغا ئىگە.

كۆپ ئىستېمال قىلىنىدىغان گۆشلەر

قوي گۆشى

تەبىئتى: ھۆل ئىسىسىق.

شىپالق دولى: ساپ قان پەيدا قىلىش، بەدەننى سەمرىتىش ۋە قۇۋۇھتلەش، تەبىئىي ھارارەتنى ئاشۇرۇش، مەننىي كۆپەي تىش، باھنى قۇۋۇھتلەش رولىغا ئىگە.

كالا گۆشى

تەبىئتى: قۇرۇق سوغۇق.

شىپالق دولى: ئومۇمىي بەدەننى قۇۋۇھتلەش، قان تولۇقلاش، قان قەبتىنى تۆۋەنلىتىش، ئورۇقلۇتىش، قاننى سۈيۈلدۈرۈش، ئىشىق قايىتۇرۇش رولىغا ئىگە.

ئۆچكە گۆشى

تەبىئتى: ھۆل ئىسىسىق.

شىپالق دولى: سەمرىتىش، ئۇزاق مۇددەت كېسەل تارتقان كىشىلەرنىڭ بەدەن قۇۋۇتىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش رولىغا ئىگە.

ئۇيغۇر تېبىتى بېمە - ئىجمەك رېتىپىلىرى

قوتاز گۆشى

تەبىئتى: قۇرۇق ئىسىسىق.

شىپالق دولى: بەدەننى قۇۋۇھتلەش، باھنى كۈچەيتىش،
تەپنى قايتۇرۇش، قاننى جانلاندۇرۇپ پۇت-قوللارنى قىزىتىش
رولغا ئىگە.

تۆگە گۆشى

تەبىئتى: قۇرۇق ئىسىسىق.

شىپالق دولى: ئومۇمىي بەدەننى قۇۋۇھتلەش، باھنى كۈچەيىتىش،
ئىشىش قايتۇرۇش رولغا ئىگە.

ئات گۆشى

تەبىئتى: قۇرۇق ئىسىسىق.

شىپالق دولى: بەدەننى قىزىتىش، قاننى جانلاندۇرۇش،
يۈرەك ۋە باھنى قۇۋۇھتلەش، بوغۇم ئاغرىقلىرى، پالەچ، رەئىشە
قاتارلىقلارغا مەنبەئەت قىلىش رولغا ئىگە.

كېيىك گۆشى

تەبىئتى: قۇرۇق ئىسىسىق.

شىپالق دولى: بەدەننى قۇۋۇھتلەش، سوغۇقلۇقنى ھېيدەش،
قاننى قىزىتىش، يەل ھېيدەش، باھنى قۇۋۇھتلەش پالەچكە

مەنپەئەت قىلىش رولغان ئىگە.

توشقان گۆشى

تەبىئتى: قۇرۇق ئىسىسىق.

شىپالق دولى: پالماچ، لهقۋا، تۇتقاقلقىق كېسەل، يۈرەك قوزغلۇش، رەئىشە، سوغۇقتىن بولغان پەي ۋە نېرۋا كېسەللىكلىرى، سۈيدۈك تۇتال ماسلىق قاتارلىق كېسەللەرگە مەنپەئەت قىلىدۇ.

تۇخۇ گۆشى

تەبىئتى: ھۆل سوغۇق.

شىپالق دولى: مېڭىنى قۇۋۇھتلەش، روهنى ئۇرغاڭىز، مېڭە ۋە يۈرەكىنى قۇۋۇھتلەش، تەرتىنی يۇمىشىتىش، قورساق ئاغرىقى ۋە ئۇچىلەرنىڭ ئاغرىقلىرىنى پەسەيتىش، ئىشىشىق ياندۇرۇش، توسالغۇلارنى ئېچىش رولغان ئىگە.

كەپتەر گۆشى

تەبىئتى: قۇرۇق ئىسىسىق.

شىپالق دولى: پالماچ، لهقۋا ۋە رەئىشەگە مەنپەئەت قىلىش؛ ساپ قان پەيدا قىلىش، سەمرىتىش، بۆرەكىنى قۇۋۇھتلەش، مەنىي كۆپەيتىش، بۆرەك ۋە سۈيدۈك يۈلىدىكى تاشلارنى چۈشۈرۈش، قىچىشقاڭنى پەسەيتىش رولغان ئىگە.

ئۇيغۇر تىببىتى يېمك - ئىجمەك رېتىسىلىرى

ئوردەك گۆشى

تەببىتى: قۇرۇق ئىسىسىق.

شپالق رولى: بەدەننى قۇۋۇھتلەش، باھنى قوزغاش، مەننىي كۆپەيتىش، سەمرىتىش، ماددىنى يۇمىشىتىش، ئىشتىھانى ئېچىش رولغا ئىگە.

غاز گۆشى

تەببىتى: ھۆل ئىسىسىق.

شپالق رولى: باھنى ۋە ئومۇمى بەدەننى قۇۋۇھتلەش، ئۇييقۇ كەلتۈرۈش، توسالغۇلارنى ئېچىش، قانىنى جانلاندۇرۇش، نېرۋا ئاجىزلىق، پالەچ، لەقۋا، ئىستىرخا قاتارلىق سوغۇقتىن بولىدىغان كېسەللەك لەرگە مەنپەئەت قىلىش رولغا ئىگە.

كەكلىك گۆشى

تەببىتى: قۇرۇق ئىسىسىق.

شپالق رولى: روھنى ئۇرۇغۇتۇش، جىڭەر، مېڭە ۋە يۈرەكنى كۈچەيتىش؛ ئۇييقۇ كەلتۈرۈش، قان كۆپەيتىش رولغا ئىگە.

قۇشقاچ گۆشى

تەببىتى: قۇرۇق ئىسىسىق.

شپالق رولى: بەدەننى قىزىتىش ۋە سەمرىتىش، باھنى قۇۋۇھتلەش، مەننىي كۆپەيتىش، پەيلەرنى چىڭىتىش، يۈرەك ۋە

بۆرەكى قۇۋۇھتلەش، دەم سىقىش قاتارلىق كېسەللىكەرگە
شىپا بولۇش رولغا ئىگە.

ئولاي گۆشى

تەبىئتى: قۇرۇق ئىسىسىق.
شىپالق دولى: ماددىنى يۇمشىتىش، ئىشىشىقنى ياندۇرۇش،
باھنى قۇۋۇھتلەش، ياللۇغ قايتۇرۇش، نەپەسىنى راۋانلاشتۇرۇش
رولغا ئىگە.

بۆددۈنە گۆشى

تەبىئتى: قۇرۇق ئىسىسىق.
شىپالق دولى: ھەرخىل بوغۇم ئاغرىقلىرىغا مەنپەئەت قىلىش،
باھنى قوزغاش، بۆرەكى قۇۋۇھتلەش، قان قىزىتىش، مەننى
پەيدا قىلىش رولغا ئىگە.

بېلىق گۆشى

تەبىئتى: ھۆل سوغۇق.
شىپالق دولى: ئىممۇنىتىت كۈچىنى ئاشۇرۇش؛ مېڭە،
بۈرەك، بۆرەك، جىگەر، ئاشقازان خىزمىتىنى ياخشىلاش، ياللۇغ
قايتۇرۇش، قەفتى مىقدارنى تۆۋەنلىتىش رولغا ئىگە.

ئۇيغۇر تىببىتى يېمك - ئىجمەك رېتىسىلىرى

كۆپ ئىستېمال قىلىنىدغان تۇخۇملار

تۇخۇ تۇخۇمى

تەبىئتى: ئېقى ھۆل سوغۇق، سېرىقى ئىسسىق.
شىپالق دولى: بەدمىنگە ئۆزۈق بولۇش، ئومۇمىي بەدمىن،
بلە، يۈرەك ۋە مېڭىنى قۇۋۇھتلەش؛ مەننى كۆپەيتىش رولى-
غا ئىگە.

ئۆرددەك تۇخۇمى

تەبىئتى: ھۆل ئىسسىق.
شىپالق رولى: ئۆپكىنى تازىلاش، يۆتەل پەسەيتىش، مېڭە،
بلە ۋە يۈرەكىنى قۇۋۇھتلەش، قان كۆپەيتىش رولغا ئىگە.

كەپتەر تۇخۇمى

تەبىئتى: قۇرۇق ئىسسىق.
شىپالق رولى: يۈرەك، مېڭە ۋە باھنى قۇۋۇھتلەش؛ مەننى
كۆپەيتىش، ھەزىمنى ياخشىلاش، ساپ قان پەيدا قىلىش رولغا
ئىگە.

قۇشقاچ تۇخۇمى

تەبىئتى: ھۆل ئىسسىق.

شىپالق دولى: بۇرەك ۋە باھنى قۇۋۇھتلەش، كۆرۈش قۇۋە-
ۋىتنى ياخسلاش، ماغدۇر سىزلىققا مەنپەئەت قىلىش رولىغا ئى-
گە.

غاز تۇخۇمى

تەبىئتى: ھۆل ئىسىسىق.

شىپالق دولى: ئۇمۇمىي بەدەننى قۇۋۇھتلەش، ئىشتىھانى
ئېچىش، كۆرۈش قۇۋۇنىنى ياخسلاش، پەي ۋە مۇسکۇللارنى
چىڭىتىش رولىغا ئىگە.

بۇدۇنە تۇخۇمى

تەبىئتى: ھۆل ئىسىسىق.

شىپالق دولى: بەش ئەزانى قۇۋۇھتلەش، ماغدۇر سىزلىق،
بەدەن ئاجىزلىق، ئوزۇقلۇق يېتىشىمەسلىك، نېرۋا ئاجىزلىقى
قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

كەكلىك تۇخۇمى

تەبىئتى: ھۆل ئىسىسىق.

شىپالق دولى: رەئىس ئەزالارنى ۋە ئۇمۇمىي بەدەننى
قۇۋۇھتلەش، سوت ۋە مەنىي كۆپەيتىش، بله ئاجىزلىق،
ئورۇقلاش قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىش رولىغا ئىگە.

ياۋا غاز تۇخۇمى

تەبىئتى: ھۆل ئىسسىق.

شىپالق رولى: ئومۇمىي بەدەننى قۇۋۇھتلەش، ھەزمىنى ياخشىلاپ ئىشتىهانى ئېچىش رولىغا ئىگە.

كۆپ ئىستېمال قىلىنىدىغان سۈقتەر

كالا سۈقى

تەبىئتى: ھۆل ئىسسىق.

شىپالق دولى: ئىچىنى بوشىتىش، بەدەنلى پارقىرىتىش،
ھۆللۈك پەيدا قىلىش، نېرۋىنى قۇۋۇتلةش، چىراينى گۈزەل
لەشتۈرۈش رولىغا ئىگە.

قوى سۈقى

تەبىئتى: ھۆل ئىسسىق.

شىپالق دولى: روھنى ۋە مېڭىنى قۇۋۇتلةش، سەمرىتىش،
ئاشقازانى كۈچەيتىش، قان كۆپەيتىش رولىغا ئىگە.

ئۆچكە سۈقى

تەبىئتى: ھۆل ئىسسىق.

شىپالق دولى: مېڭە، يۈرمەك ۋە باھنى قۇۋۇتلةش، سەمرىد
تىش، قان كۆپەيتىش رولىغا ئىگە.

قېمىز (ئات سۈقى)

تەبىئتى: قۇرۇق ئىسسىق.

شىپالق دولى: قاننى جانلاندۇرۇش، ئاقسىل تولۇقلاش، كۆكىيۇتەل ۋە سىل كېسىلىگە مەنپەئەت قىلىش رولغا ئىگە.

تۈگە سۈقى

تەبىئىتى: ھۆل ئىسىق.

شىپالق دولى: بەدمىنى قۇۋۇتەتلەش، ئاقسىل تولۇقلاش، ئىشىق قايتۇرۇش، ئىمۇنىتېت كۈچىنى ئاشۇرۇش، قان تولۇقلاش، باھنى قۇۋۇتەتلەش، سەمرىتىش، ھەرخىل ئىشىق قايتۇرۇش رولغا ئىگە.

كۆپ ئىستېمال قىلىنىدىغان سۈت مەھسۇلاتلىرى

قېتىق

تەبىئتى: ھۆل سوغۇق.

شىپالق دولى: ھۆللۈك پەيدا قىلىش، تەشنانلىقنى پەسەيتىش، ئىسسىقلقىنى ھەيدەش، سوۋۇتۇش، قورساق ئاغرىقى، تولغاق، ئىسسىق ئۇتۇپ كېتىش، يۇقىرى قان بېسىمى، كۆيۈك، ئېغىز قۇرۇش، ئۇييقۇ- سىزلىق، ئاشقازان ياللۇغى قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىش رولىغا ئىگە.

قايماق

تەبىئتى: ھۆل ئىسسىق.

شىپالق دولى: تەبىئەتنى يۇمشىتىش، ماددىلارنى پىشۇرۇش،
35 بەدەنلىقىنى سەمرىتىش، توسالغۇلارنى ئېچىش، گالنىڭ يېرىكلىكىنى يۇمشىتىش، ئاۋازنى ساپ قىلىش، قۇرۇق يۆتەلنى پەسەيتىش، ئېچكى - تاشقى ئىشىقلارنى تارقىتىش رولىغا ئىگە.

سېرىقماي

تەبىئتى: ھۆل ئىسسىق.

شىپالق دولى: تېرىنى سىلىقلالاشتۇرۇش، بەدەنلىقىنى يۇمشىد-

تىش، بەدەندە ھۆللۈك پەيدا قىلىش، سەھرىتىش، چىراينى پار-
قىرىتىش، ئۆپكە سلى، ئورۇقلاش، بېماتزىم، ئىشتىها سىزلىق،
بالياتقۇ، تۇرۇبا يولى ياللۇغى قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىش رو-
لغا ئىگە.

سۇت پاراشوکى

تەبىئتى: ھۆل ئىسىق.
شىپالىق دولى: ئىچىنى بوشىتىش، بەدەننى پارقىرىتىش،
بەدەندە ھۆللۈك پەيدا قىلىش، نېرۋىنى قۇۋۇم تىلەش، چىراينى
گۈزەللەش تۇرۇش، كالتىسى ۋە ئاقسىل تولۇقلاش رو لغا ئىگە.

كۆپ ئىستېمال قىلىنىدىغان ياغلار

زىغىر يېغى

تەبىئتى: ھۆل ئىسىسىق.

شىپالق دولى: ھاراھەتنى پەسەيتىش، ئىچكى - تاشقى ئىششىقلارنى ياندۇرۇش، ئاغرىق پەسەيتىش، بەدەننى قىزىتىش، مېڭە ۋە باشقا ئەزىزلىرىنىڭ توسالغۇلۇرىنى ئېچىش رولغا ئىگە.

چىڭىت يېغى

تەبىئتى: ھۆل ئىسىسىق.

شىپالق دولى: باھنى قۇۋۇھەتلەش، مەنىنىڭ تېز يۈرۈپ كېتىشنى تىزگىنلەش، سەپكۈننى يوقىتىش رولغا ئىگە.

كۈنجۈت يېغى

تەبىئتى: ھۆل ئىسىسىق.

شىپالق دولى: بەدەننى كۈچەيتىش، سەمرىتىش، پالەچ، يېرىم پالەچ، قەۋزىيەت قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىش رولغا ئىگە.

كەندىر يېغى

تەبىئتى: قۇرۇق سوغۇق.

ئۇيغۇر تېبىتى بىمك - ئىجمەك رېتىسىلىرى

شىپالق دولى: ئاغرقىق پەسەيتىش، سىپازمىنى بوشىتىش، تە-
رەت ۋە ھەيزىنى راۋان قىلىش، يەللەرنى تارقىتىش رولغا ئىگە.

ئاپتاپىپەرسىن يېغى

تەبىئتى: قۇرۇق سوغۇق.

شىپالق دولى: تەرەت ۋە ھەيزىنى راۋانلاشتۇرۇش، ئەزىزلىنى سىلىقلاشتۇرۇش، بوغۇم ئاغرقىلىرىنى پەسەيتىش، ئاشقازان ۋە جىنگەرنى قۇۋۇچەتلەش رولغا ئىگە.

قىچا يېغى

تەبىئتى: قۇرۇق ئىسىسىق.

شىپالق دولى: بەدەننى پارقىرىتىش، تېرىنى سىلىقلاشتۇرۇش، ئارتۇق خىلىتلارنى بەدەندىن ھەيدەش، مېڭە، ئاشقازان ۋە باشقا ئەزىزلىدىكى ھۆلۈكىنى يوقىتىش، تاماق سىڭىدۇرۇش، توسالغۇلارنى ئېچىش، ئاغرقىق پەسەيتىش رولغا ئىگە.

ذاغۇن يېغى

تەبىئتى: قۇرۇق ئىسىسىق.

شىپالق دولى: توسالغۇلارنى ئېچىش، باھنى قۇۋۇچەتلەش، سۈيدۈڭ ھەيدەش، تالىنگ ئىشىشقلەرنى ياندۇرۇش، سوغۇقتىن بولغان ئىشىشقلارنى ياندۇرۇش، ئۇچەيدىكى ھەرخىل قۇرتىلارنى چۈشۈرۈش، ئەقلېي قابلىيىتىنى ئاشۇرۇش، تېرىدىكى ھەرخىل قىچىشىشلارنى پەسەيتىش، كۆكىرەك ۋە ئۆپكىدىكى ۋارتۇق نەر-

سىلەرنى چىقىرىش رولىغا ئىگە.

زەيتۇن يېغى

تەببىتى: قۇرۇق ىسىسىق.

شىپالق دولى: ئەزارغا قۇۋۇھەت بېرىش، قويۇق يەللەرنى تارقىتىش، ھەر خىل ئاغرىقلارنى بولۇپمۇ سۆڭەك، بوغۇم ئاغرىقلىرىنى پەسەيتىش، پەينى قۇۋۇھەتلەش رولىغا ئىگە.

كۆپ ئىستېمال قىلىنىدىغان چايالار

قارىچاي

تەبىئتى: قۇرۇق ئىسىسىق.

شىپالق دولى: يۈرەكىنى كۈچەيتىش، ھارغىنلىقنى چىقىرىش،
يۈرەك ھەرىكىتىنى تېزلەشتۈرۈش ۋە كۈچەيتىش، سويدۈك
ھەيدەش، ئىچ سۈرۈشنى توختىتىش، كۆڭۈلنى خۇرسەن
قىلىش، تاماق سىڭدۇرۇش، ئىشتىھانى ئېچىش، ئۈچەيدىكى
باكتېرىيەرنى ئۆلتۈرۈش، زەھەر قايتۇرۇش رولغا ئىگە.

قەھۋە (کوفى)

تەبىئتى: قۇرۇق ئىسىسىق.

شىپالق دولى: توسالعۇلارنى ئېچىش، ئاغرىقلارنى پەسەيتىش،
42 فاننىڭ تېزلىكىنى پەسەيتىش، سەپرا ۋە سەۋدانى نورماللاش-
تۇرۇش، قويۇق خىلىتلارنى سۇيۇلدۇرۇش ۋە تازىلاش، بەدهە-
نىڭ سۇسلۇقىنى يوقىتىش، نېرۋىنى ئۇيغىتىش، ئۇيقۇنى قاچۇ-
رۇپ ئادەمنى تېتىكلەشتۈرۈش رولغا ئىگە.

كۆپ ئىستېمال قىلىنىدىغان دورا - دەرمەكەلەر

قارىمۇچ

تەبىئتى: قۇرۇق ئىسىسىق.
شىپالق دولى: بەدەننى قىزىتىش، ئاشقازاننى قۇۋۇھتلەش، بەلغەمنى تازىلاش، مېڭە ۋە پەيەلەرنى قۇۋۇھتلەش، ئىشتەنەنی ئېچىش، يەل ھەيدەش، ئاشقازان سوۋۇپ كېتىشىن بولغان قۇسۇش ۋە ئىچ سۈرۈشلەرنى توختىتىش، ھەزم قىلىشنى ياخشىلاش، گال ۋە ئۆپكىنى تازىلاش رولغا ئىگە.

ئاقمۇچ

تەبىئتى: قۇرۇق ئىسىسىق.
شىپالق دولى: ھېزىنى ياخشىلاش، پەيەلەرنى چىڭتىش رولغا ئىگە، ئاساسلىق رولى قارىمۇچىنىڭ بىلەن ئوخشاش.

زىزە

تەبىئتى: قۇرۇق ئىسىسىق.
شىپالق دولى: قىزىتىش، يۇمشىتىش، ئارتۇق ماددىلارنى ۋە يەل ھەيدەش، ماددىلارنى تارقىتىش، قۇرۇتۇش رولغا ئىگە.

ئۇيغۇر تېبىتى يېمىھ - ئىجمەك رېتسېلىرى

زەرچىۋە

قەبئىتى: قۇرۇق ئىسىق.

شىپالق دولى: يەل ۋە ئىشىقنى تارقىتىش، جاراھەتلەنگەن ئەزارغا ماددىنىڭ يىغلىشىنى توسۇش، ئۇششاق تاشلارنى ئېرىش، سۈيدۈك ھېيدەش رولغا ئىگە.

كاۋاۋىچىن

قەبئىتى: قۇرۇق ئىسىق.

شىپالق دولى: توسالغۇلارنى ئېچىش، باش ئاغرىقىنى پەسىيەتىش، ئېغىزى خۇشبوئى قىلىش، چىش يىلتىزىنى چىڭىتىش، ئاشقازانى قۇۋۇھەلەش، يەللەرنى تارقىتىش، ئىشتىھانى ئېچىش، ھەزم قىلىشنى ياخشىلاش، ئاشقازاننىڭ سوغۇقلۇقىنى تەڭشەش، سوغۇقتىن بولغان ئاشقازان ۋە ئۈچەي كېسەللىكلىرىنى ياخشىلاش، سۈيدۈك ھېيدەش، زەھەر قايىتۇرۇش، قورساق كۆپۈشكە مەنپەتتە قىلىش رولغا ئىگە.

ئارپىبەدىيان

قەبئىتى: قۇرۇق ئىسىق.

شىپالق دولى: يەل تارقىتىش، تومۇلارنى ئېچىش، ئاشقازاننى قۇۋۇھەلەش، تاماق سىڭدۇرۇش، سۈيدۈكىنى راۋان قىلىش رو-لىغا ئىگە.

كۈنچۈت

تەبىئتى: ھۆل ئىسىسىق.

شىپالق دولى: بەدەننى سەمرىتىش، ئاۋازنى ساپلاشتۇرۇش، سەۋدانى نورماللاشتۇرۇش، ئۈچەينى سىلىقلاشتۇرۇش، ئىسىسىق تىن بولغان ئىشىشىقلارنى تارقىتىش رولىغا ئىگە.

سېيادان

تەبىئتى: قۇرۇق ئىسىسىق.

شىپالق دولى: بەدەنگە جۇلا بېرىش، سۇلت كۆپەيتىش، سۈيدۈك ماڭدۇرۇش، ھەيز ماڭدۇرۇش، چاچ قارايىتىش رولىغا ئىگە.

ئۇيغۇر تېبىستى يېمك - ئىجمان رېتىسىلىرى

كۆپ ئىستېمال قىلىنىدىغان تەم تەڭشىڭۈچلەر

ئاچچىقسو

تەبىئتى: قۇرۇق سوغۇق.

شىپالق دولى: مىكروبىلارنى تىزگىنلەش ۋە ئۆلتۈرۈش، يۆتەل پەسەيتىش، قاندىكى ماينى تۆۋەنلىتىش، ئىشتىهانى ئېچىش رولغا ئىگە.

تېتىقۇ

تەبىئتى: ھۆل سوغۇق.

شىپالق دولى: مېڭە ۋە نېرۋا خزمىتىنى ياخشىلاش رولغا

ئىگە.

46

جايىيۇ

تەبىئتى: قۇرۇق سوغۇق.

شىپالق دولى: ھەزىمتى ياخشىلاش، منكروبىلارنى ئۆلتۈرۈش، ئىشتىهانى ئېچىش رولغا ئىگە.

ئاق شېكەر

تەبىئتى: ھۆل ئىسسىق.

شىپالق دولى: مېڭە، بۆرەك ۋە دوۋساقنى كۈچەيتىش، قان كۆپەيتىش، سۈيدۈكىنى راۋانلاشتۇرۇش رولغا ئىگە.

قارا شېكەر

تەبئىتى: هۆل ئىسىق.

شىپالق دولى: قان كۆپەيتىش، مېڭىنى قۇۋۇھتلەش، ھەيزىنى راۋان قىلىش، يەل ھەيدەش رولغا ئىگە.

ناۋات

تەبئىتى: قۇرۇق ئىسىق.

شىپالق دولى: مېڭە ۋە يۈرەكىنى قۇۋۇھتلەش، روھلاندۇ-رۇش، بەدەننى قۇۋۇھتلەش، قاننى جانلاندۇرۇش رولغا ئىگە.

قەفت

تەبئىتى: هۆل ئىسىق.

شىپالق دولى: جىڭەر، بۆرەك ۋە دوۋساققا مەنبىھەت قىلىش، قان كۆپەيتىش، ئۇسسوزلۇقنى پەسەيتىش رولغا ئىگە.

ئۇيغۇر تېبىتى يېرىك - ئىجمەك رېتسېلىرى

ئىچكى كېسەللىكىلەر

زۇكام

▲ رېتسېپا:

خۇرۇچى: زەنجىۋىل 15 گرام، غولپىياز ئالىتە تال، تۇرۇپ بىر تال.
ياساش ئۇسۇلى: ئالدى بىلەن تۇرۇپنى پاكىز يۈيۈپ، يالپاقلاپ توغراب، 300 مىللەلتىر سۇغا سېلىپ، 200 مىللەلتىر قالغۇچە قايىنتىپ، ئاندىن زەنجىۋىل بىلەن غولپىيازانى پاكىز يۈيۈپ، ئۇششاق چاناب سېلىپ، 100 مىللەلتىر قالغۇچە قايىنتىپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالقى دولى: ئۆپكىنى ياخشىلاپ، زۇكامغا مەنپەھەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: سۈپىنى ئىچىپ، تۇرۇپنى يەپ بولۇپ، يوتقانغا پۇر كۈنۈپ تەرلىنىدۇ.

48

▲ رېتسېپا:

خۇرۇچى: يېسۋىلەك غولىدىن بىر دانە، زەنجىۋىل ئۈچ پارچە، قارا شېكەر 60 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: يېسۋىلەك غولى بىلەن زەنجىۋىلنى پاكىز يۈيۈپ توغراب، قايىنتىپ، پىسەپلىرىنى سۈزۈۋەتىپ، قارا شېكەر قوشۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالقى دولى: زۇكامغا مەنپەھەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: قىزىق پېتىچە ئىچىپ تەرلىنىدۇ، ئىچىپ بولغاندىن كېيىن شامالداپ قېلىشتىن ساقلىنىش كېرەك.

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: غولپىياز تۆت تال، زەنجىۋىل ئىككى پارچە.

ياساش ئۇسۇلى: غولپىيازنىڭ ئېقىنى زەنجىۋىل بىلەن قاينىتىپ، پىسەپلىرىنى سۈزۈۋېتىپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: سوغۇقتىن بولغان زۇكامغا پايىدا قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: قىزىق پېتى بىرلا قېتىمدا ئىچىۋېتىلىدۇ.

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: غولپىياز ئۈچ تال، زەنجىۋىل 15 گرام، تۇز مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: غولپىيازنى ئاقلىۋېتىپ، زەنجىۋىل ۋە تۇز بىلەن يۇمىشاق ئېزىپ مەلھەم تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: سۈزۈلما خاراكتېرىلىك زۇكامغا پايىدا قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: مەلھەمنى داكىغا ئوراپ، مەيدە، تاغاق، پۇت

ۋە قولنىڭ ئالقىنى، تىز، جەينەك ئويىمنى قاتارلىق ئورۇنلارغا يېرىم سائەت ئەتراپىدا توختىمای ئىزچىل سۈرکەپ بېرىلىدۇ.

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: پىياز 60 گرام، سۇ مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: پىيازنى ئاقلاپ، پاكىز يۇيۇپ، نېپىز

يالپاقلاپ، چەينەككە سېلىپ، ئۇستىگە ئۈچ ئىستاكان سۇ قۇيۇپ، ئىككى ئىستاكان قالغۇچە قاينىتىپ تەييارلىنىدۇ.

ئۇيغۇر تېبلىتى يېمك - ئىجمەك رېتىپلىرى

شىپالق دولى: زۇكامىنىڭ ئالدىنى ئالىدۇ.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: قىزىق پېتى مۇۋاپىق مىقداردا ئىچىلىدۇ.

قىزىقىما

◀ رېتىپ:

خۇرۇچى: شوخلა 300 گرام، تاۋۇز مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: شوخلا بىلەن تاۋۇزنى سىقىپ، پىسەپلىرىنى سۈزۈۋېتىپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: قىزىقىما قايىتۇرۇش رولغا ئىگە.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: كۈنده بىر پىيالىدىن ئىچىپ بېرىلىدۇ.

◀ رېتىپ:

خۇرۇچى: قىزىلبوغداش مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: قىزىلبوغداشنى پاكىز يۈيۈپ، قايىنتىپ، پىسەپلىرىنى سۈزۈۋېتىپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: قىزىقىما قايىتۇرۇش رولغا ئىگە.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: مۇۋاپىق مىقداردا ئىچىلىدۇ.

يۆتەل

◀ رېتىپ:

خۇرۇچى: تۇخۇم ئىككى تال، ئاچقىقسۇ مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: تۇخۇمنى ئاچقىقسۇ بىلەن قايىنتىپ تەييارلىنىدۇ.

شېمالق دولى: يۆتەلگە مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈندە بىر ~ ئىككى قېتىم تۇخۇمى ئىسىـ
تېمال قىلىنىدۇ.

◆ رېتىپى:

خۇرۇچى: ئاچىقىسو 60 مىللەلتىر، تۇخۇم بىر دانە.

ياساش ئۇسۇلى: ئاچىقىسودا تۇخۇمنى پىشۇرۇپ تەيىارلىـ
نىدۇ.

شېمالق دولى: بەلغەم بوشىتىدۇ، يۆتەل توختىتىدۇ، سوزۇلماـ
خاراكتېرىلىك يۆتەلگە مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: بىر تالدىن بىر ئايغىچە ئىستېمال قىلىنىدۇ.

◆ رېتىپى:

خۇرۇچى: يېڭى زەنجۇپىل 30 گرام، قارا شېكەر 15 گرام،
رەيھان 10 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: ئالدى بىلەن زەنجۇپىلىنى پاكىز يۇيۇپ،
تۇغراب، ئاندىن رەيھاننى پاكىز يۇيۇپ، بىرلىكتە ئىستاكانغاـ
51 سېلىپ، ئۇستىگە 200 ~ 300 مىللەلتىر قايىناق سۇ قۇيۇپ،
پۇزىزىنى يېپىپ ئون منۇت دۈملەپ، ئاخىرىدا قارا شېكەردىن
مۇۋاپىق مىقداردا ئارلاشتۇرۇپ تەيىارلىنىدۇ.

شېمالق دولى: ئۆپكىگە سوغۇق ئۆتۈپ قېلىشتىن بولغان
يۆتەلگە مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: هەر كۈنى ئىككى قېتىم، قايىناق سۇ بىلەن
ئىستېمال قىلىنىدۇ.

ئۇيغۇر تېبلىتى يېمەك - ئىجمەك رېتىسىلىرى

سوغۇقتىن بولغان باش ئاغرىقى

◀ رېتىسىپ:

خۇرۇچى: پىننە 60 گرام، ئارپا ئۇنى مۇۋاپىق مىقداردا.
ياساش ئۇسۇلى: پىننىنى يۇمىشاق سوقۇپ ئېزىپ، ئارپا ئۇنى
بىلەن مەلھەم تەييارلىنىدۇ.

شىمالق رولى: سوغۇقتىن بولغان باش ئاغرىقىغا پايىدا قىلىدۇ.
ئىشلىتش ئۇسۇلى: ھەر كۈنى مۇۋاپىق مىقداردا پېشانىگە
چىپپ بېرىلىدۇ.

ئىسىسىقتىن بولغان باش ئاغرىقى

◀ رېتىسىپ:

خۇرۇچى: يۇمغاقسۇت كۆكى 50 گرام، سىركە مۇۋاپىق
مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: يۇمغاقسۇت كۆكىنى پاڭىز يۇيۇپ، ئېزىپ،
سىركە بىلەن ئاربلاشتۇرۇپ مەلھەم تەييارلىنىدۇ.

شىمالق رولى: ئىسىسىقتىن بولغان باش ئاغرىقىغا پايىدا قىلىدۇ.
ئىشلىتش ئۇسۇلى: پېشانە ياكى چىكە ساھەسىگە مۇۋاپىق
مىقداردا چىپلىدىو.

◀ رېتىسىپ:

خۇرۇچى: خام زەنجىۋىل 15 گرام، ئاپېلسىن شۆپۈكى 15 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: زەنجىۋىل بىلەن ئاپېلسىن شۆپۈكىنى تا-
زىلاپ، سۇ قوشۇپ، سۇس ئوتتا قايىنتىپ، تىرىپىلىرىنى سۇ-
زۈۋېتىپ 15 مىنۇت پىشۇرۇپ تەيىارلىنىدۇ.
شىپالق دولى: ئىسىسىقتىن بولغان باش ئاغرىقىنى توختىش
رولغا ئىنگە.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: ئاچ قورساقا ئىچىلىدى. كۈنده ئۈچ
قېتىم، ھەر قېتىمدا 50 مىللەلىتىر ئىچىلىدى.

◆ رېتىپ:

خۇرۇچى: تۇرۇپ (ئاچچىراقى ياخشى بولىدۇ) 250 گرام،
ناۋات مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: تۇرۇپنى پاكىز يۇيۇپ، چانап ئېزىپ
سۈيىنى چىقىرىپ، پىسەپلىرىنى سۈزۈۋېتىپ، ئازراق ناۋات
قوشۇپ تەيىارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: شەقىقە (يېرىم باش ئاغرىقى) گە پايدا قىلىدۇ.

ھەزم ناچارلىقى

◆ رېتىپ:

خۇرۇچى: ئالقات 30 گرام، بۇغداي ئۈندۈرمىسى 30 گرام،
شېكەر 20 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: ئالقات بىلەن بۇغداي ئۈندۈرمىسىنى پاكىز
يۇيۇپ تازىلاپ، 250 مىللەلىتىر سۇ قۇيۇپ، كۈچلۈك ئوتتا
قايىنتىپ، ئىندىن نورمال ئوتتا 25 مىنۇت دۈملەپ، ئالقات بىلەن

ئۇيغۇر تېبلىتى يېمك - ئىچىك رېتىپلىرى

بۇغداي ئۇندۇرمىسىنى سۈزۈۋېلىپ، شېكەر قوشۇپ تەييارلىنىدۇ.
شپالق رولى: ئاشقازاننى قۇۋۇھتلەپ، ھەزمىم ناچارلىقىغا مەن-
پەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: چاي ئورنىدا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

◀ رېتىپ:

خۇرۇچى: دولا، قورۇلغان بۇغداي ئۇندۇرمىسى ھەربىرى
30 گرامدىن، تۇرۇپ 250 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: دولا، قورۇلغان بۇغداي ئۇندۇرمىسى،
تۇرۇپلارنى قازانغا سېلىپ، مۇۋاپىق مىقداردىكى سۇدا قایىنتىپ،
تۇرۇپ يۇمىشاق پىشقانىدىن كېيىن مۇۋاپىق مىقداردا شېكەر
قوشۇپ، تەمنى تەڭشەپ تەييارلىنىدۇ.

شپالق رولى: ھەزمىم قىلىش ياخشى بولماسلق، قورساق
كۆپۈپ ئاغرىش قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: مۇۋاپىق مىقداردا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

◀ رېتىپ:

خۇرۇچى: بولجۇرگەن بەش ~ ئالته گرام، قوي گۆشى 500
گرام، ئېچىتىلغان پۇرچاق ئۇندۇرمىسى 75 گرام، تۇرۇپ 200
گرام، زەنجۇل، يۇماقسىوت، تۇز، ئاچچىقسۇ، قارىمۇچ قاتار-
لقلاردىن مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: ئاۋۇال قوي گۆشىنى پاكىز يۇيۇپ، ئۇششاق
توغراب، تۇرۇپنى پاكىز يۇيۇپ، ئۇششاق توغراب، پۇرچاق
ئۇندۇرمىسىنى پاكىز يۇيۇپ، زەنجۇلنى ئىنچىكە توغراب،

ئاندىن بولجۇرگەن، قوي گۆشى، پۇرچاڭ ئۈندۈرمىسىنى بىر-
لىكتە قازانغا سېلىپ، مۇۋاپىق مىقداردا سۇ قوشۇپ، كۈچلۈك
ئوتتا قايىنتىپ، كېيىن ئوتتى سۇسلاشتۇرۇپ زەنجىۋىلىنى سې-
لىپ، تەخىنەن بىر سائەت ئەتراپىدا گۆش پىشقۇچە قايىنتىپ،
تۇز، ئاچقىقسۇ، سوقۇلغان قارىمۇچ ۋە يۇمۇقايسۇتنى سېلىپ تە-
منى تەڭشەپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ئاشقازان خىزمىتىنى ياخشىلاش، قورساق
كۆپۈش، هەزىم قىلىش ياخشى بولماسلق قاتارلىقلارغا مەنپەئەت
قىلىدۇ.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: مۇۋاپىق مىقداردا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

ئىچ سۈرۈش

▲ رېتىپى:

خۇرۇچى: گۇرۇچ ئاچقىقسۇيى 50 مىللەلىتىر.

ياساش ئۇسۇلى: گۇرۇچ ئاچقىقسۇينى ئىستاكانغا قۇيۇپ، ئۇنىڭ
ئۇستىگە مۇۋاپىق مىقداردا قايىناق سۇ قۇيۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ئىچ سۈرۈشكە مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: قايىناق سۇ سوۋۇغاندىن كېيىن مۇۋاپىق
مىقداردا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

▲ رېتىپى:

خۇرۇچى: سامساق، ئاچقىقسۇ مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: سامساقنىڭ سرتقى پوستىنى سويۇۋېتىپ،

ئۇيغۇر تېبىتى يېمك - ئىجمەھ رېتىپلىرى

ئاچچىقسۇغا چىلاب تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: تاماقتىن زەھەرلىنىشتىن كېلىپ چىققان ئىچ سۈرۈشكە مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: سامساقنى يەپ، ئاچچىقسۇيى ئىچلىدۇ.

◆ رېتىپپا:

خۇرۇچى: تەرخەمەك يوپۇرمىقى 30 گرام، تۇخۇم ئىككى دانە، گۇرۇچ ئاچچىقسۇيى 10 مىللەلتىر.

ياساش ئۇسۇلى: تەرخەمەك يوپۇرمىقىنى پاكىز يۇيۇپ، توغراب، ئۇنىڭ ئۇستىگە ئىككى تۇخۇمنى چېقىپ ئارىلاشدۇرۇپ، قازاندا تۇخۇم پىشقۇچە قورۇپ، ئاندىن ئۇستىگە ئاچچىقسۇ قوشۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ئىسىسىقىن بولغان ئىچ سۈرۈشكە مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈنده بىر قېتىم مۇۋاپىق مىقداردا كېسەل ساقايقۇچە ئىستېمال قىلىنىدۇ.

◆ رېتىپپا:

خۇرۇچى: زەنجىۋىل 15 گرام، تۇخۇم ئۆچ دانە، ئاچچىقسۇ 15 مىللەلتىر.

ياساش ئۇسۇلى: ئاۋۇال زەنجىۋىلنى پاكىز يۇيۇپ، توغراب، تۇخۇمنى ئۇستىگە چېقىپ، ئارىلاشتۇرۇپ، ئۇنىڭ ئۇستىگە ئاچچىقسۇنى قۇيۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: سوغۇقتىن بولغان ئىچ سۈرۈشكە مەنپەئەت

قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈندە تاماق ئورنىدا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

قۇسۇش

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: قارىمۇج بىلەن ئاچچىقسۇ مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: قارىمۇچنى ئاچچىقسۇغا ئۈچ كۈن چىلاپ، ئاپتايپتا قۇرۇتۇپ، (مۇشۇ خىل ئۇسۇلدا يەتتە قېتىم تەكىرار قىلىنىدۇ) كۇمىلاچ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ئاشقازان مىزاجى سوغۇقتىن بۇزۇلۇشتىن بولغان قۇسۇشقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈندە بىر قېتىم، 30 ~ 40 تالغىچە ئىستېمال قىلىنىدۇ.

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: يۇمغاقسۇت بۇچى ~ بەش تال، زەنجىۋىل بەش گرام، گۈرۈچ 100 گرام، ئاچچىقسۇ 15 مىللەلىتىر.

ياساش ئۇسۇلى: گۈرۈچنى پاكسىز يۇيۇپ، زەنجىۋىل بىلەن بىرلىكتە قازاندا قاينىتىپ پىشۇرۇپ، ئاندىن ئۇستىگە يۇمغاقسۇتنى سېلىپ، پىشقاندىن كېيىن ئاچچىقسۇنى قۇيۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ئاشقازان ئاجىزلىقتىن كېلىپ چىققان قۇسۇشقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈندە بىر قېتىم، بىر قوشۇق ئىستېمال

ئۇچىر

ئۇيغۇر تىببىتى يېھە - ئىجمەك رېتىسىلىرى

قىلىنىدۇ.

▲ رېتىسىپ:

خۇرۇچى: يېڭى قوي سوتى بىر ئىستاكان، زەنجىۋىل سۈيى تۈچ تامچە.

ياساش ئۇسۇلى: قوي سوتىنى قايىنتىپ، زەنجىۋىل سۈيى قوشۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ئاشقازان خىزمىتىنى ياخشىلاپ، قۇسۇشنى توختىتىش رولغا ئىنگە.

ئىشلىش ئۇسۇلى: ئىلمان سۇدا ئاستا - ئاستا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

▲ رېتىسىپ:

خۇرۇچى: لىمۇن، ئاق شېكەر مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: ئاۋۇال لىمۇننى پارچىلاپ، داكىدا سقىپ

سۈيىتىنى چىقىرىپ، ئاۋۇال كۈچلۈك ئوتتا كېبىن سۇس ئوتتا

قايىنتىپ، سوۋۇتۇپ، ئاندىن مۇۋاپىق مىقداردا شېكەر قوشۇپ

ئارىلاشتۇرۇپ، بوتۇلكىغا قاچىلاپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ئاشقازان ئاجىزلىقتىن بولغان قۇسۇشقا مەنپە-

ئەت قىلىدۇ.

ئىشلىش ئۇسۇلى: كۈندە ئىككى قېتىم، ھەرقېتىمدا 10

گرامدىن، قایناق سۇغا چىلاپ ئىستېمال قىلىنىدۇ.

▲ رېتىسىپ:

خۇرۇچى: قۇرۇتۇلغان زەنجىۋىل 20 گرام، ئاپېلسىن شۆپۈكى

40 گرام، قارا شېكەر 50 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: قۇرۇتۇلغان زەنجىۋىل بىلەن ئاپېلسىن شۆ-پۈكىنى تالقان قىلىپ، قارا شېكەرنى سۇدا ئېرىتىپ، تالقانلارنى سېلىپ بەش منۇت بىرلىكتە قاينىتىپ، سوۋۇتۇپ تەييارلىنى دۇ.

شىپالق دولى: قۇسۇشنى توختىش رولغا ئىگە.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: كۈندە ئۈچ قېتىم، ھەرقېتىمدا 10 گرامدىن، قايناق سۇدا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

◀ رېتىسىپ:

خۇرۇچى: كۈدە 250 گرام، زەنجىۋىل 25 گرام، كالا سۇتى 250 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: كۈدە بىلەن زەنجىۋىلنى چاناپ، سقىپ سۈيىنى چىقىرىپ، تىرىپلىرىنى سۈزۈۋېتىپ، قازانغا قۇيۇپ، ئۇستىگە سۇتنى قۇيۇپ، قاينىتىپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: قۇۋۇھەت تولۇقلاش، قۇسۇشنى توختىش رولغا ئىگە.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: قىزىق پېتى ئىستېمال قىلىنىدۇ.

◀ رېتىسىپ:

خۇرۇچى: قوي گۆشى 250 گرام، تۇرۇپ بىر تال، بۆلجۈرگەن، ئاپېلسىن پوستى، زەنجىۋىل، قارىمۇچ، خام زەنجىۋىل قاتارلىقلار ئۈچ گرامدىن.

ياساش ئۇسۇلى: گۆشنى، تۇرۇپنى توغراب، بۆلجۈرگەن، ئاپېلسىن پوستى، زەنجىۋىل، قارىمۇچ، خام زەنجىۋىللەرنى داكا

ئۇيغۇر تېبىتى يېمك - ئىجمەك رېتىپلىرى

خالتىغا سېلىپ ئېغىزىنى چىڭ چىڭىپ، قوي گۆشى بىلەن بىر-
لىكتە قاينىتىپ، گۆش پىشاي دېگەن ۋاقتىتا تۇرۇپنى سېلىپ،
يەنە قاينىتىپ قوي گۆشى پىشقاندا دورا خالتىنى سۈزۈۋېتىپ،
تەمنى تەڭشەپ تەبىيارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: قۇسۇشنى توختىش رولغا ئىگە.
ئىشلىش ئۇسۇلى: قورۇما تاماق بىلەن بىرگە ئىستېمال قىلىنىدۇ.

قان تولغاڭ

رېتىپلىپ:

خۇرۇچى: كونا ئانار پوستى، ئاچچىقسۇ مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: ئاچچىقسۇ بىلەن كونا ئانار پوستىنى قاينىتىپ، قۇرۇتۇپ ئۇندەك سوقۇپ تەبىيارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: قانلىق تولغاقا مەنپەئەت قىلىدى.

ئىشلىش ئۇسۇلى: كۈندە ئىككى قېتىم، ھەرقىتىمدا 10
گرامدىن ئاچچىقسۇ بىلەن ئىچلىنىدۇ.

60

رېتىپلىپ:

خۇرۇچى: بىياز 10 گرام، ئۇن 60 گرام، تۇخۇم ئۈچ دانە،
ھەسەل، ئاچچىقسۇ مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: ئالدى بىلەن پىيازنى ئۇششاق چاناب،
تۇخۇمنى چېقىپ، ئۇن بىلەن بىرگە ئارىلاشتۇرۇپ پېچىنە
ياساپ، ئاندىن ھەسللى ماي ئورنىدا ئىشلىتىپ پىشۇرۇپ
تەبىيارلىنىدۇ.

شپالق دولى: تولغاقدا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ئۆزۈقلۈق ئورنىدا كۈندە ئىككى قېتىم ئىستېمال قىلىنىدۇ.

▲ رېتسېپ:

خۇرۇچى: قۇرۇق زەنجىۋىل-ئالىھە گرام، سامساق 15 گرام، قلارا شېكەر مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: قۇرۇق زەنجىۋىل بىلەن سامساقدا مۇۋاپىق مىقداردا سۇ قوشۇپ، قلارا شېكەرنى سېلىپ، قايىنتىپ شورپا تەبىيارلىنىدۇ.

شپالق دولى: زەھەر قايتۇرىدۇ، قانلىق تولغاقدا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: مۇۋاپىق مىقداردا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

قەۋزىيەت

▲ رېتسېپ:

خۇرۇچى: ياكىيۇ، ئاچىقىسو هەرقايىسى مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: ياكىيۇنى پاكسىز يۇبۇپ، ئۇششاق توغراب، ئاچىقىسوغا چىلاپ تەبىيارلىنىدۇ.

شپالق دولى: ئۆچھەينى سىلىقلاب تەرەتنى نورماللاشتۇرىدۇ، قەۋزىيەتكە مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ھەر كۈنى ئەتىگەن ۋە چۈشلۈك تاماڭنىڭ ئالدى - كەينىدە يېرىم ئىستاكلان ئىستېمال قىلىنىدۇ.

◆ رېتسىپى:

خۇرۇچى: ھەسەل 30 گرام، كەندىر مېيى 15 گرام، تۇخۇم بىر تال.

ياساش ئۇسۇلى: ئاۋۇال تۇخۇمنى قاچىغا چىقىپ، چو كا بىلەن قوچۇپ، ئاندىن ھەسەلگە سۇ قوشۇپ، قايىنتىپ، تەبىيارلاپ قويۇلغان تۇخۇمغا قۇيۇپ، ئەڭ ئاخىردا كەندىر مېيىنى قۇيۇپ تەبىيارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: ئۇچەي خىزمىتىنى ياخشىلاب، قەۋزىيەتكە مەنپەئەت قىلىنىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ھەر كۈنى ئەتىگەنلىك تاماق ۋاقتىدا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

دەققەت قىلىدىغان ئىشلار: سوغۇقتىن قەۋزىيەت بولغۇچىلار ئىستېمال قىلماسلىقى كېرەك.

◆ رېتسىپى:

خۇرۇچى: بانان ئىككى تال، ناۋات مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: باناننىڭ پوسىتىنى سويۇۋېتىپ، مۇۋاپىق مىقداردا ناۋات قوشۇپ دۈملەپ تەبىيارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: زەھەر قايتۇرۇش، قەۋزىيەتكە مەنپەئەت قىلىش رولىغا ئىگە.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈندە ئىككى قېتىم، ھەر قېتىمدا مۇۋاپىق مىقداردا ئۈزۈلدۈرمەي ئىستېمال قىلىنىدۇ.

قان ئازلۇق

▪ رېتىپ:

خۇرۇچى: خېمىرتۇرۇچ 500 گرام، چىلان 150 گرام، قارا شېكەر 250 گرام، خورما 100 گرام، گۇرۇچ ئۇنى 100 گرام، ئەتىرگۈل بەش گرام.

ياساش ئۇسۇلى: ئالدى بىلەن 500 گرام خېمىرتۇرۇچنى تەخسىگە سېلىپ، قارا شېكەرنى ئەتىرگۈل ۋە گۇرۇچ ئۇنى بىلەن بىللە ئارىلاشتۇرۇپ، ئۇرۇقى چىقىرىۋېتىلگەن چىلاننى سېلىپ، ئۇماج قىلىپ، ئۇستىگە خورمنى سېلىپ، كۈچلۈك ئوتتا 20 مىنۇت پىشۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالقى دولى: قان ئازلۇق، ھەزم قىلىش ياخشى بولجا سلىق فاتارلىقلارغا شىپا بولىدۇ.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: تەڭشەپ ئىستېمال قىلىنىدۇ.

▪ رېتىپ:

خۇرۇچى: ئالقات، ئۈچمە ھەربىرى 12 گرامدىن، كالا جىنگىرى 50 گرام، تۇخۇم بىر دانە، مۇسەللهس، زەنجۇل، پىياز، تۇز، تېتىقۇ، ئۇن، شېكەر، ئۇسۇملۇك مېيى قاتارلىقلار مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: ئاۋۇال ئالقات، ئۈچمە، كالا جىنگىرى قاتارلىقلارنى پاكىز يۈيۈپ، توغراب، ئاندىن كالا جىنگىرى، ئۇن، تېتىقۇ، مۇسەللهس، شېكەر، تۇز، تۇخۇم قاتارلىقلارنى تەكشى

ئۇيغۇر تېبىتى يېمك - ئىجمەھ رېتىپلىرى

ئارىلاشتۇرۇپ، ئاخىرىدا قۇم قازانغا ماينى قۇيۇپ قىزىتىپ، زەنجىۋىل، پىيازنى قورۇپ بولۇپلا 300 مىللەلىتىر سۇ قۇيۇپ قاينىتىپ، كالا جىڭىرى قاتارلىقلارنى قازانغا سېلىپ قاينىتىپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: قان ئازلىققا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: گۆشنى يەپ، شورپىسى ئىچىلىدۇ.

◆ رېتىپ:

خۇرۇچى: ئالقات 20 گرام، چىلان 10 دانە.

ياساش ئۇسۇلى: ئالقات بىلەن چىلانغا مۇۋاپىق مىقداردا سۇ قۇيۇپ، بىر سائەت قاينىتىپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: جىڭەرنى قۇۋۇھتلەپ، قان ئازلىققا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: كۈندە ئىككى قېتىم، مۇۋاپىق مىقداردا ئىچىلىدۇ.

سوزۇلما خاراكتېرلىك ئاشقازان ياللۇغى

◆ رېتىپ:

خۇرۇچى: يېسۋىلەك 50 گرام، غولپىياز 40 گرام، زەنجىۋىل 20 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: يۇقىرىقلارنى پاكىز يۇيۇپ، چاناب مەلھەم تەييارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: ئاشقازان ياللۇغىغا پايىدا قىلىدۇ.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: ئاشقازان ساھەسىگە مۇۋاپىق مىقداردا چىپىپ بېرىلىنىدۇ.

▲ رېتىپلى:

خۇرۇچى: كاۋا پېلىكى مۇۋاپىق مقداردا.
ياساش ئۇسۇلى: كاۋا پېلىكىنى سوقۇپ، چاي دەملىپ تەيىارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ئاشقازان ياللۇغغا پايىدا قىلىدۇ.
ئىشلىتش ئۇسۇلى: ئۇسسىزلىق ئورندا ئىچىپ بېرىلىدۇ.

ئاشقازان ئاستى بېزى ياللۇغى

▲ رېتىپلى:

خۇرۇچى: يېڭى ياكىيۇدىن 500 گرام، هەسەلدىن 100 گرام.
ياساش ئۇسۇلى: ياكىيۇنى پاكىز يۇيۇپ، چاناتپ ئېزىپ، داكىغا ئېلىپ، سىقىپ سۈيىنى چىقىرىپ، هەسەل بىلەن ئارىلاشتۇرۇپ تەيىارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ئۆتكۈر ۋە سوزۇلما خاراكتېرىلىك ئاشقازان ئاستى بېزى ياللۇغغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈندە ئۈچ قېتىم، ئاچ قورساققا بىرىئىك كى قوشۇق ئىچىلىدۇ.

**ئاشقازان، 12 بارماق ئۈچھى
يارىسى**

▲ رېتىپلى:

خۇرۇچى: يېڭى ياكىيۇ (بىخلىمىغان بولسۇن) دىن 250 گرام.

ئۇيغۇر تېبىتى بېمە - ئىمەك رېتىپلىرى

ياساش ئۇسۇلى: يېڭى ياكىيۇنى پاکىز يۇيۇپ، پوستىنى ئالماي چاناب ئېزىپ، ئاندىن داكىغا ئېلىپ، سقىپ سۈينى چىقىرىپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: ئاشقازان، 12 بارماق ئۈچەي يارىسىغا مەنپەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈندە ئەتىگەن ئاچ قورساق ۋاقتىتا بىر-ئىكى قوشۇققا ھەسەلدىن مۇۋاپىق مىقداردا قوشۇپ، ئۇدا ئىككى ~ ئۈچ ھەپتە ئىچىپ بېرىلىدۇ.

▲ رېتىپلىرى:

خۇرۇچى: يېڭى كالله كېھسەيدىن 500 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: يېڭى كالله كېھسەينى پاکىز يۇيۇپ، چاناب سقىپ سۈيى ئېلىنىدۇ.

شىپالق رولى: ئاشقازان، 12 بارماق ئۈچەي خىزمىتىنى ياخشلاش، ئاغرىق توختىش، يارىنى ساقايىتش رولىغا ئىگە.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: بىر ئىستاكان يېڭى كالله كېھسەي سۈيى 200 ~ 300 مىللەتلىك ئىلىلىتىپ، تاماقىن بۇرۇن كۈندە ئىككى قېتىم ئىچىلىدۇ. ئۇن كۈن بىر داۋالاش كۇرسى قىلىنىدۇ.

سوزۇلما خاراكتېرىلىك بوغماق ئۈچەي ياللۇغى

▲ رېتىپلىرى:

خۇرۇچى: ئالۇچىدىن ئۇن تال، سۇ 500 مىللەتلىك، قارا شېكەر ئازراق.

ياساش ئۇسۇلى: ئالۇچىنى پاکىز يۈيۈپ، 500 مىللەلىتىر سۇدا قايىنتىپ، ئازاق قارا شېكەر سېلىپ تەيارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ئىچ سۈرۈشنى توختىپ، سوزۇلما خازاكتىرىلىك بوغماق ئۈچەي ياللۇغىغا شىپا بولىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈننەه تۆت قېتىم، ھەر قېتىمدا بىر ئىستاكىندىن ئۇدا ئۈچ كۈن ئىچىپ بېرىلىدۇ.

دىئابېت كېسىلى

▲ رېتىپلى:

خۇرۇچى: توشقان گۆشى بىر دانە، ئاق ئۈجىمە 250 گرام، پىياز، زەنجۇلى، تۇز، مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: توشقان گۆشىنى پاکىز يۈيۈپ، ئاق ئۈجىمە بىلەن قازانغا سېلىپ دۈملەپ بىشۇرۇپ، ئۇنىڭ ئۇستىگە تەم تەڭشىگۈچ بىلەن تەمنى تەڭشەپ تەيارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: دىئابېت كېسىلىگە گىرىپتار بولغۇچىلاردىكى 67 ئېغىز قۇرۇش، بەدىنى ئاجىزلاپ ئورۇقلاب كېتىش قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: تاماقتىن كېيىن ئىستېمال قىلىنىدۇ. ھەر كۈنى بىر قېتىم گۆشىنى يەپ، شورپىسى ئىچىلىدۇ.

▲ رېتىپلى:

خۇرۇچى: ئاق ئۈجىمە 12 گرام، ئالقات 15 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: ئىككى خىل خۇرۇچىنى سۇدا قايىنتىپ

ئۇيغۇر تېباستى يېمك - ئىجمەك رېتىپلىرى

پىشۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: دىئاپىت كېسلىگە مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ئىككى قېتىمغا بۆلۈپ ئىستېمال قىلىنىدۇ.

◆ رېتىپلى:

خۇرۇچى: يېڭى تۇرۇپ 30 گرام، گۇرۇچ 50 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: تۇرۇپنى پاڭز يۇيۇپ، سۇ بىلەن 30 منۇت

قايىنتىپ، سۈيىگە گۇرۇچنى سېلىپ، پىشۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: دىئاپىت كېسلىگە گىرىپتار بولغۇچىلاردىكى

ئۆپكە ۋە ئاشقازان زەئىپلىكى، سۇ ۋە تاماقنى كۆپلەپ ئىستېمال

قىلىش قاتارلىقلارغا شىپا قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈنده ئەتىگەندە ئاچ قورساققا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

سۈيدۈك يولى ياللۇغى

◆ رېتىپلى:

خۇرۇچى: يېسۋىلەكتىڭ يىلتىز تۈگۈنىكى بىر تال، يېشىل

پۇرچاق ئۈندۈرمىسى 50 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: ئالدى بىلەن يېسۋىلەك يىلتىز تۈگۈنىكىنى

پاڭز يۇيۇپ، توغراب، قازانغا سېلىپ، ئۇستىگە پۇرچاق ئۈندۈرمىسى

بىلەن سۇ قۇيۇپ، يېرىم سائەت پىشۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: سۈيدۈك يولى ياللۇغىغا مەنپەئەت قىلىش،

زەھەرنى قايتۇرۇش رولىغا ئىگە.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: هەر كۈنى ئىككى ~ ئۈچ قېتىم، هەر

قيمت 100 ~ 200 ملليلتر تستيمال قيلندو.

نېرۋا ئاجزلىقى

رہنمائی

خوژوچی: یا چاق میغزی 150 گرام، قارا کونجوت 100 گرام، گوروج 500 گرام، قوروق ٹوزوم 500 گرام، هه سهل 200 گرام، ئاق شبکم 80 گرام.

یاساش ئۇسۇلى: ئاۋۇل قارا كۈنچۈت بىلەن ياكاڭ مېغىزىنى
قورۇپ ئېلىپ، ئۆزۈم بىلەن يۇشاڭ سوقۇپ، ئاندىن گۈرۈچ
تىن ئۇن تارتىپ، ئەلگەكتىن ئۆتكۈزۈپ، ئارىلاشتۇرۇپ، ئەلگ
ئاخيرىدا ھەسەل بىلەن شېكەرنى سۇ بىلەن ئارىلاشتۇرۇپ
شېكەر سۈيى تەيىلارلاپ، قارا كۈنچۈت، ياكاڭ مېغىزى، ئۆزۈم
ۋە گۈرۈچ ئۇنى بىلەن خېمىر يۇغۇرۇپ، پىلتىلاب، قاسقاندا 15
منۇت دۇملەپ يىشۇرۇلدۇ.

شپالق دولى: نېرۋا ئاجىزلىقى، كۆپ چۈش كۆرۈپ ئۇخلدۇ.
يالماسلق قاتارلىقلارغا مەنپىئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: تاتلىق - تۇرۇم ئورنىدا خالغانچە ئىستېپ
مال قىلىشقا بولىدۇ.

رہنمیاں

خۇرۇچى: كالا يىلىكى 250 گرام، قارا كۈنջۈت 150 گرام، يياڭاق مېغىزى 150 گرام، قۇرۇتۇلغان قىزىل ئۆزۈم 100 گرام، تەنۇن 150 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: ئاۋۇال كالا يىلىكى، قارا كۈنچۈت وە ئۇنى

ئۇيغۇر تىيابتى يېمك - ئىجمەك رېتسىيلرى

ئايىرم - ئايىرم قورۇپ پىشۇرۇپ، ئاندىن قارا كۈنچۈت، قۇرۇق
قىزىل ئۈزۈم ۋە ياكاڭ مېغىزىنى يۇمشاق سوقۇپ، باشا خۇ-
رۇچلار بىلەن ياخشى ئارىلاشتۇرۇپ تەبىيارلىنىدۇ.
شىپالقى دولى: نېرۋا ئاجىزلىقى، زېھىنى يىغالماسلق قاتار-
لقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈنده ئىككى قېتىم، ھەر قېتىمدا 30
گرامنى قايىناق سۇدا ئېرىتىپ ئىستېمال قىلىنىدۇ. ئىستېمال
قىلغان ۋاقتتا ئېھتىياجىغا قاراپ تۇز ياكى شېكەر قوشۇپ
ئىستېمال قىلىشقا بولىدۇ.

◀ رېتسىپ:

خۇرۇچى: بادام مېغىزى، چىلغوزا مېغىزى ھەربىرى 20
گرامدىن، ئالقات 15 گرام، ياكاڭ مېغىزى 50 گرام، گۈرۈچ
مۇۋاپىق مىقداردا:

ياساش ئۇسۇلى: ياكاڭ مېغىزى، بادام مېغىزى، چىلغوزا مېغىزى ۋە گۈرۈچىنى ئايىرم - ئايىرم پاكسىز يۇيۇپ، تازىلىغاندىن
كېيىن، ئالقات ۋە مۇۋاپىق مىقداردىكى سۇ بىلەن ئېزىلىپ
پىشقۇچە قاينىتىپ تەبىيارلىنىدۇ.

شىپالقى دولى: نېرۋا ئاجىزلىقىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.
ئىشلىتش ئۇسۇلى: تاماق ئورنىدا دائىم ئىستېمال قىلىشقا بولىدۇ
دۇ، مىقدارى چەكلەنمەيدۇ.

◀ رېتسىپ:

خۇرۇچى: بادام مېغىزى 400 گرام، ھەسەل 500 گرام،

يائاق مېغىزى بىر كيلوگرام، ئالقات 250 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: ئاۋۇال يائاق مېغىزى، بادام مېغىزى ۋە ئال قاتنى پاکىز يۇيۇپ تازىلاپ، قۇرۇتۇپ، يۇمشاق سوقۇپ، ئاندىن ھەسەلنى چەككىلەپ، يۇقرىقى خۇرۇچىلارنى ئاز - ئازدىن قو-چۇغاچ ئارىلاشتۇرۇپ تەييارلاپ، پاکىز، ئېغىزى ھىم ئېتلىدىغان قۇتلارغا قاچىلاپ ساقلىنىدۇ.

شىپالق دولى: زېھىنى ئۇرغۇتۇپ، نېرۋا ئاجىزلىقىغا، ئەقللىي ئىقتىدارى چېكىنپ كېتىش قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.
ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈندە ئىككى قېتىم، تاماقتنى ئىلگىرى قايىناق سۇ بىلەن بىر قوشۇقتىن ئىستېمال قىلىنىدۇ.

◆ رېتىسىپ:

خۇرۇچى: چىلغوزا مېغىزى 400 گرام، يېڭى يائاق 700 گرام، ھەسەل 1000 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: يائاق مېغىزى بىلەن چىلغوزا مېغىزىنى يۇمشاق سوقۇپ، ئۇنىڭغا ھەسەلنى ياخشى ئارىلاشتۇرغاندىن كېپىن، ئېغىزى ھىم ئېتلىدىغان پاکىز قاچىلارغا ئېلىپ تىندۇ-رۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: چوڭ مېڭسى ھەددىدىن زىيادە چارچاپ كەتكەنلەرگە ۋە نېرۋا ئاجىزلىقىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈندە ئىككى - ئۈچ قېتىم، ھەر قېتىمدا بىر قوشۇقتىن قايىناق سۇ بىلەن ئىستېمال قىلىنىدۇ. بالىلار چوڭلارنىڭ يېرىمىدەك ئىستېمال قىلسا بولىدۇ.

ئۇيقۇسلىق

▪ رېتىپلى:

خۇرۇچى: خاسىڭ مېغىزى 30 گرام، يائىاق مېغىزى 30 گرام، قارا كۈنچۈت 20 گرام، كالا سۇتى 180 گرام، پۇرچاق سۇتى 180 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: يائىاق مېغىزى، خاسىڭ مېغىزى ۋە قارا كۈنچۈتنى پاكسىز يۇيۇپ، تازىلىغاندىن كېيىن، پۇرچاق سۇتى ۋە كالا سۇتى بىلەن ئارىلاشتۇرۇپ، هاۋانچىدا بىر قوشۇق - بىر قوشۇقتىن ئىزىپ، قازاندا قايىنتىپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: باش قېيىپ، كۆز تورلىشىش ۋە ئۇيقۇسلىققا مەنپەئەت قىلىندۇ.

ئىشلىش ئۇسۇلى: بىر قېتىمدا تەييارلانغان دورىنى ئىككىگە بولۇپ، ھەر كۈنى ئەتىگەندە بىر بۆلۈكى، كەچتە يەنە بىر بۆلە-كى ئىستېمال قىلىنىدۇ. ئۇزاق مۇددەت ئىستېمال قىلىپ بېرىلسە ياخشى ئۇنۇمگە ئېرىشكىلى بولىدۇ. ئادەتتە ئۇسۇلۇق ئورنىدا ئىستېمال قىلىنىدىغان بولغاچقا، مىقدار بىغا چەك قويۇلمайдۇ.

▪ رېتىپلى:

خۇرۇچى: پىستە مېغىزى 300 گرام، يائىاق مېغىزى 600 گرام، قازا كۈنچۈت 800 گرام، ھەسەل 1000 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: ئاۋۋال يائىاق مېغىزى بىلەن پىستە مېغىزىنى ئازراق تۇز بىلەن قورۇپ، پىشۇرۇپ، يۇمشاق سوقۇپ، ئاندىن

قارا كۈنجلۇتنى پاكىز يۇيۇپ تازىلاپ، قاسقاندا پىشقاچە دۈملەپ ئالغاندىن كېيىن ئاپتاتا قۇرۇتۇپ، يەنە ئازراق سۇ بىلەن ھۆلەپ، يەنە بىردهم دۈملەپ ئېلىپ ۋە يۇمىشاق سوقۇپ، ئەڭ ئا- خىرىدا چەككىلەنگەن ھەسەلگە ياكاچ مېغىزى، پىستە مېغىزى ۋە كۈنجلۇتنى تەكشى ئارىلاشتۇرۇپ، سۇس ئوتتا قويۇلغۇچە توختىماي قوچۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: بەل - پۇت سىرقراپ ئاغرىش، ماغدۇر- سىزلىق ۋە ئۇيقوسلىققا مەنپەئەت قىلىنىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈننە ئىككى ~ ئۈچ قوشۇقتىن قايىناق سۇ بىلەن ئىستېمال قىلىنىدۇ.

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: بادام مېغىزى 30 گرام، ياكاچ مېغىزى 50 گرام، قارا كۈنجلۇت 30 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: يۇقىرىقى خۇرۇچلارنى پاكىز يۇيۇپ، قۇرۇتقاندىن كېيىن يۇمىشاق ئېزىپ، قاق چوڭلۇقتا كۇملاچ تەييارلىنىدۇ.

73

شىپالق دولى: ئۇيقوسلىققا مەنپەئەت قىلىنىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈننە ئىككى قېتىم، ھەر قېتىمدا ئۈچ كۇملاچتنى، ئۇدا ئۈچ ~ تۆت ھەپتە ئىستېمال قىلىنىدۇ.

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: يېڭى كەرەپشە 90 گرام، ئاچچىق چىلان ئۇرۇق- چىسى تووقۇز گرام.

ئۇيغۇر تىببىتى يېمك - ئىجمەك رېتسىپلىرى

ياساش ئۇسۇلى: كەرهېشە بىلەن چىلان ئۇرۇقچىسىنى بىرلىك
تە پىشۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالىق دولى: نېرۋا ئاجىزلىقتىن كېلىپ چىققان ئۇيقوسىز-
لىققا مەنپىھەت قىلىنىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ئۇخلاشتىن ئىلگىرى ئىچىلىنىدۇ.

بۆرەك ئاجىزلىقى

◀ رېتسىپ:

خۇرۇچى: كۆممىقوناق 60 گرام، تاۋۇز شاپىقى 200 گرام،
بانان ئۈچ تال، قەفت مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: كۆممىقوناق بىلەن تاۋۇز شاپىقىنى يۇيۇپ،
تاۋۇز شاپىقىنى توغراب، بانانى سوپۇۋېتىپ بىرلىكتە قازانغا
سېلىپ، ئۇستىگە تۆت قاچا سۇ قۇيۇپ، نورمال ئوتتا پىشۇ-
رۇپ، قەفت سېلىپ، تەمنى تەڭشەپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالىق دولى: سوزۇلما خاراكتېرىلىك بۆرەك ئاجىزلىقىغا
مەنپىھەت قىلىنىدۇ.

74

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈندە بىر قېتىم، ئىككىگە بۆلۈپ ئىستېمال
قىلىنىدۇ.

◀ رېتسىپ:

خۇرۇچى: ئالقات 10 گرام، توخۇ جىڭىرى بىر دانە، توخۇم
ئىككى دانە، تۇز، پىياز، ئۆسۈملۈك مېبى مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: توخۇ جىڭىرىنى يۇيۇپ، توغراب، توخۇمنى
چىقىپ ئېقى، سېرىقىنى ئارىلاشتۇرۇپ، مايدىن باشقا ھەممە

خۇرۇچلارنى بىرلەشتۈرۈپ، قازانغا ماي قۇيۇپ قىزىتىپ، ئاندىن ئالدىن تەييارلىغان خۇرۇچلارنى مايغا قوشۇپ پىشۇرۇپ تەيىيە يارلىنىندۇ.

شىپالق دولى: جىڭەر ۋە بۆرەكىنى قۇۋۇھتلەيدۇ، كۆز تورلىدۇ. شىشقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

▲ رېتىسىپ:

خۇرۇچى: ئالقات 30 گرام، سىيادان 15 گرام، چىلان 10 تال، گۈرفەج 60 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: يۇقىرىقى خۇرۇچلارنى مۇۋاپىق مىقداردىكى سۇدا قاينىتىپ تەييارلىنىندۇ.

شىپالق دولى: بۆرەك ئاجىزلىقىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: كۈنده ئىككى ۋاخ تاماقتنى كېپىن ئىستېپ مال قىلىنىندۇ.

▲ ئۆتكۈر خاراكتېرىلىك بۆرەك ياللۇغى

▲ رېتىسىپ:

خۇرۇچى: پىننە 50 گرام، زەنجىۋىل 15 گرام، قارا شېكەر 15 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: ئالدى بىلەن پىننە بىلەن زەنجىۋىلنى پاكىز يۇيۇپ، توغراب، زەنجىۋىل، پىننە، قارا شېكەرنى بىرلا ۋاقتىتا سۇغا سېلىپ پىشۇرۇپ، تىرىپلىرىنى ئېلىۋېتىپ تەييارلىنىندۇ.

ئۇڭىز

ئۇيغۇر تېبلىسى يېڭىھە - ئىجمەھ رېتىپلىرى

شىپالق رولى: ئۆتكۈر خاراكتېرىلىك بۆرەك ياللۇغىنىڭ دەس-
لمەپكى ۋاقتىدا ئىشلىتىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ھەر كۈنى بىر قاچا، ئىككى قېتىمغا بۆلۈپ
ئىستېمال قىلىنىدۇ.

▲ رېتىپلىرى:

خۇرۇچى: تەكىيە كاۋا 500 گرام، يېڭى يالپۇز بىر تال،
تېتىقۇ ئاز مقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: تەكىيە كاۋىنى پاكىز يۇيۇپ، شۆپۈكىنى
ئېلىۋېتىپ، توغراب، يالپۇزنى يۇيۇپ، توغراب، بىرلىكتە قازانغا
سېلىپ، سۇ بىلەن پىشۇرۇپ، مۇۋاپىق مقداردىكى تېتىقۇنى
سېلىپ تەيارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: ئۆتكۈر خاراكتېرىلىك بۆرەك ياللۇغىغا مەنپەئەت
قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: مۇۋاپىق مقداردا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

سوزۇلما خاراكتېرىلىك بۆرەك ياللۇغى

▲ رېتىپلىرى:

خۇرۇچى: غاز گۆشى 250 گرام، تەكىيە كاۋا 500 گرام،
تېتىقۇ ئاز مقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: غاز گۆشىنى پارچىلاپ، قازانغا سېلىپ
پىشۇرۇپ، ئۇستىگە كاۋىنى سېلىپ بىرلىكتە يۇمشاق پىشۇرۇپ،

تېتىقۇ سېلىپ، تەمنى تەڭشەپ تەييارلىنىدۇ.
شىپالق دولى: سوزۇلما خاراكتېرلىك بۆرەك ياللۇغىغا مەنپە-
ئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: تاماقتنى كېيىن ئىستېمال قىلىنىدۇ. ھەر
كۈنى ئىككى قېتىم ئىچىلىدۇ. ئۈچ ~ بەش كۈن بىر داۋالاش
باسىقۇچى قىلىنىدۇ.

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: بېلىق 500 گرام، تەكىيە كاۋا 500 گرام،
ئاچقىقسۇ، پىياز، زەنجىۋىل، قارىمۇچ، تېتىقۇدىن ئاز مىقداردا.
ياساش ئۇسۇلى: ئالدى بىلەن بېلىقنى تازىلاپ، توغراب،
ئاچقىقسۇغا 15 مىنۇت چىلاپ، ئاندىن قازاندىكى ماي قىزى-
غاندىن كېيىن، زەنجىۋىل ۋە بېلىقنى سېلىپ پىشۇرۇپ، ئۇنىڭغا
مۇۋاپىق مىقداردا سۇ قولۇپ، 30 مىنۇت دۈملەپ،
پاكىز يۇيۇپ توغرالغان كاۋا ۋە پىيازنى سېلىپ، يەنە 10 مىنۇت
پىشۇرۇپ، ئۇستىگە قارىمۇچ، تېتىقۇنى سېلىپ تەمنى تەڭشەپ
تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: سوزۇلما خاراكتېرلىك بۆرەك ياللۇغىغا مەنپە-
ئەت قىلىدۇ.

سۇلۇق ئىشىق

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: بېلىق 500 گرام، تەكىيە كاۋا 500 گرام، پىياز

ئۇيغۇر تېباستى يېمك - ئىجمەھ رېتىپلىرى

200 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: بېلىقنى تازىلاپ، كاۋىنى سویؤۋېتىپ، پىيار بىلەن توغراب، قازانغا مۇۋاپىق مىقداردا سۇ قۇيۇپ، يۇقىرى- قىلارنى سېلىپ پىشۇرۇپ بېلىق شورپىسى تەبىيارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: تەرەتنى راۋانلاشتۇرۇپ، ئىشىشقىنى ياندۇش، كىچىك تەرمەت ئاز كېلىش، پۇتفون بەدەن ئىشىش كېتىش قاتارلىق كېسەللىكلەرگە مەنپەھەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: تاماقتىن كېين ئىستېمال قىلىنىدۇ.

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: تەكىيە كاۋا 250 گرام، دادۇر 60 گرام، يېشىل پۇرچاق 60 گرام، يايپلاق پۇرچاق 15 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: كاۋىنى پاكىز يۇيۇپ، پوستىنى ئېلىۋېتىپ، چاسىلاپ توغراب، دادۇر، يېشىل پۇرچاق ۋە يايپلاق پۇرچاق بىلەن بىلە قازانغا سېلىپ، مۇۋاپىق مىقداردىكى سۇدا پىشۇرۇپ تەبىيارلىنىدۇ.

78

شىپالق رولى: سۇلۇق ئىشىققا مەنپەھەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈندە بىر قاچا يېيىلىدۇ. يەتتە ~ ئۇن كۈنگىچە داۋاملىشىدۇ.

بەل ئاغرىقى

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: قويىنىڭ بۆرىكىدىن ئىككى تال، ئاش تۇزى،

زەنجىۋىل، پىياز، سرکە مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: قازانغا سۇ قۇيۇپ، كۈچلۈك ئوتتا قىزىدەتتىپ، ئۇنىڭغا بۆرەكىنى سېلىپ، پىشقانىدىن كېيىن ئاش تۇزى، سرکە، پىياز، زەنجىۋىلنى سېلىپ، نورمال ئوتتا پىشۇرۇپ تەيدىيارلىنىدۇ.

شېپالق دولى: سوزۇلما خاراكتېرىلىك بۆرەك ياللۇغى، بەل ئاغرقى، پۇت - قول ماغدۇرسىزلىنىش قاتارلىق كېسەللەكلىرىگە مەنپەھەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: تاماقتنى كېيىن ئىستېمال قىلىنىدۇ.

▲ رېتىسىپ:

خۇرۇچى: قوي پاچقى گۆشى 500 گرام، ئالقات 10 گرام، زەنجىۋىل، پىياز، سرکە، ئاش تۇزى، تېتىقۇ، سوۋۇتلۇغان شورپا مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: ئالدى بىلەن قوي پاچقى گۆشىنى سۇغا سېلىپ پىشۇرۇپ، توغراب، ئاندىن قىزىتىلغان قازانغا گۆش، زەنجىۋىلنى سېلىپ قورۇپ، ئۇستىگە سرکە قۇيۇپ ئارىلاشدۇرۇپ پىشۇرۇپ، ئۇنىڭغا ئالقات، سوۋۇتلۇغان شورپا، تۇز، پىيازنى سېلىپ، مۇۋاپىق مىقداردا سۇ قوشۇپ، قايىنتىپ تىرىپ-لىرىنى ئېلىۋېتىپ، ئاخىرىدا تېتىقۇ سېلىپ تەمنى تەڭشەپ تەييارلىنىدۇ.

شېپالق دولى: بۆرەك زەئىلىكىدىن بولغان بەل ئاغرقى، ئەرلىك جنسىي ئاجزلىق، بالدۇر مەننى يۈرۈپ كېتىش قاتارلىق كېسەللەكلىرىگە مۇۋاپىق كېلىدۇ.

ئىچىر

ئۇيغۇر تېبلىتى يېمك - ئىمك رېتىپلىرى

ئىشلىتش ئۇسۇلى: قورۇما تاماق بىلەن ئىستېمال قىلىنىدۇ.

كاناي ياللۇغى

◀ رېتىپ:

خۇرۇچى: سامساق 250 گرام، ئاچچىقسۇ 250 مىللىلىتر،
قارا شېكەر 100 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: سامساقنى پاكىز ئادالاپ، سوقۇپ قىيما
قىلىپ، قارا شېكەر بىلەن ئاچچىقسۇغا بىر ھەپتە چىلاپ
قويۇپ، ئاندىن پىسەپلىرىنى سۈزۈۋېتىپ تەييارلىنىدۇ.

شېپالق رولى: كانايچە ياللۇغىغا ۋە زۇكامغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈندە ئۈچ قېتىم، ھەر قېتىمدا بىر
قوشۇقتىن ئىستېمال قىلىنىدۇ.

◀ رېتىپ:

خۇرۇچى: سامساق، قارا شېكەر ھەربىرى 150 گرامدىن،
ئاچچىقسۇ 500 مىللىلىتر.

ياساش ئۇسۇلى: قارا شېكەرنى ئاچچىقسۇ بىلەن ئاربلاش-
تۇرۇپ، ئۇستىگە سامساقنى سېلىپ، 15 كۈن تۇرغۇزۇپ تەييار-
لىنىدۇ.

شېپالق رولى: سوزۇلما خاراكتېرىلىك كاناي ياللۇغى ۋە كاناي
زىققىسىگە مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ھەر كۈنى ئەتىگەن ئاچ قورساققا سامساق
تىن بىر ~ ئىككى تال، شېكەر بىلەن ئاچچىقسۇدىن مۇۋاپىق

مقداردا ئىستېمال قىلىنىدۇ. بۇ 10 ~ 15 كۈنگىچە داۋاملاشتۇرۇنىدۇ.

ئۆپكە يېرىڭىللىق ئىشىقى

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: ئۇزاق ۋاقت ساقلانغان ئاچقىسى بىلەن سامساق مۇۋاپىق مقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: سامساقنى ئاچقىسىغا چىلاپ تەيىارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: زەھەر قايتۇرىدۇ، ياللۇغ قايتۇرىدۇ، ئۆپكە يېرىڭىللىق ئىشىقىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: ھەر كۈنى تاماق بىلەن بىرگە ئەتىدەن-كەچتە بىر قوشۇقتىن ئىستېمال قىلىنىدۇ.

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: سامساق، ناۋات، ئۇزاق ۋاقت ساقلانغان ئاچقىسى سۇ ھەرقايىسى مۇۋاپىق مقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: سامساقنىڭ سىرتقى پوستىنى ئېلىۋېتىپ، ناۋاتنى يۇمىشاق سوقۇپ، ئاچقىسىغا يەتتە كۈن چىلاپ تەيىارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ئۆپكە يېرىڭىللىق ئىشىقىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: كۈندە ئىككى قېتىم ئىستېمال قىلىنىدۇ.

ئۇيغۇر تېبلىتى يېمك - ئىجمەك رېتىسىلىرى

▲ رېتىسىپ:

خۇرۇچى: سامساق 250 گرام، ئۆرۈك 50 گرام، شېکەر 100 گرام، تۇز ئۇن گرام، ئاچچىقسۇ 250 مىللەلتىر.
ياساش ئۇسۇلى: سامساقنىڭ سىرتقى پوستىنى چىقىرىۋېتىپ، تۇزغا 24 سائەت چىلاپ، ئاندىن ئۆرۈكىنى يانجىپ، ھەممە خۇرۇچىنى ئاچچىقسۇغا 15 كۈن چىلاپ تەيىيارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ئۆپكە يېرىڭىلىق ئىشىشىقىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.
ئىشلىتش ئۇسۇلى: ھەر كۈنى تاماق بىلەن بىرگە سامساقتىن ئۈچ ~ بەش تال، ئاچچىقسۇدەن مۇۋاپىق مىقداردا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

زىققە

▲ رېتىسىپ:

خۇرۇچى: ئۆرۈك بەش ~ ئۇن تال، گۈرۈچ 50 ~ 100 گرام، ناۋات مۇۋاپىق مىقداردا.
ياساش ئۇسۇلى: ئاۋۇال ياخشى پىشقاڭ ئۆرۈكىنى پاكىز يۈيۈپ، ئۆرۈقچىسىنى چىقىرىۋېتىپ، ئاندىن گۈرۈچىنى پاكىز يۈيۈپ، بوتقا ھالەتكە كەلتۈرۈپ، ئۇستىگە ئۆرۈكىنى، ناۋاتنى سېلىپ قىيام قىلىپ تەيىيارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: دەم سقىش، قۇرۇق يۆتىلىش، ئېغىز قۇرۇپ ئۇسساش قاتارلىقلارغا مۇۋاپىق كېلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ھەر كۈنى ئىككى قېتىم، ھەرقېتىمدا مۇۋاپىق مىقداردا قايىناق سۇ بىلەن ئىچىلىدۇ. ئۈچ ~ بەش كۈن

بىر داۋالاش باسقۇچى قىلىنىدۇ.
دىققەت قىلىدىغان ئىشلار: شامالدارىشتىن بولغان قىزىتما،
زۇكام ۋە يۆتەل بولغۇچىلار پەرھىز تۇتۇشى كېرەك، كۆپ
مقداردا ئىستېمال قىلىشقا بولمايدۇ.

يۈرەك سېلىش

▲ رېتىپ:

خۇدۇچى: قۇرۇتۇلغان ئاچىق چىلان 15 گرام، ھەسەل
20-10 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: ئاچىق چىلان بىلەن ھەسەلنى يېرىم
ئىستاكان قايىناق سۇغا ئارىلاشتۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالىق دولى: يۈرەككە قان يېتىشىمەسلىكتىن كۆپ چۈش
كۆرۈش قاتارلىقلارنى داۋالاشتا ئىشلىتلىنىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ھەر كۈنى بىر قېتىم، ئۇزۇلدۇرمەي
يەتنەئۇن كۈنگىچە ئىستېمال قىلىنىدۇ.

يۈرەك زەئىپلىكى

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: سىيادان، ئالقات، ياكاڭقى مېغىزى، قۇرۇق ئۈزۈم،
ھەسەل، گۈرۈچ ھەرقايىسى مۇۋاپىق مقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: يۇقىرىقى دورىلارغا مۇۋاپىق مقداردا سۇ
قوۇيۇپ، 30 مىنۇت قايىتتىپ، پىسەپلىرىنى سوزۇۋېتىپ تەييار-
لىنىدۇ.

ئۇچىر

ئۇيغۇر تېبلىتى يېمك - ئىجمەك رېتىسىلىرى

شىپالق دولى: يۈرەكنى قۇۋۇھتلەش رولغا ئىگە.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ھەر كۈنى بىر قېتىم ئىستېمال قىلىنىدۇ.

يۈرەك سانجىقى

◀ رېتىسىپ:

خۇرۇچى: خاسىڭ مېغىزى 50 گرام، سېرىق پۇرچاق 50 گرام، قارا گۈرۈچ 150 گرام، ئاق شېكەر مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: خاسىڭ مېغىزى بىلەن قارا گۈرۈچنى پاڭىز يۈيۈپ، سېرىق پۇرچاقنى بىر ~ ئىككى كۈن سۇغا چىلغاندىن كېيىن، يۇقىرىقى خۇرۇچىلار بىلەن سۇدا پىشىپ ئېزىلگۈچە قاينىتىپ، ئاندىن ئاق شېكەرنى قوشۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: قانىنى جانلاندۇردىۇ، چۆكمىلەرنى ئېرىتىپ، ماينى تازىلايدۇ، يۈرەك سانجىقىغا شىپا بولىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈننە بىر قوشۇق، ئۈچ ~ توت قېتىمغا بولۇپ، ئۇدا يەتنە ~ ئۇن كۈنگىچىلىك ئىستېمال قىلىنىدۇ.

84

◀ رېتىسىپ:

خۇرۇچى: ھۆل دولا 250 گرام، ھەسەل 125 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: دولانىنى پاڭىز يۈيۈپ، ساپىقى بىلەن ئۇرۇـ قىنى ئېلىۋېتىپ، كورىغا سېلىپ، چىلاشقاۋىدەك سۇ قويۇپ، ئاندىن ھەسەلنى ئارىلاشتۇرۇـپ، سۇس ئوتتا پىشقۇچە قاينىتىپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: يۈرەك سانجىقىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىش ئۇسۇلى: يۇقىرقىدەك تەيارلاب، كۈندە مۇۋاپىق مىقداردا داۋاملىق ئىستېمال قىلىپ بەرسە بولىدۇ.

تاجسىمان ئارتىپىلىك يۈرەك كېسىلى

▲ رېتىپە:

خۇرۇچى: چۆل يالپۇزى 15 ~ 30 گرام، دولانى 30 ~ 40 گرام، گۈرۈج 100 گرام، قۇم شېكەر مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: چۆل يالپۇزى بىلەن دولانىنى برلىكتە پىشۇرۇپ، تىرىپىلىرىنى سۈزۈۋېتىپ، شېكەر بىلەن گۈرۈچنى سېلىپ، قايىنتىپ تەيارلەندىدۇ.

شىپالىق دولى: تاجسىمان ئارتىپىلىك يۈرەك كېسىلى، يۇقىرى قان بېسىمى، قاندا ماي ماددىسى كۆپپىيپ كېتىش قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىش ئۇسۇلى: ئىككى قېتىملق تاماق ئارىسىدا ئىچىلىدۇ. ئاچ قورساق ئىچىشكە بولمايدۇ. يەتتە ـئۇن كۈنگىچە بىر داۋالاش باسقۇچى قىلىنىدۇ.

▲ رېتىپە:

خۇرۇچى: قوناق ـئۇنى 50 گرام، گۈرۈج 100 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: قوناق ـئۇنىنى چوڭ بىر قاچىغا سېلىپ، ئۇنىڭغا ئاز مىقداردا سۇ قوشۇپ، ئاندىن گۈرۈچنى پاكىز يۇيۇپ قازانغا سېلىپ، مۇۋاپىق مىقداردا سۇ قوشۇپ، كۈچلۈك ئوتتا قايىنتىپ،

ئۇيغۇر تېبلىتى يېمك - ئىجمەك رېتسېلىرى

قايىنغاندا ئوتنى نورماللاشتۇرۇپ يەنە قاينىتىپ، گۈرۈچ ياخشى پىش-
قاندا قوناق ئۇنىنى ئارىلاشتۇرۇپ پىشۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: تاجسىمان ئارتبىيىنىڭ بوقىسىمان قېتىشى
مهنبىلەك يۈرەك كېسىلى، يۈرەك مۇسکۇل تىقىلىمىسى قاتار-
لقلارغا مەنپەئەت قىلىنىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ھەر كۈنى ئەتىگەن ۋە كەچتە ئىككى
قېتىم ئىستېمال قىلىنىدۇ.

يۈرەك مۇسکۇل تىقىلىمىسى

▲ رېتسېپ:

خۇرۇچى: قويىنىڭ سان گۆشى 250 گرام، چىلانغان سەي
25 گرام، تېتىقۇ مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: قول گۆشىنىڭ مايلقىن قىسىمنى ئېلىۋېتىپ،
ئادەتتىكى شورپا سېلىش ئۇسۇلى بىلەن شورپا قىلىپ، گۆش
يۇمشاق پىشقاندا چىلانغان سەينى سېلىپ، قايىنغاندا مۇۋاپىق
مىقداردىكى تېتىقۇ قوشۇپ تەييارلىنىدۇ.⁸⁶

شىپالق دولى: يۈرەك مۇسکۇل تىقىلىمىسى تۇراقلاشقان
مەزگىلدىكىلەر ئىستېمال قىلسا بولىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ھەر كۈنى ئىككى بۆلەككە بۆلۈپ، قورۇما
تاماق بىلەن ئىستېمال قىلىنىدۇ.

▲ رېتسېپ:

خۇرۇچى: چۆل يالپۇزى 30 گرام، چىلان ئۈچ تال، گۈرۈچ

50 گرام، قارا شېکەر مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: چۆل يالپۇزىنى سۇ بىلەن قايىنتىپ، قويۇل-غاندا تىرىپلىرىنى سۈزۈۋېتىپ، گۈرۈچ چىلانلارنى سېلىپ، سۇ قوشۇپ، ئادەتتە قىيام قىلىش ئۇسۇلى بويىچە قايىنتىپ، مۇۋاپىق مىقداردا قارا شېکەر قوشۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: تاجسىمان ئار تېرىپىلىك يۈرەك كېسىلى، يۇقىرى قان بېسىمى، يۈرەك مۇسكۇل تىقلىمسى قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىنىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ھەر كۈنى ئىككى قېتىم، قىزىق ۋاقتىدا ئىستېمال قىلىنىدۇ. 10 كۈن بىر داۋالاش باسقۇچى قىلىنىدۇ. ئۈچ كۈننە ئارىلاپ بىر قېتىم ئىستېمال قىلىنىدۇ.

▲ رېتىپ:

خۇردۇچى: لىمۇن سۈيى 200 گرام، ئاق شېکەر مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: لىمۇن سۈيىنى ئاق شېكەرگە ئارىلاش-تۇرۇپ، قايىنتىپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: يۈرەك مۇسكۇل تىقلىمسىغا مەنپەئەت قىلىنىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: مۇۋاپىق مىقداردا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

يۇقىرى قان بېسىمى

▲ رېتىپ:

خۇردۇچى: ئالقات 12 گرام، يائاق مېغىزى 15 گرام، قوي

ئۇيغۇر تېلېتى يېڭىك - ئىجمەك رېسىلىرى

بۇرىكى ئىككى دانه، توْخۇم بىر دانه، قارىمۇچ 30 گرام، كە-
رەپشە 100 گرام، جاڭىيۇ، توْز، زەنجىۋىل، پىياز، ئۆسۈملۈك مې-
يى قاتارلىقلار مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: ئالقاتنى يۇيۇپ، ئارىلاشمىسىنى چىقىرۇۋە-
تىپ، ياكاڭ مېغىزىنىڭ پوستىنى چىقىرۇۋەتىپ، قوي بۇرىكىنىڭ
سېرىقىتىنى ئېلىۋەتىپ، توغراب، كەرەپىشنى يۇيۇپ، توت مىل-
لىمېتىر توغراب، قوي بۇرىكىنى قاچغا سېلىپ، توْخۇمنى چې-
قىپ، باشقا دورىلارنى ئارىلاشتۇرۇپ، ئاز مىقداردا سۇ قۇيۇپ
تەييارلىنىدۇ ياكى قازاننى قىزىتىپ، ماينى قۇيۇپ قىزىغان
چاغدا زەنجىۋىل، پىيازنى سېلىپ قورۇپ، قوي بۇرىكى ئارىلاش-
مىسىنى سېلىپ، ئارقىدىن ئالقات، ياكاڭ مېغىزى، قارىمۇچ، كە-
رەپشە سېلىپ، قايىنتىپ تەييارلىنىدۇ.

شېپالق دولى: يۇقىرى قان بېسىمنى تۆۋەنلىتىش رولغا

ئىگە.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: هەر كۈنى بىر قېتىم، تاماقتىن كېيىن

ئىستېمال قىلىنىدۇ.

88

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: ئالقات ئۇن گرام، پىننە 50 گرام، چىلان ئۇن
تال، پالەك 200 گرام، توْز بەش گرام، ئۆسۈملۈك مېنى 30
مىللەتلىك.

ياساش ئۇسۇلى: ئالقات، پىننە غولى، پىيازنى پاكسىز يۇيۇپ،
توغراب، چىلاننى پاكسىز يۇيۇپ، پوستىنى چىقىرۇۋەتىپ،
پارچىلاپ، قازاننى قىزىتىپ ماينى قۇيۇپ، قىزىغان ۋاقتتا پىياز-

ئۇيغۇر تېلېتى بېمەك - ئىجمەك رېتىپلىرى

نى سېلىپ، سۇ قۇبۇپ قاينىتىپ، ئاندىن باشقا دورىلارنى سېلىپ 10 ~ 15 مىنۇتقىچە قاينىتىپ تەييارلىنىدۇ.

شېپالق دولى: يۇقىرى قان بېسىمنى تۆۋەنلىتش رولغۇ ئەگە.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈندە بىر قېتىم، مۇۋاپىق مىقداردا ئىس-تېمال قىلىنىدۇ.

◆ رېتىپ:

خۇرۇچى: تاۋۇز شاپىقى 10 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: تاۋۇز شاپىقىنى مۇۋاپىق مىقداردىكى سۇدا پىشۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شېپالق دولى: يۇقىرى قان بېسىمغا شىپا بولىدۇ. قوشۇمچە ياشانغانلاردىكى قەۋزىيەتكە مەنپەھەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ئىچىملەك ئورنىدا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

يۈرەك قىزىل قان تومۇرى قېتىش

◆ رېتىپ:

خۇرۇچى: پۇرچاق سۇتى 500 مىللەلىتىر، گۈرۈچ 50 گرام شېكەر، تۇز ئاز مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: ئالدى بىلەن گۈرۈچنى پاكىز يۇيۇپ، پۇرچاق سۇتى بىلەن بىرلىكتە قۇم قازانىغا سېلىپ، پىشۇرۇپ بوتقا ھالىتىگە كەلگەندە شېكەر قوشۇپ، تۇز سېلىپ تەمنى تەڭشەپ تەييارلىنىدۇ.

ئۇڭىز

ئۇغۇر تىبلىتى يېمەك - ئىچىمك رېتىپلىرى

شىپالق دولى: تاجسىمان ئارتىپرىيە قېتىش مەنبەلىك يۈرەك كېسلىگە مەنبەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ھەر كۈنى ئەتىگەن ۋە كەچلىك تاماقتا ئىسىتىپ ئىستېمال قىلىنىدۇ.

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: كەرەپشە 300 گرام، ئالما 400 گرام، تۇز، لازا مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: ئالدى بىلەن غولى توق يېشىل بولغان كەرەپشە يوپۇرمىقنى تاللاپ توغراپ، ئالمىنى پارچىلاپ، بىرلىك تە سۇغا چىلاپ، تەمى چىققاندا تىرىپلىرىنى سۈزۈۋېتىپ، سۈيىگە تۇز ۋە لازا قوشۇپ تەمنى تەڭشەپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ئاساسلىقى تاجسىمان ئارتىپرىيە بوتقىسىمان قېتىش مەنبەلىك يۈرەك كېسلىگە، قوشۇمچە قان بېسىمغا مەنبەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: مۇۋاپىق مىقداردا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

كالتسىي كەملىك

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: ئالقات 10 گرام، ياخاق مېغىزى 50 گرام، گۈرۈچ 50 گرام، ئاق شېكەر مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: ئاۋۇل ياخاق مېغىزىنى پاكىز يۇيۇپ، يۇمىشاق ئېزىتىپ، ئاندىن ئالقات ۋە گۈرۈچنى پاكىز يۇيۇپ، ئېزىلگەن

ياڭاڭ مېغىزى ۋە مۇۋاپىق مىقداردىكى سۇ بىلەن ئاۋۇال كۈچ-
لۇك ئۇتتا قايىتىۋېلىپ، ئاندىن سۇس ئۇتتا سىم - سىم قايى-
ناتقاندىن كېيىن ئاق شېكەرنى سېلىپ، تەمنى تەڭشەپ تەيى-
يارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: كالتسىي تولۇقلاب، سۆگەكىنى چىڭتىش رو-
لغانىگە.

ئىشلىش ئۇسۇلى: هەر كۈنى ئۈچ قېتىمىدىن، هەرقېتىمدا
مۇۋاپىق مىقداردا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

▲ رېتىپى:

خۇرۇچى: چىلغۇزا مېغىزى، ياڭاڭ مېغىزى، تېرىق ھەربىرى
30 گرامدىن، ھەسەل مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: ھەسەلدىن باشقا خۇرۇچلارنى پاكىز
تازىلاب، مۇۋاپىق مىقداردىكى سۇ بىلەن پىشقۇچە قايىتىپ،
پىشقانىدىن كېيىن ھەسەل ئارىلاشتۇرۇپ تەيىيارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: كالتسىي تولۇقلاب، پەي ۋە سۆگەكىنى چىڭ-
تش رولغا ئىگە.

ئىشلىش ئۇسۇلى: هەر كۈنى ناشتىدا مۇۋاپىق مىقداردا
ئىستېمال قىلىنىدۇ.

ئۆپكە ھاۋالق ئىشىقى

▲ رېتىپى:

خۇرۇچى: زەنجىۋىل مۇۋاپىق مىقداردا، ياڭاڭ مېغىزى

ئۇيغۇر تىببىتى يېرك - ئىچىرىقىسىز

مۇۋاپق مقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: ئاۋۇال ياكاڭ مېغىزىنى پاکىز ئاقلاپ، ئاندىن زەنجىۋىلنى ئاقلاپ، يۇمشاق سوقۇپ، چاناب تەييارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: بەلغەم بوشىتىپ، يۆتەل توختىتىدۇ، ئۆپكە ھاۋالق ئىشىشىغا مەنيھەت قىلىندۇ.

ئىشلىش ئۇسۇلى: كۈنده ئۇخلاشتىن ئىلگىرى ياكاڭ مېغىزىنى بىر ~ ئۈچ دانە، زەنجىۋىلدىن بىر ~ ئۈچ پارچە ئېلىپ، يۇمشاق سوقۇپ، چايىناب ئىستېمال قىلىنىدۇ.

مېڭە ئاجزىلىقى

▲ رېتىپى:

خۇرۇچى: تۇخۇم سېرىقى ئۈچ دانە، ياكاڭ مېغىزى 15 گرام، قوي گۆشى 125 گرام، زەنجىۋىل، غولپىياز، تۇز، تېتىتقۇ مۇۋاپق مقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: يۇقىرىقى خۇرۇچلارنى پاکىز تازىلاپ، قازانغا خۇرۇچلارنىڭ ھەممىسى چۆككۈدەك سۇ قۇيۇپ، ئېغىزلىقىنى ھىم ئېتىپ، سۇس ئوتتا ئىككى - ئۈچ سائەت دۈملەپ پىشۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: چوڭ مېڭىنى قۇۋۇھتلەپ، يىلىك كۆپەيتىش رولغا ئىگە.

ئىشلىش ئۇسۇلى: ھەپتىنە ئىككى - ئۈچ قېتىمىدىن ئۇچدا ئۇچ - تۆت ھەپتە ئىستېمال قىلىنىدۇ. قىشتا ئىستېمال قىلىنسا ئۇنۇمى تېخىمۇ كۆڭۈلدىكىدەك بولىدۇ.

◀ رېتىپ:

خۇرۇچى: بادام يېغى بىلەن زەيتۇن يېغى ھەربىرى 200 گرامدىن، ياكاڭاق مېغىزى 400 گرام، ئاق شېكەر 300 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: ئاۋۇال ياكاڭاق مېغىزىنى قايىناق سۇغا چىلاپ، پوستىنى سويۇۋېتىپ، پاكىز يۈپۇپ سۈيىنى ساقتىپ، ئاندىن بادام يېغى بىلەن زەيتۇن يېغىنى قىزدۇرۇپ، ياكاڭاق مېغىزىنى قورۇپ پىشۇرۇپ، مېيىنى ساقتىپ، ئەڭ ئاخىرىدا ئازاراق سۇدا شېكەرنى قىيام قىلىپ، قىيامغا ياكاڭاق مېغىزىنى سېلىپ، شېكەر قىيامى ياكاڭاق مېغىزىغا تولۇق سىڭىشىپ ياخشى چاپلاشقۇچە قىزىتىپ تەبىيارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: سۆڭەكلەرنى چىڭىتىش، چوڭ مېڭىنى قۇۋۇھتلەپ، ئەقىل - پاراسەتنى ئۇرغۇتۇش، بەل - پۇتلارانىڭ سىرقراپ ئاغرىپ، بوشىشىپ كېتىشى قاتارلىقلارغا مەنپەھەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: تاتلىق - تۇرۇم ئورنىدا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

◀ رېتىپ:

خۇرۇچى: شاپتاۇل مېغىزى 250 گرام، ياكاڭاق مېغىزى 500 گرام، چىلغۇزا مېغىزى 150 گرام، ھەسەل 507 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: مېغىزلارنى ئۇندەك ئېزىپ، ئارىلاشتۇرۇ-

غاندىن كېيىن ھەسەل بىلەن يۇغۇرۇپ تەبىيارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: مېڭىنى قۇۋۇھتلەپ، ئۆمۈرنى ئۇزارتشىش رولى-

غا ئىنگە.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈندە ئەتىگەن ۋە كەچتە بىنر ~ ئىككى

ئۇيغۇر تىبابتى بېمەك - ئىجمەك رېتىپلىرى

قېتىمدىن، ھەرقېتىمدا ئىككى قوشۇق ئېلىپ، قايلاق سۇ بىلەن ئىستېمال قىلىنىدۇ.

▪ رېتىپ:

خۇرۇچى: ھەسەل 500 گرام، يېڭى ياكاق 500 گرام.
ياساش ئۇسۇلى: ياكاق مېغىزىنى يۇمىشاق سوقۇپ، ھەسەلنى ياخشى ئاربلاشتۇرغاندىن كېيىن، ئېغىزى ھىم ئېتلىدىغان پاكىز قۇتىلارغا ئېلىپ تىندۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالىق زولى: چوڭ مېڭىنى قۇۋۇھتلەپ، چوڭ مېڭىسى ھەددىدىن زىيادە چارچاپ كەتكەنلەرگە مەنپەئەت قىلىنىدۇ.
ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈنده ئىككى ~ ئۇچ قېتىم، ھەرقېتىمدا بىر قوشۇقتىن قايلاق سۇ بىلەن ئىستېمال قىلىنىدۇ. بالىلار چوڭلارنىڭ يېرىمىدەك ئىستېمال قىلسا بولىدۇ.

▪ رېتىپ:

خۇرۇچى: گۇرۇچ 60 گرام، ياكاق مېغىزى 120 گرام، چىلان 40 گرام، ئاق شېكەر 90 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: ئاۋۇال ياكاق مېغىزىنى قايلاق سۇغا چىلاپ، پوستىنى سويۇپ، ئېزىپ ئېلىپ، گۇرۇچنى پاكىز يوپۇپ، ئىككى سائەت سۇغا چىلغاندىن كېيىن ھاۋانچىدا ئېزىپ يۇمىشدىپ، ئاندىن چىلاننى قايىنتىپ كۆپتۈرۈپ ئېلىپ، پوستى بىلەن ئۇرۇقىنى ئېلىۋېتىپ، ئەڭ ئاخىرىدا ياكاق مېغىزى بىلەن چىلاننى ئېزىلگەن گۇرۇچكە ئاربلاشتۇرۇپ، ئازاراق سۇ قوشۇپ، سۇس ئوتتا بىر تەرىپتىن توختىمای سورۇپ قايىنتىپ

تەبىيارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: مېڭىنى قۇۋۇھتلەپ، ئەقىل - پاراسەتنى ئۇرۇش رولىغا ئىگە.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ئىچىملىك ئورنىدا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

◆ رېتىپ:

خۇرۇچى: ئاق شېكەر 250 گرام، ياكاڭىق مېغىزى 1000 گرام، تۆز بەش گرام، سۇ بېرى 1000 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: ئاۋۇل ياكاڭىق مېغىزىنى تۆز ئارىلاشتۇرۇلغان قابىناق سۇغا 10 منۇت بېسىپ ئېلىپ پوستىنى سوپۇۋېتىپ، پاكسىز يۇيۇپ، ئاندىن قازانغا ئازراق سۇ قۇيۇپ، ئۇنىڭغا ئاق شېكەر بىلەن ياكاڭىق مېغىزىنى سېلىپ، سۇس ئوتتا شېكەر تازا قىيام بولۇپ، ياكاڭىق مېغىزىغا چىڭ چاپلىشىپ كەتكۈچە قايىندىتىپ، ئەڭ ئاخىرىدا ئوتتۇراھال قىزىتىپ، ئۇنىڭغا تەبىيارلانغان شېكەرلىك ياكاڭىق مېغىزىنى سېلىپ، ئالتۇندهك سارغايتىپ قورۇپ، مېيىنى ساقىتىپ تەبىيارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: مېڭىنى قۇۋۇھتلەپ، ئەقىل - پاراسەتنى ئۇرۇغۇش رولىغا ئىگە.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: تاماڭقا قوشۇپ ئىستېمال قىلىنىدۇ.

◆ رېتىپ:

خۇرۇچى: گۈرۈچ 100 گرام، ياكاڭىق مېغىزى 25 گرام، قارا كۈنچۈت 20 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: بارلىق خۇرۇچلارنى پاكسىز يۇيۇپ تازىلىدۇ.

ئىڭىز

ئۇيغۇر تېبلىتى پېمەك - ئىجمەك زېتىپلىرى

غاندىن كېيىن، قازاندا مۇۋاپىق مىقداردىكى سۇدا ئېزىلىپ پىش-
قۇچە قايىنتىپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: مېڭىنى قۇۋۇھتلەپ، ئىنكاسى ئاستا، ئەسته
تۇتۇش قابىلىيتنى تۆۋەنلەرگە ئوبىدان مەنپەھەت قىلىدۇ.
ئىشلىتش ئۇسۇلى: تاماق ئورنىدا ئىستېمال قىلىنىدۇ، مىقدارى
چەكلەنمەيدۇ.

▲ رېتىپپى:

خۇرۇچى: چىلغوزا مېغىزى، ياكاڭ مېغىزى ھەربىرى 50
گرام، بادام مېغىزى 40 گرامدىن، گۈرۈچ 60 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: خۇرۇچىلارنى پاكسىز يۇيۇپ، مۇۋاپىق
مىقداردىكى سۇدا ئېزىلىپ پىشقاچە قايىنتىپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: چوڭ مېڭىنى قۇۋۇھتلەش رولىغا ئىنگە.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ھەر كۈنى ئەتىگەنلىك ۋە كەچلىك تاماق
ۋاقتىدا تاماققا قوشۇپ تاتلىق - تۇرۇم ئورنىدا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

ئۇنتۇغاقلق

▲ رېتىپپى:

خۇرۇچى: بادام مېغىزى 30 گرام، ياكاڭ مېغىزى 30 گرام،
خاسىڭ مېغىزى 30 گرام، قارا كۈنچۈت 20 گرام، كالا سۇتى
180 گرام، پۇرچاق سۇتى 180 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: ياكاڭ مېغىزى، بادام مېغىزى، خاسىڭ
مېغىزى، ۋە قارا كۈنچۈتنى پاكسىز يۇيۇپ تازىلىغاندىن كېيىن،

پۇرچاق سۇتى ۋە كالا سۇتى بىلەن ئاربلاشتۇرۇپ، هاۋانچىدا بىر قوشۇق - بىر قوشۇقتىن ئېزىپ، قازاندا قايىنتىپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ئۇيقۇسلىق ۋە ئۇنىتۇغاقلىققا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىش ئۇسۇلى: بىر قېتىمدا تەييارلانغان دورىنى ئىككىگە بۆلۈپ، هەر كۈنى ئەتىگەندە بىر بۆلۈكى، كەچتە يەنە بىر بۆلدە كى ئىستېمال قىلىنىدۇ. ئۇزاق مۇددەت ئىستېمال قىلىپ بېرىلسە ياخشى ئۈنۈمگە ئېرىشكىلى بولىدۇ. ئادەتتە ئۇسسىلۇق ئورنىدا ئىستېمال قىلىنىدىغان بولغاچقا، مىقدارغا چەك قويۇلمائىدۇ.

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: بادام مېغىزى 100 گرام، ياكاڭ مېغىزى 150 گرام، كالا يىلىكى 250 گرام، قارا كۈنջۈت 150 گرام، ئۇن 150 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: ئاۋۇال كالا يىلىكى، قارا كۈنջۈت ۋە ئۇنى ئاييرىم - ئاييرىم قورۇپ پىشۇرۇۋېلىپ، ئاندىن قارا كۈنջۈت، بادام مېغىزى ۋە ياكاڭ مېغىزىنى يۇمىشاق سوقۇپ، باشقان خۇرۇچلار بىلەن ياخشى ئاربلاشتۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: مېڭە خىزمىتىنى ياخشىلاپ، ئۇنىتۇغاقلىققا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىش ئۇسۇلى: كۈنده ئىككى قېتىم، هەرقېتىمدا 30 گرامنى قايىناق سۇدا ئېرىتىپ ئىستېمال قىلىنىدۇ. ئىستېمال قىلغان ۋاقتىتا، ئېھتىياجىغا قاراپ تۇز ياكى شېكەر قوشۇپ ئىستېمال قىلىشقا بولىدۇ.

ئۇيغۇر تېبىستى يېمك - ئىجمەك رېتىسىلىرى

◀ رېتىسىپا:

خۇرۇچى: ھەسەل 200 گرام، ياكاڭ مېغىزى 250 گرام، قارا شېكەر 500 گرام، قارا كۈنջۈت 250 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: قارا شېكەرگە ئازراق سۇ بىلەن ھەسەلنى ئارىلاشتۇرۇپ، سۇس ئوتتا قىيام بولغۇچە قايىتىپ، قورۇپ پىشۇرۇلغان ياكاڭ مېغىزى بىلەن كۈنջۈتنى سېلىپ، تەكشى ئا- رىلاشتۇرۇپ، قىزىقىدا چاقچۇق تەخسىگە ئېلىپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: باش قېيش، ئۇنتۇغاقلىق قاتارلىقلارغا مەنپە- ئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: كۈنده ئىككى قېتىم، ھەرقېتىمدا بىر توغرامدىن ئىستېمال قىلىنىدۇ.

ئومۇمىي بەدەن ئاجىزلىقى

◀ رېتىسىپا:

خۇرۇچى: قىزىل ئۆزۈم، ياكاڭ مېغىزى ھەربىرى 30 گرام، كەشپۇت 150 گرامدىن، ناۋات، ھەسەل ھەربىرى 25 گرامدىن.

ياساش ئۇسۇلى: يۇقىرىقى خۇرۇچلارنى چاناب ئېزىپ، ھەسەل، ناۋات ۋە مۇۋاپىق مىقداردا سۇ بىلەن قوشۇپ شەربەت تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ئومۇمىي بەدەننى قۇۋۇچەتلەش رولىغا ئىگە.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: يۇقىرىقى تەييارلانغان شەربەتنى ئۈچكە بۆلۈپ، كۈنده ئۈچ قېتىم، ھەرقېتىمدا بىر بۆلىكى ئىچىلىدۇ، ئۇزاق مۇددەت ئىستېمال قىلىپ بېرىش لازىم.

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: ئاق شېكەر، ياكاڭ مېغىزى ھەربىرى 250 گرام، سۇ يېغى مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: ئاۋۇال ياكاڭ مېغىزىنى قايىناق سۇغا بەش منۇت بېسىپ، پوستىنى سوبۇۋېتىپ، پاکىز يۈيۈپ تازىلاپ، قۇرۇتۇپ، ئاندىن سۇ يېغىنى قازاندا ئوتتۇراھال قىزىتقاندىن كېيىن ياكاڭ مېغىزىنى سېلىپ، ئالتۇندهك سارغىيپ چۈرۈك-لمەشكۈچە قورۇپ، مېيىنى ساقىتىپ، ئەڭ ئاخىرىدا قازانغا مۇۋا-پىق مىقداردا سۇ قۇيۇپ، ئاق شېكەرنى سېلىپ قايىتىپ، شې-كەرنىڭ كۆپۈكى چىققان چاغدا قازاننى ئوتتىن ئېلىپ، دەر-هاللا ياكاڭ مېغىزىنى ئوبىدان چاپلاشقاندا ئېلىپ سوۋۇتۇپ تەي-يارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: ئومۇمىي بەدەننى قۇۋۇھتلەش رولىغا ئىگە.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: تاتلىق - تۇرۇم ئورنىدا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: خاسىڭ مېغىزى 300 گرام، ياكاڭ مېغىزى 200 گرام، تۇخۇم ئىككى دانە، تۇز، پۇرچاق ئۇنى، سۇ يېغى مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: ئاۋۇال خاسىڭ مېغىزى بىلەن ياكاڭ مېغى-زىنى قايىناق سۇغا بىردمەم چىلاپ، ئازراق تۇز ئارىلاشتۇرۇپ، يېرىم سائەت تۇرغۇزۇپ پوستىنى سوبۇۋېتىپ، ئاندىن تۇخۇمنى چوڭراق قاچىغا چېقىپ چېلىپ، ئۇستىگە پۇرچاق ئۇنى بىلەن ئازراق تۇز سېلىپ ياخشى ئارىلاشتۇرۇپ، تەيارلىۋېلىنغان ياكاڭ

ئۇچىر

ئۇيغۇر تېبىتى يېڭىك - ئىمەك رېتىپلىرى

مېغىزى بىلەن خاسىڭ مېغىزىنى سېلىپ، بىردمەم ئارىلاشتۇرۇپ، ئاز - ئازىدىن پۇرچاڭ ئۇنى قوشۇپ يۇغۇرۇپ، خېمىر قولغا چاپلاشمىغۇدەك بولغاندا بىردمەم تىندۇرۇپ، ئەڭ ئاخىرىدا سۇ يېغىنى قىزدۇرۇپ، تەيارلانغان ھاسىلاتنى بىر قانچە توغرام قىدەلىپ، مايدا بىر توغرام - بىر توغرامدىن سارغا يىتىپ قورۇپ بىشۇرۇپ، مېيىنى ساقىتىپ تەيارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ئومۇمىي بەدەننى قۇۋۇھتلەپ، ئۆتتۇرا ياش ۋە ياشانغانلاردىكى ماغدۇر سىزلىققا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: تاماقدا قوشۇپ ئىستېمال قىلىنىدۇ.

▲ رېتىپلىپ:

خۇرۇچى: قىزىل ماش 100 گرام، ياكاڭ مېغىزى 50 گرام، گۈرۈچ 100 گرام، خاسىڭ مېغىزى 100 گرام، ئاق شېكەرمۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: ئاۋۇال قىزىل ماش، خاسىڭ مېغىزى، ياكاڭ مېغىزى ۋە گۈرۈچلەرنى پاڭىز يۇيۇپ تازىلاپ، ئاندىن قارانغا مۇۋاپىق مىقداردا سۇ قۇيۇپ، ۋاراقشىپ قايىنغاندا يۇقىرىقى خۇرۇچلارنى سېلىپ، ئېزىلگۈچە دۈملەپ پىشۇرۇپ، شېكەرسېلىپ تەيارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ئومۇمىي بەدەننى قۇۋۇھتلەپ، روھنى ئۇرغۇ - تۇش زولغا ئىگە.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ناشتىلىق ياكى كەچلىك تاماق ئورنىدا ئېھتىياجغا قاراپ خالغانچە ئىستېمال قىلىشقا بولىدۇ.

سۈيدۈك تۇتۇلۇش

◀ رېتىپ:

خۇرۇچى: ئاناناس بىر كىلوگرام، تۇز مۇۋاپىق مىقداردا.
ياساش ئۇسۇلى: ئاناناسنىڭ پوستىنى پاكىز سويۇۋېتىپ،
 ئۇششاق توغراب، ئازراق تۇز سېپىپ دۈملەپ، بەش مىنۇتنى
 كېپىن پاكىز، قۇرۇق داكىدا سقىپ سۈينىنى چىقىرىپ، پىسىپ-
 لىرىنى سۈزۈۋېتىپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: سۈيدۈك ھەيدەش رولغا ئىگە.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: مۇۋاپىق مىقداردا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

تۆت ياللۇغى

◀ رېتىپ:

خۇرۇچى: تەكىيە كاۋا پوستى 60 ~ 90 گرام.

101 **ياساش ئۇسۇلى:** تەكىيە كاۋا پوستىنى سۇدا قايىنتىپ،
 تىرىپلىرىنى سۈزۈۋېتىپ شەربەت تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ئۆتكۈر خاراكتېرىلىك تۆت ياللۇغىغا مەنپەت قىلىدى.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈندە ئۆچ ~ تۆت قېتىم، ھەرقېتىم بىر
 قاچا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

مېڭە قان تومۇرلىرى قېتىشىش

◀ رېتىپ:

خۇرۇچى: دولانا، يائاق مېغىزى، توقاچ شاپتاۇل، ھەسەل

ھەربىرى 30 گرامدىن.

ياساش ئۇسۇلى: ئاۋۇل ياكاڭ مېغىزىنى بېرىم سائەت سۇغا چىلاپ ئېلىپ، ئېزىپ، ئازراق سۇ قوشۇپ تىندۇرۇپ، ئاندىن دولانى بىلەن توقاچ شاپتاۇلنى سۇدا پىشۇرۇپ، تىرىپىنى سۈزۈۋەتكەندىن كېيىن ھەسەلنى تەكشى ئارىلاشتۇرۇپ، ئەڭ ئاخىرىدا ياكاڭ مېغىزى سۈيىدۇ.

شىپالىق دولى: ئوتتۇرا ياش ۋە ياشانغانلاردىكى مېڭە قان تومۇرلىرى قېتىشىشقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: بىر قېتىمدا تەييارلانغان دورا بىر قېتىم دىلا ئىستېمال قىلىنди.

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: گۈرۈج 150 گرام، ياكاڭ مېغىزى 50 گرام، بۇغداي 100 گرام، خاسىڭ مېغىزى 100 گرام، ھەسەل، ناۋات مۇۋاپىق مقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: ئاۋۇل ياكاڭ مېغىزى، بۇغداي ۋە خاسىڭ مېغىزىنى پاكىز يۇيۇپ تازىلاپ، مۇۋاپىق مقداردىكى سۇدا بۇغداي يېرىلىپ پىشقۇچە قايىنتىپ، ئاندىن پاكىز يۇيۇپ تازىلانغان گۈرۈچنى قوشۇپ، پىشۇرۇپ، ئۇستىگە ھەسەل بىلەن ناۋاتنى سېلىپ، يەنە بىر ئۆرلىتىپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالىق دولى: قان تومۇرلازنى راۋانلاشتۇرۇپ، قان تومۇر لارنىڭ قېتىشىنىڭ ئالدىنى ئالىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ناشتىلىق ئورنىدا ئىستېمال قىلىنди.

قاندا ماي مقدارى ئېشىپ كېتش كېسىلى

▲ رېتىپى:

خۇرۇچى: خاسىڭ پوستى، گۈرۈچ ھەربىرى 60 گرامدىن، قەفت مۇۋاپىق مقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: ئالدى بىلەن خاسىڭ پوستىنى پاكىز يۇيۇپ، قايىنتىپ، تىرىپلىرىنى ئېلىۋېتىپ، ئاندىن ئۇنىڭغا گۈرۈچ ۋە قەفتىنى ئارىلاشتۇرۇپ پىشۇرۇپ تەيىارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: قاندىكى ماي ماددىسى ئېشىپ كېتش ۋە يۇقىرى قان بېسىمغا مۇۋاپىق كېلىدۇ.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: ھەر كۈنى ئىككى قېتىم قىزىق پېتى
ئىستېمال قىلىنىدۇ.

رېماتىزم

▲ رېتىپى:

خۇرۇچى: قىچا 30 گرام، ياكاڭ مېغىزى 30 گرام، توخۇ
تۇخۇمى ئىككى دانە.

ياساش ئۇسۇلى: ياكاڭ مېغىزى ۋە قىچىنى ئاييرىم - ئاييرىم
ھالدا ئېزىپ، توخۇم ئېقىغا ئارىلاشتۇرۇپ مەلهەم تەيىارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: قان پەيدا قىلىدۇ، رېماتىزمغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: مەلهەمنى پلاستىرغا سۈركەپ، ئاغرىغان

ئۇيغۇر تېبىستى يېمەن - ئىجمەك رېتسېلىرى

جايغا تېڭىپ، ئۇستىدىن داكا بىلەن ئورايمىز.

ھىستېرىيە

▲ رېتسېپى:

خۇرۇچى: چولى چىلان 10 دانە، بۇغداي 45 گرام، چۈچۈك بۇيا ئالته گرام.

ياساش ئۇسۇلى: چىلاننىڭ ئۇرۇقىنى ئېلىۋېتىپ، بۇغداي، چۈچۈك بۇيىلار بىلەن سۇدا بىر سائەت قاينىتىپ، پىسەپىلىرىنى سۇزۇۋېتىپ تەيىيارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ھىستېرىيىگە مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈنده بىر قېتىمىدىن مۇۋاپىق مقداردا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

ھېق تۇتۇش

▲ رېتسېپى:

خۇرۇچى: يېڭى زەنجىۋىل 30 گرامدىن، ھەسەل 30 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: يېڭى زەنجىۋىلنى ئاقلاپ، سىقىپ سۈيىنى چىقىرىپ، تىرىپىلىرىنى سۇزۇۋېتىپ، ھەسەل بىلەن تەكشى ئارىلاشتۇرۇپ تەيىيارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ئاشقازان سوۋۇپ كېتىشتىن بولغان ھېق تۇتۇشقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: بىر قېتىمىدا ئىچىپ بولۇش لازىم.

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: زەنجىۋىل 10 گرام، قۇشقاچ ئۈچ تال، ئاپېلسىن پوستى ئالته گرام، چىلان 10 تال.
ياساش ئۇسۇلى: قۇشقاچنى پاكسىز تازىلاپ، زەنجىۋىل، ئاپېلسىن، چىلانلار بىلەن بىرلىكتە قازانغا سېلىپ، سۇ قوشۇپ قايدىتىپ، شورپا تەييارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: ھېق تۇتۇشقا مەنپەت قىلىندۇ.
ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈنده بىر قېتىم ئوزۇلدۇرمەي ئىستېمال قىلىنىدۇ.

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: زەنجىۋىل سۈپى، كۈدە سۈپى ھەربىرى ئىككى قوشۇقتىن، يېڭى كالا سۇتى 250 مىللەلتىر.

ياساش ئۇسۇلى: يۇقىرىقى ئۈچ خۇرۇچنى ئارىلاشتۇرۇپ، سۇ قوشۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: ئاشقازان ئاجىزلىقىدىن بولغان ھېق تۇتۇشقا مەنپەت قىلىندۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈنده تاماقتنى ئىلگىرى بىر قېتىم ئىچىلىندۇ.

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: زەنجىۋىل تووققۇز گرام، دادۇر 50 گرام، قارا شېكەر 25 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: دادۇر، زەنجىۋىللەرنى سۇدا قايىنتىپ، تىرىپلىرىنى سۈزۈۋېتىپ، قارا شېكەر قوشۇپ تەييارلىنىدۇ.

ئالص

ئۇيغۇر تىبىتى پېمەك - ئىمەك رېتىپلىرى

شىپالق رولى: سوغۇقتىن بولغان ھېق تۇتۇشقا مەنپەئەت قىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈندە ئىككى قېتىم، ھەرقېتىمدا مۇۋاپىق مىقداردا ئىستېمال قىلىنىدۇ. ئۇچ ~ بەش كۈن بىر داۋالاش كۇرسى قىلىنىدۇ.

◀ رېتىپ:

خۇرۇچى: تالقان قىلىنغان قارىمۇچ ئۇچ گرام، زەنجۇل 30 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: قارىمۇچ بىلەن زەنجۇلنى قازانغا سېلىپ، مۇۋاپىق مىقداردا سۇ قوشۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: ھېق تۇتۇشقا مەنپەئەت قىلىنىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ئىسىتىپ كۈندە مۇۋاپىق مىقداردا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

ئاشقازان ئاغرىقى

◀ رېتىپ:

خۇرۇچى: ئارپا 200 گرام، قوي گۆشى 500 گرام، بۆلجۈر-گەن بەش تال، ئاش تۇزى مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: ئالدى بىلەن ئارپىنى شورپا قىلىپ، يەنە بىر قازاندا قوي گۆشى بىلەن بۆلجۈرگەننى قايىنتىپ، بۆلجۈرگەننى سوزۇۋېلىپ، قوي گۆشىنى پىشقۇچە قايىنتىپ، گۆشىنى سوزۇۋېپ، ئۇششاق پارچىلاپ، يەنە شورپىغا سېلىپ، تۇز قوشۇپ تەمنى تەڭشەپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ئاشقازان ئاغرىقىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈندە ئىككى قېتىم، ھەرقېتىمدا مۇۋاپىق مىقداردا، قورۇما تاماق بىلەن بىرلىكتە ئىستېمال قىلىنىدۇ.

◆ رېتىپى:

خۇرۇچى: زەنجىۋىل، تۇرۇپ ھەربىرى 10 گرامدىن، ئاش تۇزى ئاز مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: زەنجىۋىل بىلەن تۇرۇپنى قايىتىپ، ئاز مىقداردىكى ئاش تۇزى قوشۇپ تەبىyarلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ئاشقازان خىزمىتىنى ياخشىلاپ، ئاغرىق توختىنىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈندە ئىككى ~ ئۈچ قېتىم، ھەرقېتىمدا 150 مىللەلتىردىن ئىستېمال قىلىنىدۇ.

جىڭەر ياللۇغى

◆ رېتىپى:

خۇرۇچى: ئالقات 30 گرام، توخۇ ئۆتى 20 گرام، شېكەر 10 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: ئالقات بىلەن توخۇ ئۆتىنى پاكىز يۇيۇپ، توغراب، مۇۋاپىق مىقداردىكى سۇدا پىشۇرۇپ، شېكەر سېلىپ تەبىyarلىنىدۇ.

شىپالق دولى: زەھەرلىنىش مەنبەلىك جىڭەر ياللۇغىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈندە ئىككى قېتىم 100 مىللەلتىردىن

ئۇيغۇر تېباستى يېمەك - ئىجمەك رېتىپلىرى

ئىستېمال قىلىنىدۇ.

◆ رېتىپلى:

خۇرۇچى: ئالقات 30 گرام، قىزىل پۇرچاڭ، ماش ھەربىرى 50 گرامدىن، گۈرۈچ 200 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: يۇقىرىقى خۇرۇچلارنى يۇيۇپ تازىلاپ، مۇۋاپىق مقداردىكى سۇدا قايىنتىپ پىشۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: سېرىقلىق چۈشۈش تىپلىق جىڭەر ياللۇغىغا منپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈندە ئوچ قېتىم، ھەرقېتىمدا 100 گرام ئىستېمال قىلىنىدۇ.

◆ رېتىپلى:

خۇرۇچى: ئالقات 30 گرام، توخۇ گۆشى ئىككى دانە.

ياساش ئۇسۇلى: ئاۋۇال توخۇنى پاكىز يۇيۇپ، توغراب، ئاندىن ئالقات بىلەن بىرلىكتە پىشۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: جىڭەر ياللۇغىغا، كۆرۈش قۇۋۇتى ئاجىزلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: گۆشىنى يەپ، شورپىسى ئىچىلىنىدۇ.

كورساق ئاغرىقى

◆ رېتىپلى:

خۇرۇچى: ئارپىبەدىيان 10 گرام، قىرا شېكەر مۇۋاپىق منقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: ئارپىبهدىيانى سۇدا قاينىتىپ، تىرىپىلىرىنى
ئېلىۋېتىپ، مۇۋاپىق مىقداردا قارا شېكەر قوشۇپ تەييارلىنىدۇ.
شىپالق دولى: سوغۇقتىن بولغان قورساق ئاغرىقىغا مەنپەئەت
قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: بىر قېتىمدىلا ئىسىق پىتى ئىستېمال قى-
لىنىدۇ.

▲ رېتىپى:

خۇرۇچى: مېكىيان بىر تال، دارچىن، زەنجىۋىل ھەربىرى
توققۇز گرامدىن، ئاق چوغۇلۇق 12 گرام، چوڭ چىلان يەتنە
تال، چۈچۈكبۇيا ئالىتە گرام، سۇلۇ 100 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: توخۇنى ئۆلتۈرۈپ، پاكىز يۈيۈپ تازىلىد-
غاندىن كېيىن دارچىن، زەنجىۋىل، چوغۇلۇق، چىلان، چۈچۈك-
بۇيا قاتارلىقلارغا سۇلۇنى ئارىلاشتۇرۇپ، توخۇنىڭ قورسىقىغا
سېلىپ، سۇدا پىشۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: قورساق ئاغرىقىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.
ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈندە ئىككى قېتىم، قورۇما تاماق بىلەن
بىرلىكتە ئىستېمال قىلىنىدۇ. بىر تال توخۇنى ئۆچ كۈندە يېپ
بولۇش كېرەك.

▲ رېتىپى:

خۇرۇچى: تۇرۇپ 150 گرام، گۇرۇچ 100 گرام، ئاش تۇزى
مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: گۇرۇچنى سۇدا قاينىتىپ، تۇرۇپنى ئاقلاپ،

ئۇچىر

ئۇيغۇر تېبلىتى يېمك - ئىجمەك رېتىپىلىرى

يۇيۇپ، توغراب سېلىپ، پىشقۇچە قاينىتىپ، ئاش تۇزى بىلەن
تەمنى تەڭشەپ تەبىيارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ھەزم قىلىشنى ياخشلايدۇ. قورساق ئاغرىقىغا
مۇۋاپىق كېلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: مۇۋاپىق مىقداردا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

▲ رېتىپى:

خۇرۇچى: ئاچچىقسىز بىر ئىستاكان.

ياساش ئۇسۇلى: ئاچچىقسىزنىڭ ئۇستىگە قىيىاق سۇ قۇيۇپ
تەبىيارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: سوزۇلما ۋە ئۆتكۈر خاراكتىرىدىكى قورساق
ئاغرىقىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: قىزىق ۋاقتىدا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

▲ رېتىپى:

خۇرۇچى: سامساق، خام زەنجۇپىل ھەربىرى 100 گرامدىن،
ئاچچىقسىز 500 مىللەلىتىر.

ياساش ئۇسۇلى: ئاۋۇل خام زەنجۇپىلىنى پاكىز يۇيۇپ،
ئۇشاق توغراب، ئاندىن سامساقنىڭ سىرتقى پوستىنى چىقىرى-
ۋېتىپ، زەنجۇپىل بىلەن ئاچچىقسىزغا 30 كۈن چىلاپ تەبىيارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ئىسىسىق ۋە سوغۇقتىن بولغان قورساق ئاغرى-
قىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: زەنجۇپىل بىلەن سامساقنى كۈنده بىر
قېتىم مۇۋاپىق مىقداردا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

چوڭ تەرهەتنن قان كېلىش

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: گۈرۈچ ئۇنى 250 گرام، ئاق شېكەر مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: گۈرۈچ ئۇنى بىلەن شېكەرنى سۇغا ئا-
ريلاشتۇرۇپ پىشۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىالق دولى: چوڭ تەرهەتنن قان كېلىشكە مۇۋاپىق كېلىدۇ.
ئىشلىتش ئۇسۇلى: ئەتىگەنلىك، كەچلىك تاماق ۋاقتىدا
ئەھۋالغا قاراپ ئىستېمال قىلىنىدۇ. ئۇزۇلدۇرمەي ئىستېمال
قىلىشقا بولىدۇ.

ئاق قان دانىچىسى ئازىيىپ كېتىش كېسىلى

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: تېرىق 250 گرام، توخۇ گۆشى بىر دانه، پىياز،
زەنجۇپىل، تۇز مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: ئالدى بىلەن توخۇ گۆشىنى پاكىز يۇنىپ
تازىلاپ، پارچىلاپ، قازانغا سېلىپ، بەش قاچا سۇ قۇبۇپ،
ئاندىن پىياز، زەنجۇپىللەرنى سېلىپ، كۈچلۈك ئوتىتا قايىناقاندىن
كېيىن ئوتىنى سۇسلاشتۇرۇپ، گۆش پىشقاندا تېرىقنى سېلىپ
تەمنى تەڭشەپ تەييارلىنىدۇ.

ئىچىر

ئۇيغۇر تېبىتى يېدە - ئىجمەك رېتىپىلىرى

شىپالىق دولى: ئاق قان دانىچىسى ئازىيىپ كېتىشتن بولغان ماغدۇر سىزلىققا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىش ئۇسۇلى: ئىككىگە بۆلۈپ، قورۇما تاماق بىلەن بىر-لىكتە كۈندە بىر بۆلىكى ئىستېمال قىلىنىدۇ. ئۇزۇلدۇرمهي ئۈچ كۈندىن بەش كۈنگىچە ئىستېمال قىلىنىدۇ.

ئوزۇقلۇق يېتىشىمەسلىك

▲ رېتىپى:

خۇرۇچى: كالا گۆشى 50 گرام، گۈرۈچ 100 گرام، زەنجىد-ۋىل، پىياز، ماي، تۇز قاتارلىقلارنىڭ ھەرقايىسىدىن ئاز مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: كالا گۆشى بىلەن گۈرۈچنى پاكىز يۇيۇپ، ئوبدان پىشقانىدىن كېيىن زەنجىدۋىل، پىياز، ماي، تۇز قاتار-لىقلارنى سېلىپ، پىشورۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالىق دولى: سوزۇلما خاراكتېرلىك بەدمەن ئاجىزلىق ۋە 112 گۈزۇقلۇق يېتىشىمەسلىككە مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىش ئۇسۇلى: ھەر كۈنى ئەتىگەندە ئىستېمال قىلىنىدۇ.

قوغۇشۇندىن زەھەرلىنىش

▲ رېتىپى:

خۇرۇچى: كۈنچۈت مېيى 30 مىللەلتىر، ھەسەل 30 مىللەلتىر.

ياساش ئۇسۇلى: كۈنچۈت مېيى بىلەن ھەسەلنى تەكشى

ئاربلاشتۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: قوغۇشۇندىن زەھەرلىنىشكە شىپا بولىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ئۇدا بىر نەچچە كۈن ئىچىپ بېرىش لازىم.

ئىسىق ئۆتۈپ كېتىش

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: ئۇچقات 100 گرام، يېشىل پۇرچاق 100 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: يېشىل پۇرچاقنى پىشۇرۇپ بولغاندىن كېيىن، ئۇستىگە ئۇچقاتنى سېلىپ قايىنتىپ، تىرىپلىرىنى سۈزۈۋېتىپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: قىزىتمىنى ياندۇرۇپ، ئىسىق ئۆتۈپ كېتىش نىڭ ئالدىنى ئېلىش رولغا ئىگە.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈنده بىر قېتىم شورپىسى ئىچىلىدۇ.

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: ئاغىچىيۇغۇچ سەككىز دانە، يېشىل ماش 60 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: ئاۋۇال يېشىل ماشنى پىشۇرۇپ، ئاندىن ئاغىچىيۇغۇچنى سېلىپ، قايىنتىپ پىشۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: ئىسىق ئۆتۈپ كېتىشكە مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: يېشىل ماش بىلەن شورپىنى بىرلىكتە ئىستېمال قىلىنىدۇ.

ئۇيغۇر تېبلىتى يېمك - ئىجمەك رېتسېلىرى

قان نۆكچىسى كەپلىشىپ قېلىشتىن بولغان قان تومۇر ياللۇغى

▲ رېتسېپ:

خۇرۇچى: پىيازگۈل 20 گرام، زاراڭىزا چېچىكى ئۈچ گرام،
قارا شېكمەر مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: پىيازگۈلنى 10 منۇت قايىناتقاندىن كېيىن،
زاراڭىزا بىلەن يەنە 10 منۇت قايىنېتىپ، تىرىپىللىرىنى سۈزۈ-
ۋېتىپ، شېكمەر قوشۇپ تەبىيارلىنىدۇ.

شېپالق دولى: قان نۆكچىسى كەپلىشىپ قېلىشتىن بولغان
قان تومۇر ياللۇغىغا مەنپەئەت قىلىنىدۇ.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: خالىغانچە ئىستېمال قىلىنىدۇ.

قايتا قان ئىشلەش ئىقتىدارى توسىقۇنلۇققا ئۇچراش كېسىلى

▲ رېتسېپ:

خۇرۇچى: قوي سۆڭىكى 250 گرام، ئالقات 15 گرام، قارا
دۇفۇ 30 گرام، چوڭ چىلان 20 تال، ئاش تۇزى مۇۋاپىق
مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: يۇقىرىقى خۇرۇچىلارنى پاكىز يۇيىپ،
سۆڭەكىنى پارچىلاپ، چىلاننىڭ ئۇرۇقىنى چىقىرىۋېتىپ،
ھەممىسىنى بىرلا ۋاقتىتا قازانغا سېلىپ، دۈملەپ پىشۇرۇپ

تەمنى تەڭشەپ تەيياڭلىنىدۇ . . .
شىپالق رولى: قايتا قان ئىشلەش ئىقتىدارى تو سقۇنلۇققا
ئۇچراش كېسىلىگە مەنپەئەت قىلىدۇ . . .
ئىشلىتىش ئۇسۇلى: قورۇما تاماق بىلەن بىرلىكتە كۈندە بىر
قېتىم، ئۇزاق مەزگىل ئىستېمال قىلىنىدۇ . . .

تاشقى كېسەللىكلەر

سويدۈك يولى تېشى

▲ رېتىپى:

خۇرۇچى: قىزىل پۇرچاق 60 گرام، توخۇ مېىى 15 گرام،
گۈرۈچ 100 گرام.

ياساڭ ئۇسۇلى: توخۇ مېىى، قىزىل پۇرچاق، گۈرۈچنى
برىلىكتە پىشۇرۇپ تەبىيارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: سويدۈك يولىدىكى تاشنى چۈشۈرۈش رولغا ئىنگە.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈندە ئىككى قېتىم، ئىسىسىق پېتى ئىستې-
مال قىلىنىدۇ.

بۆرەك تېشى

▲ رېتىپى:

خۇرۇچى: يېشىل پۇرچاق 50 گرام، قارا پۇرچاق 50 گرام،
ھەسەل بىر قوشۇق، پاقىيوبۇرمىقى 15 گرام.

ياساڭ ئۇسۇلى: ئالدى بىلەن پاقىيوبۇرمىقىنى پاكىز يۇيۇپ،
رەختىكە ئوراپ، يېشىل پۇرچاق، قارا پۇرچاق بىلەن بىرىلىكتە
قازانغا سېلىپ، مۇۋاپىق مىقداردىكى سۇدا پىشۇرۇپ، تىرىپىلىرىنى
سۇزۇۋېتىپ، ھەسەل قوشۇپ تەڭشەپ تەبىيارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: بۆرەكتە تاش پەيدا بولۇش، كىچىك تەرهەت

قىيىنلىشىش قاتارلىقلارغا مۇۋاپىق كېلىدۇ.
ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈندە ئىككى قېتىم ئىستېمال قىلىنىپ،
 ھەرقېتىمدا يەتتە كۈن بىر داۋالاش كۇرسى قىلىنىدۇ.

قالقانسىمانبەز ئىقتىدارى ئېشىپ كېتىش

▲ رېتىسىپ:

خۇرۇچى: خام پەمىدۇردىن بىر كىلو، ھەسەل مۇۋاپىق
 مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: پەمىدۇرنى ئېزىنپ سۈينى چىقىرىپ،
 سۈيىگە مۇۋاپىق مىقداردا ھەسەل قوشۇپ، بوتۇللىكغا قاچىلاپ
 تەبىيارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: قالقانسىمانبەز ئىقتىدارى ئېشىپ كېتىش
 كېسىلىگە مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈندە بىر قېتىم، ئىككىگە بۆلۈپ ئىچىدە
 لىمۇدۇ. ئۇدا 10 ~ 15 كۈنگىچە داۋاملىق ئىستېمال قىلىنىدۇ.

قالقانسىمانبەز يوغىناب قېلىش

▲ رېتىسىپ:

خۇرۇچى: گىلاس 60 گرام، كونا ئاچىقىسى مۇۋاپىق
 مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: گىلاسنى ئېزىپ، ئاچىقىسىغا ئارىلاشتۇرۇپ
 ئۇماچ شەكىلگە كەلگۈچە ئارىلاشتۇرۇپ تەبىيارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: قالقانسىمانبەز يوغىناشقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئۇيغۇر تېبلتى بېمەك - ئىجمەك رېتسېلىرى

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: يەرلىك ئورۇنغا ھەر كۈنى ئىككى ۋاخ سۈركىلىدۇ.

پاچاق يارسى

◀ رېتسېپ:

خۇرۇچى: يېڭى سۆسۈن رەڭلىك پىدىگەن پوستىدىن مۇۋا- پىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: پىدىگەن پوستىنى يانجىپ مەلھەم تەييارلىنىدۇ.
شىپالق رولى: زەھەر قايىتۇرۇش، ئىشىق ياندۇرۇش، قان توختىتىش رولغا ئىگە.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: پىدىگەن پوستىنى يارىغا كۈندە ئىككى قېتىم چاپلىنىدۇ. دەسلەپتە يەرلىك ئورۇنىڭ ئالامتى ئېغىرلىدۇ، شىدۇ، بىر ھەپتە ئەترابىدا ئالامەت يوقلىدۇ.

يىلان چېقىۋېلىش

◀ رېتسېپ:

خۇرۇچى: يېڭى كاۋا، قىزىلبۇغداش يىلتىزى ھەربىرى 200 گرامدىن.

ياساش ئۇسۇلى: خۇرۇچلارنى پاكىز يۇيۇپ، چاناب، مىنجىپ سۈينى چىقىرىپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: قىزىتما ياندۇرۇپ، زەھەر قايىتۇرۇش رولغا ئىگە.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: يىلان چېقىۋالغاندىن كېيىن ئىلمان سۇ بىلەن يۇقىرىقى سۇيۇقلۇق دەرھال ئىچىلىدۇ.

▲ رېتىپى:

خۇرۇچى: كۈدە مۇۋاپىق مقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: كۈدەنى پاكىز ئاقلاقاپ، ئېزىپ مەلھەم تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: يىلاننىڭ زەھىرىنى قايىتۇرۇش رولغا ئىگە.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: يەرلىك ئورۇنغا مۇۋاپىق مقداردا چىپلىدۇ.

▲ رېتىپى:

خۇرۇچى: كەرەپشە 300 گرام، ئانار سۈيى، شېكەر مۇۋاپىق مقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: كەرەپشنى پاكىز يۇيۇپ، سقىپ سۈينى چىقىرىپ، پىسەپلىرىنى سۈزۈۋېتىپ، ئانار سۈيى بىلەن شېكەر قوشۇپ، قايىنتىپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: يىلاننىڭ زەھىرىنى قايىتۇرۇش رولغا ئىگە.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ئەھۋالغا قاراپ بىر پىيالىدىن ئىچىلىدۇ.

زەھەرلىك ھاشارتىلار چىقىۋېلىش

▲ رېتىپى:

خۇرۇچى: ئاچچىقسۇ بىر چىنە.

ياساش ئۇسۇلى: مۇۋاپىق مقداردىكى چاي بىلەن ئارىلاش تۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: زەھەرنى قايىتۇرۇپ، زەھەرلىك ھاشارتىلار چىقىۋېلىشقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: بىرلا ۋاقتىدا ئىچىلىدۇ.

ئەلچىم

ئۇيغۇر تېبىتى پېمك - ئىجمىك رېتىپلىرى

◆ رېتىپلىق:

خۇرۇچى: ئاچچىقسۇ مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: لاتنى ئاچچىقسۇغا چىلاپ تەبىيارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: زەھەر قايتۇرۇپ، ئاغرىق پەسەيتىش رولغا ئىگە.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: زەھەرلىك ھاشارات چېقىۋالغان ئورۇنغا قويۇلىدۇ.

غالجر ئىت چىشلىۋېلىش

◆ رېتىپلىق:

خۇرۇچى: پىننە 100 گرام، تۇز مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: پىننىنى يۇماشاق ئېزىپ، تۇز بىلەن ئارىلاش- تۇرۇپ مەلھەم تەبىيارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: غالجر ئىتنىڭ زەھىرنى قايتۇرۇش رولغا ئىگە.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: مۇۋاپىق مىقداردا يەرلىك ئورۇنغا سۈركىسىه بولىدۇ.

بەل چىم بولۇپ قېلىش

◆ رېتىپلىق:

خۇرۇچى: زەنجىۋىل سۈيى 15 مىللەلىتر، غولپىياز ئېقى بەش تال، ھۆل رەۋەن 60 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: رەۋەننى يانجىپ تالقانلاپ، زەنجىۋىل سۈيىنى ئارىلاشتۇرۇپ ئۇماچ ھالىتىگە كەلتۈرۈپ، غولپىياز ئېقىنى ئېزىپ، ئارىلاشتۇرۇپ تەبىيارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: ئۆتكۈر بەل قايىرلىشقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: يەرلىك ئورۇنى سۇرتۇپ، تېرىه قىزىپ
ھەم قىزارغاندا يۇقىرىقى دورا يەرلىك ئورۇنغا چاپلىنىدۇ.

شىپالق رولى: قان پلاستىنكلىرى ئازىيىش خاراكتېرىدىكى
سۆسۈن داغ كېسىلىگە مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ھەر كۈنى بىر قېتىم، بۆلۈپ ئىستېمال
قىلىنىدۇ.

◆ رېتىپ:

خۇرۇچى: خاسىڭ مېغىزى پوستى توققۇز گرام، چىلان 10
تال، قانتېپەر 15 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: يۇقىرىقى خۇرۇچلارنى بىرلىكتە قازانغا
سېلىپ، مۇۋاپىق مىقداردا سۇ قوشۇپ، قاينىتىپ شەربەت
تەبىارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: قان پلاستىنكلىرى ئازىيىش خاراكتېرىلىك
سۆسۈن داغ كېسىلىگە مۇۋاپىق كېلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ھەر كۈنى بىر قاچا، ئۇچ بۆلەكە بۆلۈپ
ئىستېمال قىلىنىدۇ.

ئۇيغۇر تېبâتى يېمك - ئىچىك رېتسېلىرى

تېرە كېسەللىكلىرى

چىقان

▲ رېتسېپ:

خۇرۇچى: سېمىز ئوت 500 گرام، ئاق شېكەر، ئاچچىقسو، كەندىر يېغى مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: ئاۋۇال سېمىز ئوتنى پاكىز تازىلاپ، سۇ قۇ- يۇپ قايىتىپ، تىرىپلىرىنى سۈزۈۋېتىپ، ئاندىن باشقا خۇ- رۇچلارنى سېلىپ، تەكشى ئارىلاشتۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: قىزىتما قايتۇرۇپ، زەھەر قايتۇرىدۇ. چىقانغا مەنپەتتەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈنده مۇۋاپىق مىقداردا، قورۇما تاماق بىلەن ئىستېمال قىلسا بولىدۇ.

122

غەلۋىرەك

▲ رېتسېپ:

خۇرۇچى: قىزىل پۇرچاق 20 گرام، تۇخۇم بىر دانە، ئاچچىقسو مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: قىزىل پۇرچاقنى ئۇندەك سوقۇپ، بۇنىڭغا تۇخۇمنىڭ ئېقىنى ئارىلاشتۇرۇپ، ئاخىرىدا ئاچچىقسونى ئارىلاش-

ئۇيغۇر تىببىتى يېرىك - ئىجمەك رېتسېلىرى

تۇرۇپ مەلھەم تەبىارلىنىدۇ.

شىپالىق دولى: زەھەر ۋە ئىشىق قايتۇرىدۇ، غەلۋىرە كە
مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: يەرلىك ئورۇنغا چېپلىدۇ.

تىلما كېسىلى

▲ رېتسېپ:

خۇرۇچى: دۇفۇ 250 گرام، يېڭى ئاغىچىيۇغۇچىنىڭ يىلتىزى
120 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: دۇفۇ بىلەن ئاغىچىيۇغۇچى يىلتىزىنى
توغراب، پاكىز يۇيۇپ، قازانغا سېلىپ، مۇۋاپىق مىقداردىكى
سۇدا قاينىتىپ ياسلىدۇ.

شىپالىق دولى: قىزىتىما ياندۇرۇپ، زەھەر قايتۇرۇش رولغا ئىگە.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: كۈندە بىر قاچا ئىستېمال قىلىنيدۇ.

سوڭەل

▲ رېتسېپ:

خۇرۇچى: تۇخۇم ئالىتە دانە، ئاچقىقسۇ 60 مىللەلىتر.

ياساش ئۇسۇلى: تۇخۇمنى پىشۇرۇپ، سوپۇپ، ئىستاكانغا
سېلىپ، ئۇستىگە ئاچقىقسۇنى قۇيۇپ ئارىلاشتۇرۇپ، ئۇستىنى
ھىم يېپىپ، ئالىتە سائەت تۇرغۇزۇپ تەبىارلىنىدۇ.

شىپالىق دولى: سۆگەلگە مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: كۈندە تۇخۇمدىن ئىككى تال، ئاچقىقە.

ئالصەر

ئۇيغۇر تېبىتى پەمك - ئىچىكى رېتىسىلىرى

سۇدىن ئىككى قوشۇق، ئىككى ھەپتىگىچە ئىستېمال قىلىنىدۇ.

▲ رېتىسىپ:

خۇرۇچى: ئاچچىقسۇ 200 مىللەلتىر.

ياساش ئۇسۇلى: ئاچچىقسۇنى قىزىتىپ 100 مىللەلتىر قال-

خۇچە قايىنتىپ تەيارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: سۆگەلگە مەنپەئەت قىلىنىدۇ.

ئىشلىش ئۇسۇلى: يەرلىك ئورۇنغا كۈندە ئۈچ قېتىم سۈركىلىنىدۇ.

▲ رېتىسىپ:

خۇرۇچى: قارىئۇرۇك 30 گرام، ئاچچىقسۇ 250 مىللەلتىر.

ياساش ئۇسۇلى: قارىئۇرۇكىنى ئېزىپ، ئاچچىقسۇغا يەتنەئۇن

كۈنگىچە چىلاپ تەيارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: سۆگەلگە مەنپەئەت قىلىنىدۇ.

ئىشلىش ئۇسۇلى: سۆگەل بار ئورۇن ئۇستىگە قارىئۇرۇك

گۆشىنى يۈيۈپ، ئۇستىگە داكا قويۇپ، پلاستىر بىلەن چاپلىنىدۇ.

124

ھۆل تەمەرتىكە

▲ رېتىسىپ:

خۇرۇچى: ھېلىلە 100 گرام، گۈرۈچ ئاچچىقسۇبى 500 مىللەلتىر.

ياساش ئۇسۇلى: ئالدى بىلەن ھېلىلىنى يۇمىشاق سوقۇپ،

1500 مىللەلتىر سۇدا قايىنتىپ، 50 مىللەلتىر سۇ قالغاندا

ئاندىن ئاچقىقسۇنى قۇيۇپ، ئاربلاشتۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.
شىپالق دولى: ئۆتكۈر ۋە سوزۇلما خاراكتېرىلىك ھۆل تەم-
 رەتكىگە مەنپەئەت قىلىدۇ.
ئىشلىتش ئۇسۇلى: جاراھەت ئورنى يۈيۈلنىدۇ، كۈندە ئۈچ قې-
 تىم ئېلىپ بېرىلىدۇ.

قول - پۇت تەمرەتكىسى

رېتسېپ:

خۇرۇچى: ئاچقىقسۇ 1000 مىللەلىتر.
 ياساش ئۇسۇلى: ئاچقىقسۇنى داسقا قۇيۇپ، 100 مىللەلىتر
 سۇ قۇيۇپ، ئاربلاشتۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.
شىپالق دولى: ياللۇغ قايىتۇرۇپ، پۇت - قول تەمرەتكىسى
 ۋە مەقئەت تەمرەتكىسىگە مەنپەئەت قىلىدۇ.
ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈندە بىر ~ ئىككى قېتىم پۇت - قول
 يۇيۇپ بېرىلىدۇ.

كالا تەمرەتكىسى

رېتسېپ:

خۇرۇچى: يېڭى تۇخۇم ئون دانە، كونا ئاچقىقسۇ مۇۋاپىق
 مىقداردا.
ياساش ئۇسۇلى: تۇخۇمنى ئاچقىقسۇغا يەتتە ~ ئون كۈنگـ
 چە چىلادپ، ئاندىن ئېلىپ، تۇخۇمنى چېقىپ ئېقى بىلەن سېرىدـ
 قىنى ئاربلاشتۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

ئۇيغۇر تىببىتى پەمك - ئىجمەك رېتىپەلىرى

شپالق دولی: کالا ته مرته تکسیسگه مهندیه‌ت قلیندو.
 ئىشلىتش ئوسوُلی: ته مرته تكه بولغان ئورۇنغا كۈنده بىر قېتىم،
 ھەرقىتىمدا ئىككى ~ بەش مىنۇ تىقىچە جىپىلىدۇ.

ترناف تەمەنەتكىسى

رہنمائی

خۇرۇچى: سامساق 10 دانە، ئاچقىقسۇ 100 مىللilitتر.
ياساش ئۇسۇلى: سامساقنى ئېزىپ، ئاچقىقسۇغا ئىككى سائەت
 چىلار پەھىيارلىنىدۇ.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: ئالدى بىلەن تىرناق تەمەتكىسىنىڭ يۇ.

زىدىكى پوستىنى سويۇپ، قان چىقىمىغان دەرىجىدە يۈيۈپ چە-
قرىپ، ئاندىن تېرناق تەمەرەتكىسى بار ئورۇن كۈندە بىر قېتىم
30 مىنۇت ئاچىچىسىغا چىلىنىدۇ.

تپره ياللۇغى

رہنمایا

خۇرۇچى: تۇخۇم توت دانە، ئاچچىقسىۇ مۇۋاپق مىقداردا.
ياساش ئۇسۇلى: ئاچچىقسىۇنى ئېغىزى ھىم كوزىغا قۇيۇپ،
تۇخۇمنى سېلىپ 15 كۈن چىلاپ، 15 كۈندىن كېيىن تۇخۇم-
نى ئېلىپ، سېرىقى بىلەن ئېقىنى ۋارىلاشتۇرۇپ تەبىيارلىنىدۇ.
شىالقى، ولى: تىرىه باللۇغىغا مەنھەئەت قىلىدۇ.

ربتبہ:

خۇرۇچى: سامساق، ئاچچىقسى مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئُسُولى: سامساقنى يۇيۇپ، ئۇششاق ئېزىپ، لاتا بىد.

لەن ئوراپ، ئاچقىسىۇغا ئىككى ~ ئۈچ سائەتكىچە چىلاپ تەيـ يارلىنىدۇ.

شپالق رولى: نېرۋا خاراكتېرىلىك تېرە ياللۇغۇغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىش ئۇسۇلى: ياللۇغلانغان ئورۇنغا چېپىلىدۇ، (10 ~ 20
سەنۇ تىقىچە تۇر غۇزۇلىدۇ).

ئەرلەر كېسەللىكلىرى

باھ ئاجىزلىقى

▲ رېتسېپ:

خۇرۇچى: يېڭى ئالقات يوپۇرمىقى 250 گرام، قويىنىڭ بۆرىكى بىر دانە، غولپىياز 15 تال، خام زەنجىۋىل ئون گرام، ئاچچىقسىز مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: قويى بۆرىكىنى پاكىز يۈيۈپ، ئوتتۇرىنى بېرىپ ماي ماددىسىنى ئېلىۋېتىپ، توغراب، باشقۇا ھەممە دورىلار بىلەن بىرلىكتە مۇۋاپىق مىقداردىكى سۇدا قاينىتىپ شورپا تىيارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: بۆرەكىنى قۇۋۇۋەتلەپ، بله ئاجىزلىقىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىش ئۇسۇلى: دائم ئىچىپ بېرىلىدۇ.

128

▲ رېتسېپ:

خۇرۇچى: قويى بۆرىكى ئىككى دانە، توشقاڭ زەدىكى 50 گرام، ئالقات 15 گرام، پىياز، ساپ تۇز، خام زەنجىۋىل قاتار-لىقلار مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: ئاۋۇال قويى بۆرىكىنى پاكىز يۈيۈپ، باشقۇا خۇرۇچلىرى بىلەن بىرگە پىشۇرۇپ، تۇز سېلىپ تەمنى

تەڭشەپ تەبىيارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: زەكمەر تىكلىنەلەسلىك، بالدۇر مەننىي يۈرۈپ كېتىش قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: كۈنده بىر قېتىمىدىن، مۇۋاپىق مىقداردا ئىستېمال قىلىنди.

كۆپ ئېھتىلام بولۇش

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: ئالقات 50 گرام، چوڭ چىلان 300 گرام، گۈرۈچ 120 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: ئاۋۇل يۇقىرىقى ئۇچ خىل خۇرۇچنى پاكىز يۇيىپ، گۈرۈچنى پىشۇرۇپ، ئاندىن ئىككى خىل خۇرۇچنى سېلىپ، بىرلىكتە قايىنتىپ تەبىيارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: بۆرەكىنى قۇۋۇھتلەپ، روھنى ئۇرغۇنىسىدۇ. باش قېيىش، كۆز تورلىشىش، قۇلاق غوڭۇلداش، كۆپ ئېھتىلام بولۇش قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: مۇۋاپىق مىقداردا ئىستېمال قىلسا بولىدۇ.

بالدۇر مەننىي يۈرۈپ كېتىش

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: چىلغوزا مېغىزى 15 گرام، ھەسەل 15 گرام، ياخاق مېغىزى 15 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: چىلغوزا مېغىزى بىلەن ياخاق مېغىزىنى

ئۇيغۇر تېبىسىلىك - ئىجمەك رېتىپلىرى

قایناق سۇغا 10 مىنۇت چىلاپ، پوستىنى سویۇۋېتىپ يۇمشاق سوقۇپ، ھەسەل ئارىلاشتۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.
شىپالق رولى: كۆپ ئېھتىلام بولۇش، بالدۇر مەنىي يۈرۈپ كېتىش قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.
ئىشلىش ئۇسۇلى: بىر قېتىمدا 10 گرام ئېلىپ، قایناق سۇ بىلەن ئىستېمال قىلىنىدۇ.

◆ رېتىپلى:

خۇرۇچى: ئالقات 10 گرام، قويىنىڭ بۆرىكى بىر دانە، قوي گۆشى 100 گرام، ياكاڭ بەش دانە، گۈرۈچ 100 گرام.
ياساش ئۇسۇلى: بۆرەكىنىڭ نېپىز پوستىنى سویۇۋېتىپ، قوي گۆشى بىلەن توغرىغاندىن كېيىن، گۈرۈچ، ياكاڭ مېغىزى ۋە ئالقاتلار بىلەن بىللە گۈرۈچ يېرىلىپ پىشقۇچە قايىتىپ، تۇز تەمنى تەڭشەپ تەييارلىنىدۇ.
شىپالق رولى: بالدۇر مەنىي يۈرۈپ كېتىشكە مەنپەئەت قىلىدۇ.
ئىشلىش ئۇسۇلى: كۈنده ئىككى قېتىم ئىستېمال قىلىنىدۇ.

مەزى بېزى ياللۇغى

◆ رېتىپلى:

خۇرۇچى: كۈدە ئۇرۇقى بەش گرام، ياكاڭ مېغىزى 10 گرام، گۈرۈچ 50 گرام، ئاق شېكەر مۇۋاپىق مىقداردا.
ياساش ئۇسۇلى: ئاۋۇال كۈدە ئۇرۇقى بىلەن ياكاڭ مېغىزىنى يۇمشاق سوقۇپ، ئاندىن گۈرۈچ ۋە ئاق شېكەر بىلەن بىللە

قايىنتىپ، سۇيۇق شويلا تەيارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: مەزى بېزى ياللۇغىغا ھەمەدە تىزنىڭ سرقىراپ

ئاغرىپ ماغدۇر سىزلىنىشى قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ھەر كۈنى ئەتسگەندە ئاچ قورساق ئىستې-

مال قىلىنىدۇ.

▲ رېتىپلىرى:

خۇرۇچى: قۇشقاچ تۆت دانە، ئالۇچا 50 گرام، ياكاڭ مېغىزى

30 گرام، كاۋاۋىچىن، سۇ يېغى، تۇز مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: ئاۋۇال قۇشقاچنى ئۆلتۈرۈپ، يۈڭدەپ ئىج-باغ-

رىنى پاکىز ئېلىۋېتىپ تازىلاپ، پارچىلاپ مايدا قورۇپ پىشۇرۇپ،

ئاندىن ئالۇچا، ياكاڭ مېغىزى ۋە كاۋاۋىچىننى يىۇيۇپ تازىلغاندىن

كېيىن، مۇۋاپىق مىقداردىكى سۇدا قۇشقاچ گۆشى بىلەن بىللە

قايىنتىپ، پۇرچاڭ ئېزىلگۈچە پىشۇرۇپ تەيارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: ياشانغانلاردىكى مەزى بېزى ياللۇغىغا مەنپەئەت

قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ئەھۋالغا قاراپ خالغانچە ئىستېمال قىلىشا

بولىدۇ. تۇزاق مۇددەت ئىستېمال قىلىپ بېرىلسە ئۇنۇمى ياخشى

بولىدۇ.

ئۇيغۇر تىپابتى بېمك - ئىجمەك رېتسېلىرى

ئاياللار كېسەللەكللىرى

ھېز قالايمقانىلىشىش

▲ رېتسېپ:

خۇرۇچى: كىرهش، كەترا ھەربىرى توققۇز گرامدىن، تو خۇ
گۆشى بىر دانە.

ياساش ئۇسۇلى: گۆشنى سۇدا پىشۇرۇپ، باشقا خۇرۇچلارنى
سېلىپ تەڭشەپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالقى دولى: ھېيزىڭىڭ بالدۇر ھەم كۆپ كېلىشى، روھىسىز،
هارغىن بولۇش قاتارلىقلارغا شىپا قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ھېيزىدىن بۇرۇن كۈندە بىر قېتىم، مۇۋاپىق
مقداردا ئىچىپ بېرىلىدۇ.

▲ رېتسېپ:

خۇرۇچى: كىرهش 20 گرام، قاراپۇرچاق 30 گرام، كالا
گۆشى 100 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: قارا پۇرچاق پىشقاندىن كېىن، كالا گۆشى-
نى توغراب، كىرهش بىلەن گۆشنى قازانغا سېلىپ، مۇۋاپىق

مقداردىكى سۇدا سۇدا پىشۇرۇپ تەمنى تەڭشەپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالقى دولى: ھېيز نورمالسىزلىققا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: مۇۋاپىق مقداردا گۆشنى يەپ، شورپىسى ئىچىلىدۇ.

▲ رېتىسىپ:

خۇرۇچى: ئادەمگىلە ئۈچ گرام، گۇرۇچ 100 گرام، ناۋات ئاز مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: يۇقىرىقى ئۈچ خىل خۇرۇچنى مۇۋاپىق مىقداردىكى سۇدا ئادەتتىكى ئۇسۇل بويىچە قايىنتىپ پىشۇرۇپ تەبىيارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: سوزۇلما خاراكتېرلىك كېسەللەك سەۋەبىدىن ئورۇقلاب، ھەيز نورمال بولما سلىققا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈنده ئىككى قېتىم، ھەرقېتىمدا مۇۋاپىق مىقداردا ئۇزاق مۇددەت ئىستېمال قىلىنىدۇ.

ھەيز ئاغرىتىپ كېلىش

▲ رېتىسىپ:

خۇرۇچى: قارا شېکەر 50 گرام، خام زەنجۇبىل 20 گرام، چىلان 10 دانه.

ياساش ئۇسۇلى: قارا شېكەر بىلەن چىلانى سۇدا 20 مىنۇت قايىناتقاندىن كېيىن، زەنجۇبىلنى سېلىپ، بەش مىنۇت قايىتا قايدىپ تەبىيارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: قاننى جانلاندۇرۇپ، ھەيز ئاغرىتىپ كېلىشكە مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ئاچ قورساققا كۈنده چاي ئۇرنىدا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

ئۇيغۇر تېبابىتى يېڭىك - ئىجمەك رېتىپلىرى

ئەم

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: قۇشقاچ گۆشى ئۈچ ~ بەش دانە، گۇرۇچ مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: گۇرۇچنى مۇۋاپىق مىقداردىكى سۇدا قۇشـقاچ گۆشى بىلەن بىرلىكتە بوتقىسىمان حالەتكە كەلتۈرۈپ، تۇز ۋە پىياز بىلەن تەمنى تەڭشەپ تەيىارلىنىدۇ.

شېپالق رولى: سوغۇقى ئېشىپ كېتىش سەۋەبىدىن ھەيز ئاغرىتىپ كېلىشكە مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ھەر كۈنى ئاچ قورساقا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

ئاق خۇن كېسىلى

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: پاقىيوبۇرمقى 30 گرام، گۇرۇچ 60 گرام، ئاق شېكەر مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: پاقىيوبۇرمقىنى داكىغا ئوراپ، قازانغا سېـلىپ، 300 مىللەلتىر سۇدا يېرىم سائەت قايىنتىپ پىشۇرۇپ، ئۇستىگە گۇرۇچنى سېلىپ ئۇماچ قىلىپ، ئائىدىن مۇۋاپىق مىقداردا ئاق شېكەر سېلىپ تەيىارلىنىدۇ.

شېپالق رولى: ئاق خۇن كېسىلىگە مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ھەر كۈنى ئىككى ۋاخ ئىستېمال قىلسا بولـلىدۇ.

دەققەت قىلىدىغان ئىشلار: ھامىلىدار ئاياللار ئىشلىتشكە بولـ

مايدۇ.

134

△ رېتىپ:

خۇرۇچى: قويىنىڭ ئاشقازان ئاستى بېزى بىر دانە، ئاچچىقسىۇ مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: ئالدى بىلەن ئاشقازان ئاستى بېزىنى ئاچچىقسىۇدا پاكىز يۇيۇپ، سۇدا قايىنتىپ پىشۇرۇپ تەيىيارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ئاق خۇن كۆپ كېلىشكە مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: شورپىسى ئىچىلىدۇ، گۆشى يېيلىدۇ.

ھېيز تۇتۇلۇش

△ رېتىپ:

خۇرۇچى: كىرهش، كەترا ھەربىرى 30 گرامدىن، زەنجۇلىل 65 گرام، قوي گۆشى 250 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: ئالدى بىلەن قوي گۆشىنى يۇيۇپ، پارچىلاپ، زەنجۇلىل، كىرهش، كەترانى داكسغا ئوراپ، قوي گۆشى بىلەن بىللە قازانغا سېلىپ، مۇۋاپىق مىقداردىكى سۇدا پىشۇرۇپ تەمنى تەڭىشەپ تەيىارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: قان ئازلىقىن بولغان ھېيز تۇتۇلۇشقا مەنپە ئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ئۇدا بەش ~ يەتنە كۈن ئىستېمال قىلىنىدۇ.

△ رېتىپ:

خۇرۇچى: بېلىق 300 گرام، زەنجۇلىل 30 ~ 50 گرام،

ئىچىم

ئۇيغۇر تېبىتى يېڭىك - ئىچىمك رېتىپلىرى

كىرەش ئۇن گرام، كەترا 20 گرام، ئاش تۇزى، ئۇسۇملۇك مېمى مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: كېرەش بىلەن كەترانى سۇدا پىشۇرۇپ، 100 مىللەلتىر سۈيىنى ئېلىۋېتىپ، بېلىقنى يۈيۈپ، تۇز بىلەن تەمنى تەڭشەپ، قايىنتىپ ئېلىۋېتىپ تەيارلىنىدۇ.

شېپالق دولى: قان ئازلىق ۋە ئۆزۈقلۈق يېتىشىمە سلىكتىن بولغان ھەيز تۇتۇلۇشقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈندە ئىككى قېتىم، ھەرقېتىمدا مۇۋاپىق مىقداردا تاماقتنى كېيىن ئىستېمال قىلىنىدۇ. ئۇدا ئىككى ھەپتە ئۆزۈلدۈرمەي داۋاملىق ئىستېمال قىلىنىدۇ.

فۇنكسييلىك بالىياتقۇ قاناش

◀ رېتىپلىك:

خۇرۇچى: دۇفعۇ 250 گرام، كونا ئاچچىقسىۇ 120 گرام.
ياساش ئۇسۇلى: دۇفۇنى ئۇششاق توغراب ئاچچىقسىۇغا مىلاپ، 30 مىنۇت ئەترابىدا پىشۇرۇپ تەيارلىنىدۇ.

شېپالق دولى: فۇنكسييلىك بالىياتقۇ قاناشقا مەنپەئەت قىلىدۇ.
ئىشلىتش ئۇسۇلى: ھەر كۈنى ئىككى قېتىم، تاماقتنى ئىلگىرى ئىستېمال قىلىنىدۇ.

بويىدىن ئاجراش

◀ رېتىپلىك:

خۇرۇچى: بېلىق ئىككى تال، زىنجىۋىل، تۇز ئاز مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: بېلىق، زەنجىۋىل، تۇزنى بىرلىكتە قازانغا سېلىپ، مۇۋاپىق مقداردىكى سۇدا پىشۇرۇپ تىمىيارلىنىدۇ.
شىپالق دولى: ماغدۇر سىزلىنىشتىن بولغان بويىدىن ئاجرأپ كېتىشكە منهئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: شورپىسىنى ئىچىپ، گۆشى يېيىلىدۇ.
ھەر كۈنى بىر قېتىمدىن ئۈچ ~ تۆت ھەپتە داۋاملاشتۇردى.

ئەمچەك ياللۇغى

▲ رېتسېپ:

خۇرۇچى: غاز ئۇت يىلتىزى 250 گرام، گۇرۇچ، شېكەر ھەرقايىسى مۇۋاپىق مقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: غاز ئۇت يىلتىزىنى پاكىز يۇيۇپ، توغراب، داكا بىلەن تىرىپىلىرىنى سۈزۈۋېتىپ، ئاخىرىدا شېكەر قوشۇپ تىمىيارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: قىزىتما ياندۇرۇپ، ئەمچەك بېزى ياللۇغىغا منهئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ئەتىگەن ۋە كەچ ئىككى ۋاخ ئىچىلىدۇ.

سۇت ئازلىق

▲ رېتسېپ:

خۇرۇچى: پۇرچاق 120 گرام، چىلان 60 گرام، ئاچچىقسۇ 30 مىللەلىتىر.

ياساش ئۇسۇلى: پۇرچاقنى پاكىز يۇيۇپ، چىلان بىلەن

ئۇيغۇر تېباستى پېمەك - ئىجمەك رېتىپىلىرى

بىرلىكتە قازانغا سېلىپ پىشۇرۇپ، ئۇنىڭغا ئاچچىقسىۇ قوشۇپ،
يەنە ئازراق قايىنتىپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: قان ئازلۇقتىن كېلىپ چىققان تۇغۇتتىن كېـ.
يىنكى سۇلت ئازلۇقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: پۇرچاقنى يەپ، شورپىسى ئىچىلىدۇ. كۈنـ.
دە بىر قاچىدىن ئۇدا بهش كۈن ئىستېمال قىلىنىدۇ.

سېزىك

▲ رېتىپىپ:

خۇرۇچى: ئاق شېكەر 30 گرام، ئاچچىقسىۇ 60 گرام، تۇخۇم
ئىككى تال.

ياساش ئۇسۇلى: ئاچچىقسىۇنى قايىنتىپ، شېكەرنى سېلىپ،
شېكەر ئېرىگەندىن كېيىن سۈيىگە تۇخۇمنى چىقىپ پىشۇرۇپ
تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: جىگەر، ئاشقازان ئاجىزلىقتىن بولغان سېزىككە
مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈنده ئىككى قېتىم، ئوزۇلدۇرمەي يەتتە
كۈن ئىستېمال قىلىنىدۇ.

تۇغۇتتىن كېيىنكى تۆۋەن قان بېسىمى

▲ رېتىپىپ:

خۇرۇچى: ئاچچىقسىۇ 900 مىللەلىتىر، بۆلجۈرگەن، ناۋات

ھەربىرى 1000 گرامدىن.

- ياساش ئۇسۇلى: بۇ لجۇر گەننى ئاچچىقسىۇ بىلەن ناۋاتقا ئا.
رېلاشتۇرۇپ، ئالىھە كۈن قويۇپ تەيىيارلىنىدۇ.
شىپالق دولى: تۇغۇتنىن كېىنلىكى تۆۋەن قان بېسىمىغا مەن-
پەئەت قىلىدۇ.
ئىشلىتش ئۇسۇلى: مۇۋاپىق مىقداردا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

تۇغۇتنىن كېىنلىكى قان ئازلۇق

▲ رېتىپى:

- خۇرۇچى: ئاچچىقسىۇ 150 مىللەلىتىر، زەنجىۋىل 15 گرام،
تۇخۇم ئىككى دانە.

- ياساش ئۇسۇلى: زەنجىۋىلنى يۇمشاق سوقۇپ، تۇخۇم بىلەن
ئارىلاشتۇرۇپ، قازانغا قويۇپ پىشۇرۇپ، ئاندىن ئۇستىگە
ئاچچىقسىۇ قوشۇپ تەيىيارلىنىدۇ.

- شىپالق دولى: قان تولۇقلالايدۇ، قان ئازلىقىن كېلىپ چىققان
باش قېيشقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

- ئىشلىتش ئۇسۇلى: مۇۋاپىق مىقداردا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

▲ رېتىپى:

- خۇرۇچى: ئاچچىقسىۇ مۇۋاپىق مىقداردا، كۈدە 100 گرام.
ياساش ئۇسۇلى: كۈدەنى توغراب، ئۇستىگە ئاچچىقسىۇ قۇ-
يۇپ، ئارىلاشتۇرۇپ، ئاندىن ئىككى خىل خۇرۇچنى چەينەك
ئىچىگە قويۇپ قايىنتىپ، جوغىسىدىن چىققان پۇرۇقىنى بىمارنىڭ

ئۇيغۇر

ئۇيغۇر تېبىتى پەمك - ئىجمەك رېتىپلىرى

بۇرۇنغا پۇرتىلىدۇ.

شىپالق رولى: تۇغۇتتنى كېيىنكى قان ئازلۇققا مەنپەئەت قە-
لىدۇ.

خۇن تەۋەرەش

▪ رېتىپ:

خۇرۇچى: قۇرۇق ئۆزۈم 30 گرام، چوڭ چىلان 10 تال،
چاي يوپۇرمىقى ئۈچ گرام.

ياساش ئۇسۇلى: قۇرۇق ئۆزۈم، چاي يوپۇرمىقى، چوڭ چىلان
قاتارلىقلارنى سۇدا قاينىتىپ، تىرىپلىرىنى سۈزۈۋېتىپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: سىرتقى جاراھەتلەنىشتىن كېلىپ چىققان خۇن
تەۋەرەش، ھامىلە قالايمىقان تەۋەرەش قاتارلىقلارغا مۇۋاپىق
كېلىدۇ.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: ھەر كۈنى بىر قېتىم، ئۇدا 20 كۈن
ئىستېمال قىلىنىدۇ.

تۇغۇتتنى كېيىنكى قىزىتىما

▪ رېتىپ:

خۇرۇچى: زەنجىۋىل 10 گرام، پىياز بەش گرام، چوڭ چىلان
10 تال.

ياساش ئۇسۇلى: زەنجىۋىل، پىياز، چىلاننى ئايىرم - ئايىرم يۇ-
يۇپ، زەنجىۋىل بىلەن پىيازانى توغراب، بۇ ئۈچ خىل خۇرۇچنى
برىلىكتە سۇدا قاينىتىپ، تىرىپلىرىنى سۈزۈۋېتىپ تەييارلىنىدۇ.

ئۇيغۇر تىپلىقى يېرىك - ئىچىمەن رېتسىپلىرى

شىپالق رولى: تۇغۇتنىن كېپىنكى قىزىتمىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.
ئىشلىتش ئۇسۇلى: مۇۋاپىق مىقداردا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

ئۆتكۈر خاراكتېرىلىك سوت بېزى ياللۇغى

▲ رېتسىپى:
خۇرۇچى: قارا بۇغداي ئۇنى، ئاچچىقسۇ مۇۋاپىق مىقداردا.
ياساش ئۇسۇلى: قارا بۇغداي ئۇنىنى قۇرۇق قازاندا قورۇپ
سارغايتىپ، ئاندىن ئاچچىقسۇ بىلەن ئاربلاشتۇرۇپ مەلھەم
تەپيارلىنىدۇ.
شىپالق رولى: زەھەر قايىتۇرۇپ، سوت بېزى ياللۇغىغا مەنپە-
ئەت قىلىدۇ.
ئىشلىتش ئۇسۇلى: يەرلىك ئورۇنغا چېپلىنىدۇ.

قىين تۇغۇت

▲ رېتسىپى:
خۇرۇچى: ئاچچىقسۇ 50 مىللەلىتر، تۇخۇم ئۈچ دانە.
ياساش ئۇسۇلى: تۇخۇم سېرىقىنى ئايىرىپ، ئاچچىقسۇ بىلەن
ئاربلاشتۇرۇپ، بىر قېتىمىدلا ئىچىپ تۇگىتىدۇ.
شىپالق رولى: تۇغۇتنى ئاسانلاشتۇرۇش رولغا ئىگە.
ئىشلىتش ئۇسۇلى: يۇقىرىقى ئۇسۇلدا بىر قېتىمىدلا
ئىچىلىنىدۇ.

ئۇيغۇر تېبىتى يېڭىك - ئىجمىك رېتىپلىرى

◀ رېتىپ:

خۇدۇچى: ئاچىقىسۇ مۇۋاپىق مىقداردا، قىزىل پۇرچاق 300 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: پۇرچاقنى ئاچىقىسۇدا قاينىتىپ، شىرنىسىنى چىقىرىپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالىق دولى: توغۇشنى تېزلىتش رولغۇ ئىگە.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: مۇۋاپىق مىقداردا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

بالا ھەمراھى چۈشمەسىلىك

◀ رېتىپ:

خۇرۇچى: ئاچىقىسۇ 100 مىللەلىتىر، قۇرۇق زەنجىۋىل، ئەمەن يوپۇرمىقى توقتۇز گرامدىن، قارا شېكمەر مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: قۇرۇق زەنجىۋىل بىلەن ئەمەن يوپۇرمىقىنى قاينىتىپ، پىسەپلىرىنى سۆزۈۋېتىپ، قارا شېكمەر بىلەن ئاچىقىقى سۇنى ئارىلاشتۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالىق دولى: قانىنى جانلاندۇرۇپ، ئۇيۇپ قالغان قانىنى تار- قىتىدۇ، بالا ھەمراھى چۈشمەسىلىكە مەنپىھەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ئىسىق پېتى مۇۋاپىق مىقداردا ئىچىلىدۇ.

جىنسىي يول تامىچە قۇرت كېسىلى

◀ رېتىپ:

خۇرۇچى: ئاق تۇرۇپ شىرنىسى، ئاچىقىسۇ مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: ئىككى خۇرۇچنى ئىككى قۇرۇق داسقا ئايدىم - ئايىرم قۇيۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: قۇرت ئۆلتۈرۈپ، جىنسىي يول تامچە قۇرت كېسىلىگە مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: جىنسىي ئەزانى ئاۋال تۇرۇپ شىرنىسىدۇ، ئاندىن ئاچىقىسىغا چىلىنىدۇ. 10 قېتىم بىر داۋالاش باسىدۇ.

▲ رېتىپلى:

خۇرۇچى: ئاچىقىسىغا مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: ئاچىقىسىغا مۇۋاپىق مىقداردا سۇ ئارىلاش تۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: تامچە قۇرتلۇق جىنسىي يول ياللۇغىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: تەڭشىگەن ئاچىقىسىدا جىنسىي يول يۈيۈلدۇ.

ئۇچىر

ئۇيغۇر تىلابىتى يېمەك - ئىجمەك رېتىپلىرى

باللار كېسەللەكلەرى

قىزىل

◀ رېتىپلىق:

خۇرۇچى: يۇمغاقسۇت 15 گرام، سۇ مۇۋاپىق مىقداردا.
ياساش ئۇسۇلى: يۇمغاقسۇتنى پاكىز يۇغاندىن كېيىن، سۇدا پىشۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: قىزىلنىڭ دەسلەپكى مەزگىلىدىكى باللاردىكى قىزىتمىغا مۇۋاپىق كېلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: هەر كۈنى بىرقانچە قېتىم شورپىسى ئىستېمال قىلىنىدۇ.

◀ رېتىپلىق:

خۇرۇچى: يېشىل پۇرچاق پوستى 15 گرام، ئاق شېكەر 10 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: يېشىل پۇرچاق پوستىنى سۇدا پىشۇرۇپ، تىرىپلىرىنى سۈزۈۋېتىپ، ئاق شېكەرنى قوشۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: قىزىلغا مەنپەئەت قىلىدۇ. زەھەر قايتورۇش رولىغا ئىگە.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈنده ئۈچ قېتىم، شورپىسىنى ئىسىسىق پېتى ئىستېمال قىلىنىدۇ.

چېچەڭ

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: ئوسما يىلتىزى 100 گرام، ئۇچقات 50 گرام،
چۈچۈكبۇيا 15 گرام، ناۋات مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: ناۋاتىن باشقا خۇرۇچلارنى 600 مىللەلىتىر سۇدا 500 مىللەلىتىر قالغۇچە قايىنتىپ، تىرىپلىرىنى سۈزۈۋەب-تىپ، ناۋاتىنى سېلىپ تەيىارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: بالىلاردىكى سۇ چېچەكى داۋالاش، قىزىتما ياندۇرۇپ، زەھەر قايتۇرۇش رولغا ئىگە.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈنده 10 ~ 20 مىللەلىتىردىن ئىستېمال قىلىنىدۇ.

تارقلىشچان گۇرەن بەز ياللۇغى

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: پىدىگەن 350 گرام، جاڭىيۇ، تۇز، تېتىقۇ، ئاڭ شېكەر، زەنجۇۋىل، سامساق، كۈنجلۇت مېبى مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: پىدىگەننى توغراب، ماي قىزىغاندا بىرلا قو-رۇپ ئېلىۋېلىپ، قېپقالغان ئاز مىقداردىكى مايغا زەنجۇۋىل سېلىپ قورۇپ، ئۇنىڭ ئۇستىگە جاڭىيۇ، تۇز، شېكەر، قورۇلغان پىددى-گەننى سېلىپ، يەنە كۈچلۈك ئوتتا قورۇپ، تېتىقۇ، سامساق، كۈنجلۇت مېبى قاتارلىقلارنى قۇيۇپ تەيىارلىنىدۇ.

ئۇيغۇر تېبىتى يېمەن - ئىجمەك رېتىپلىرى

- شىپالق دولى:** قىزىتما ياندۇرۇپ، زەھەر قايتۇرىدۇ، بالسlar.-
دىكى گۈرەن بەز ياللۇغىغا مەنىھەت قىلىدۇ.
ئىشلىتش ئۇسۇلى: قورۇما تاماق بىلەن بىرلىكتە ئىستېمال قىلىنىدۇ.

◆ رېتىپ:

- خۇرۇچى:** ئاچچىق كاۋا ئىككى تال، كراخمال، تۇز مۇۋاپىق مىقداردا.
ياساش ئۇسۇلى: كاۋىنى پاكىز يۈيۈپ، ئۇششاق توغراب،
مۇۋاپىق مىقداردىكى تۇز بىلەن ئارىلاشتۇرۇپ، يېرىم سائەت
تۇرغاۋۇغاندىن كېيىن تىرىپلىرىنى سۈزۈۋېتىپ، سۈيىن قايىنغاندا
مۇۋاپىق مىقداردا كراخمال سېلىپ تەبىيارلىنىدۇ.
شىپالق دولى: قىزىتما ياندۇرۇپ، زەھەر قايتۇرىدۇ. بالسlar.-
دىكى گۈرەن بەز ياللۇغىغا مەنىھەت قىلىدۇ.
ئىشلىتش ئۇسۇلى: مۇۋاپىق مىقداردا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

كۆكىيۇتلەل

◆ رېتىپ:

- خۇرۇچى:** ئۆرددەك تۇخۇمى ئىككى تال، ناۋات 30 گرام.
ياساش ئۇسۇلى: ناۋاتنى قايىناق سۇدا ئېرىتىپ، ئۆرددەك تۇ-
خۇمنى چېقىپ، ئارىلاشتۇرۇپ، پىشۇرۇپ تەبىيارلىنىدۇ.
شىپالق دولى: كۆكىيۇتلەنىڭ ئەسلىگە كېلىش مەزگىلىدىكى
ئۆپكە ئاجىزلىقتىن بولغان قۇرۇق يېتەلگە مەنىھەت قىلىدۇ.
ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈندە ئىككى بۆلەككە بۆلۈپ، قورۇما تا-
ماق بىلەن ئىستېمال قىلىنىدۇ.

ياز پەسىدىكى قىزىتما

▲ رېتىسىپ:

خۇرۇچى: تەرخەمەك 250 گرام، دۇفعۇ ئۈچ پارچە، تۇز، تې-
تىتقۇ مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: تەرخەمەكىنی پاڭىز يۇيۇپ، توغراب، دۇفعۇ
بىلەن بىرلىكتە قازانغا سېلىپ، مۇۋاپىق مىقداردىكى سۇدا پە-
شۇرۇپ، تۇز سېلىپ تەمنى تەڭشەپ تەبىيارلىنىدۇ.

شىپالقىق دولى: باللاردىكى ياز پەسىدىكى قىزىتما، كۆپ
ئۇسشاش، ئاز تەرلەشكە ئۈنۈمى كۆرۈنەرلىك بولىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: قورۇما تاماق بىلەن بىللە ئىستېمال قىلىنىدۇ.

▲ رېتىسىپ:

خۇرۇچى: يېسىسى پۇرچاق 12 گرام، يېڭى يالپۇز بىر تال،
گۈرۈچ مۇۋاپىق مىقداردا، ناۋات ئاز مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: يېسىسى پۇرچاق بىلەن گۈرۈچنى يۇيۇپ
سۇدا پىشۇرۇپ، يالپۇزنى سېلىپ قايىنتىپ، پىشقاندىن كېين،
ناۋاتنى سېلىپ تەمنى تەڭشەپ تەبىيارلىنىدۇ.

شىپالقىق دولى: باللارنىڭ ياز پەسىدىكى قىزىتمىسى يۇقىرى
بولۇشقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈنده بىر قاچىدىن ئىككىگە بۆلۈپ ئىس-
تېمال قىلىنىدۇ.

ئۇيغۇر تېبىتى يېمك - ئىجمەك رېتىسىلىرى

باللاردىكى ئېغىز ياللۇغى

▲ رېتىسىپ:

- خۇرۇچى: ئاچچىقسو مۇۋاپىق مىقداردا، دارچىن 10 گرام.
ياساش ئۇسۇلى: دارچىنى يۇمشاق ئېزىپ، ئاچچىقسو بىلەن ئارىلاشتۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.
شىپالق دولى: ئېغىزدىن شۆلگەي ئېقىش ۋە ئېغىز ياللۇغىغا مەنپىئەت قىلىدى.
- ئىشلىش ئۇسۇلى: ئۇخلاشتىن ئىلگىرى ئالقان ۋە تاپانغا سۈركىلىدۇ. ئۈچ ~ تۆت كۈن داۋاملاشتۇرۇلىدۇ.

باللاردىكى يۆتەل

▲ رېتىسىپ:

- خۇرۇچى: زەمچە 30 گرام، ئاچچىقسو مۇۋاپىق مىقداردا.
ياساش ئۇسۇلى: زەمچىنى ئۇندەك ئېزىپ، ئاچچىقسو بىلەن ئارىلاشتۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.
- شىپالق دولى: يۆتەل پەسەيتىش رولغا ئىكەن.
ئىشلىش ئۇسۇلى: كۈنده بىر قېتىم تاپانغا چاپلىنىدۇ.

▲ رېتىسىپ:

- خۇرۇچى: ئاچچىقسو 50 مىللەلتىر، خام زەمچە 30 گرام، ئۇن مۇۋاپىق مىقداردا.
ياساش ئۇسۇلى: زەمچىنى يۇمشاق ئېزىپ، باشقا خۇرۇچلار

بىلەن ئاربلاشتۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: يۆتەل، دەم سىقىشقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىش ئۇسۇلى: دورا بالىنىڭ كۆكىرەك ساھەسىگە چىپلىنىدۇ.

▲ رېتىسىپ:

خۇرۇچى: ئاچچىقسو 10 مىللەلتىر، سامساق ئۈچ دانە، شېـ

كەر مۇۋاپىق مىقداردا:

ياساش ئۇسۇلى: سامساقنى ئاقلاپ، توغراب، 200 مىللەلتىر

قايىناق سۇغا چىلاپ، تەمى چىققاندىن كېيىن سامساقنى سۈزۈـ

ۋېتىپ، ئاندىن شېكەر، ئاچچىقىسۇنى ئاربلاشتۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: يۆتەل پەسىيەتىش، قۇرت ئۆلتۈرۈش رولغۇ ئىگە.

ئىشلىش ئۇسۇلى: كۈندە بىر قېتىم مۇۋاپىق مىقداردا ئىچىلىنىدۇ.

باللاردىكى چۈقۈق

▲ رېتىسىپ:

خۇرۇچى: ئاچچىقسو، ئۇن مۇۋاپىق مىقداردا، قارىمۇچ يەتتە دانە.

ياساش ئۇسۇلى: قارىمۇچنى يۇمشاق سوقۇپ، ئۇن ۋە ئاچـ

چىقسۇغا ئاربلاشتۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: باللاردىكى چۈقۈققا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىش ئۇسۇلى: چات ۋە جىنسىي ئەزاسىنىڭ تۈۋىگە چىپلىنىدۇ.

باللاردىكى ئىج سۈرۈش

▲ رېتىسىپ:

خۇرۇچى: ئاچچىقسو 15 مىللەلتىر، ئاش تۇزى بەش گرام،

ئۇچىر

ئۇيغۇر تېبىتى يېمك - ئىجمىك رېتىپلىرى

غولپىيار ئۇچ دانه.

ياساش ئۇسۇلى: غولپىيانى يۇمىشاق ئېزىپ، ئاچچىقسو، تۈز بىلەن قورۇپ، كىچىك - كىچىك نان ياسىلىدۇ.
شىپالق دولى: ئىچ سۈرۈشكە مەنپەئەت قىلىدۇ.
ئىشلىتش ئۇسۇلى: قورسىقىغا 20 ~ 30 منۇت تېڭىلىدۇ.

بالىلاردىكى مەددە قۇرتى

◆ رېتىپلى:

خۇرۇچى: ئاچچىقسو مۇۋاپىق مىقداردا.
شىپالق دولى: مەددە قۇرتىنى چۈشۈرۈش رولغا ئىگە.
ئىشلىتش ئۇسۇلى: ئۇچ - ئالتە ياشقىچە بولغان بالىلارغا 10-20 مىللەلىتىر. يەتنە - توقيقۇز ياشقىچە بولغان بالىلارغا 40-20 مىللەلىتىر غىچە ئىچكۈزۈلىدۇ.

◆ رېتىپلى:

خۇرۇچى: ئاچچىقسو 50 مىللەلىتىر، كاۋاۋىچىن 10 گرام.
ياساش ئۇسۇلى: كاۋاۋىچىنى ئاچچىقسودا قاينىتىپ، پىسەپلىدە رىنى سوزاۋۇپتىپ تەبىارلىنىدۇ.
شىپالق دولى: مەددە قۇرت ئۆلتۈرۈش رولغا ئىگە.
ئىشلىتش ئۇسۇلى: مۇۋاپىق مىقداردا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

بەش ئەزا كېسەللىكلىرى

ناماز شام قارىغۇسى

▲ رېتىپى:

خۇرۇچى: سەۋزە 50 گرام، گۈرۈچ 50 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: سەۋزىنى پاکىز يۈيۈپ، توغراب، گۈرۈچنى

مۇۋاپىق مىقداردىكى سۇدا پىشۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ناماز شام قارىغۇسىغا مەنپىھەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈنده بىر قېتىم، ئۇدا ئىككى ھەپتە ئىچىلىدۇ.

▲ رېتىپى:

خۇرۇچى: توشقان جىگرى 30 گرام، گۈرۈچ 50 گرام،

تېتىتقۇ مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: توشقان جىگرىنى پاکىز يۈيۈپ، ئۇششاق

توغراب، كۈچلۈك ئوتتا قۇرۇتۇپ، تېتىتقۇ، ئاندىن خۇرۇچنى

سېلىپ پىشۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: جىگەرنى قۇۋۇۋەتلەپ، كۆرۈش قۇۋۇۋىتىنى

ياخشلايدۇ. بالىلاردىكى ناماز شام قارىغۇسىغا مەنپىھەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ئۆزۈلدۈرۈمى بىر ھەپتە ئىچىلىدۇ.

يىراقنى كۆرەلمەسلىك

▲ رېتسېپ:

خۇرۇچى: كىرهش 60 گرام، چىلان 500 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: كەرەپشىنى داڭىغا سېلىپ، ئېغىزىنى چەنگىپ، چىلان بىلەن قايىنتىپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: يىراقنى كۆرەلمەسلىك، كۆز ئېچىشىپ ئاغرىش قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: هەر كۈنى 20 تال چىلان يېيىلىنىدۇ. شورپىنى تۈگىگۈچە ئاز مقداردا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

▲ رېتسېپ:

خۇرۇچى: كەترا 100 گرام، توخۇ گۆشى بىر كىلوگرام.

ياساش ئۇسۇلى: كەترانى داكا خالتىغا سېلىپ، ئېغىزىنى چىكىپ، توخۇ گۆشىنى سۆڭىكىدىن ئاجرىغۇچە قايىنتىپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ئىشتىها تۇتۇلۇش، يىراقنى كۆرەلمەسلىك كېلىگە گىرىپتار بولغانلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: هەر كۈنى گۆشىنى يەپ شورپىسىدىن بىر پىيالە ئىچىلىنىدۇ. ئۇزۇلدۇرمەي ئىككى ~ ئۇچ ھەپتە ئىچىلىنىدۇ.

ئوتۇرا قۇلاق ياللۇغى

▲ رېتىپ:

- خۇرۇچى: چوڭ يېسۋىلە كىنىڭ يىلتىزىدىن تۆت تال، قو-مۇش يىلتىزىدىن 10 گرام، يالپۇز ئۈچ گرام.
- ياساش ئۇسۇلى: خۇرۇچىلارنى سۇدا 15 ~ 20 منۇت قاينىد-تىپ، تىرىپلىرىنى سوزۇۋېتىپ تەييارلىنىدۇ.
- شىپالق دولى: ئوتۇرا قۇلاق ياللۇغىنىڭ دەسلەپكى باسقۇ-چىدىكى بىردمەم قىزىپ، بىردمەم توڭلاشقا ئۇنۇمى ياخشى.
- ئىشلىتش ئۇسۇلى: قىزىتىپ ئىككىگە بولۇپ ئىچىلىدۇ.

▲ رېتىپ:

- خۇرۇچى: شاقاقۇل ئون گرام، ئالقات ئون گرام، ناۋات ئون گرام.
- ياساش ئۇسۇلى: شاقاقۇلنى ئېزىپ، ئالقات، ناۋات بىلەن ئىستا-كانغا سېلىپ، ئۇستىگە قايىناق سۇ قۇيۇپ دەملەپ تەييارلىنىدۇ.
- شىپالق دولى: ئوتۇرا قۇلاق ياللۇغىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.
- ئىشلىتش ئۇسۇلى: مۇۋاپىق مقداردا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

سوزۇلما خاراكتېرلىك يۇتقۇنچاق ياللۇغى

▲ رېتىپ:

- خۇرۇچى: ئاناناس ئىككى تال، ئالقات مېۋسى بىر تال.
- ياساش ئۇسۇلى: ئاناناسنى پاكىز يۇيۇپ، پارچىلاپ، ئالقات مېۋسى بىلەن قوشۇپ، مۇۋاپىق مقداردىكى سۇدا قايىنتىپ

ئەمەن

ئۇيغۇر تېبلىتى يېڭىك - ئىجمىك رېتىپىلىرى

تەبىيارلىنىدۇ.

شېپالق رولى: قىزىتمىنى ياندۇرۇپ، بەلغەم بوشىتىش رولىغا ئىگە.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: سوزۇلما خاراكتېرىلىك يۇتقۇنچاق ياللۇغىغا
مهنىپەئەت قىلىنىدۇ.

كېكىر دەك ياللۇغى

▲ رېتىپى:

خۇرۇچى: قىشلىق يېسۋىلەك 50 گرام، گۈرۈچ 50 گرام،
خاسىڭ مېيى مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: ئالدىنلىق ئىككى خىل خۇرۇچنى مۇۋاپىق
مىقداردىكى سۇدا قايىنتىپ، ئاندىن ئاز مىقداردىكى خاسىڭ
مېيىنى قوشۇپ تەمنى تەڭشەپ تەبىيارلىنىدۇ.

شېپالق رولى: كېكىر دەك ياللۇغىغا مەنىپەئەت قىلىنىدۇ.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: قىزىق پىتى ئىستېمال قىلىنىدۇ.

يۇتقۇنچاق ياللۇغى

▲ رېتىپى:

خۇرۇچى: ئاچقىقسۇ 500 مىللەلىتىر، يېشىل زەمچە 100
گرام، زەنجىۋىل 30 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: ئاۋۇال ئاچقىقسۇغا زەمچىنى چىلاپ، ئاندىن
زەمچىنى قۇرۇتۇپ، سوقۇپ تالقان قىلىپ تەبىيارلىنىدۇ.

شېپالق رولى: زەھەر قايتۇرۇپ ئىشىشق ياندۇرىدۇ، يۇتقۇنچاق
ياللۇغىغا مەنىپەئەت قىلىنىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ئاز مقداردا دەملەپ ئىچىلىدۇ.

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: ئاچچىقسو 60 مىللەلىتر، پىياز 50 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: پىيازنى ئېزىپ، ئاچچىقسو بىلەن ئارىلاشتۇرۇپ تەيىيارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: يۇتقۇنچاق ئىشىش، ئاغرىشقا مەنپەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: سرتىدىن چېپلىدۇ.

قۇلاققا ھاشارات كىرىپ كېتىش

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: ئاچچىقسو 100 مىللەلىتر، قارىمۇچ 10 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: قارىمۇچنى يۇمشاق ئېزىپ، ئاچچىقسوغا ئارىلاشتۇرۇپ تەيىيارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: قۇلاقتىكى ھاشارتىلەرنى چىقىرىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: يۇقىرىقى سۇيۇقلۇقنى قۇلاققا تېمىتىدۇ.

بۇرۇن يارىسى

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: ئاچچىقسو مۇۋاپىق مقداردا، توخۇ توخۇمى بىر دانه.

ياساش ئۇسۇلى: توخۇمنىڭ ئېقى بىلەن ئاچچىقسونى ئا-

رلاشتۇرۇپ، پىشۇرۇپ تەيىيارلىنىدۇ.

شىپالق رولى: ئىشىش قايتۇرىدۇ، يۇتقۇنچاق ئاغرىقى، بۇرۇن

ئىچ

ئۇيغۇر تېبabitى بىمەك - ئىجمەك رېتسېلىرى

يارىسىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: قىزىق ھالەتتە ئىستېمال قىلىنди.

▲ رېتسېپ:

خۇرۇچى: ئاچچىقسۇ 50 مىللەلتىر، تۇز بەش گرام.

ياساش ئۇسۇلى: تۇزنى قايىناق سۇدا ئېرىتىپ تەبىyarلىنىدۇ.

شېپالق رولى: بۇرۇن يارسى، بۇرۇن قاناشقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: ئاۋۇال تۇز سۈيىنى ئىچىپ، ئىككى ~ ئۇچ منۇتتىن كېيىن ئاچچىقسۇ ئىچىلدى. ئەتىگەن ۋە كەچتە ئىككى قېتىم، ئۇدا ئۇچ كۈن ئىستېمال قىلىنди.

ئېغىز پۇراش

▲ رېتسېپ:

خۇرۇچى: ئاچچىقسۇ مۇۋاپىق مىقداردا.

شېپالق رولى: چىش مىلىكى ياللۇغى، ئېغىز پۇراشقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: ئاز - ئازدىن ئىستېمال قىلىنди.

▲ رېتسېپ:

خۇرۇچى: ئاچچىقسۇ مۇۋاپىق مىقداردا، مەدەستان ئۇچ گرام.

ياساش ئۇسۇلى: مەدەستاننى ئېزىپ، ئاچچىقسۇغا ئارىلاشتۇرۇپ تەبىyarلىنىدۇ.

شېپالق رولى: چىش مىلىكى ياللۇغى، ئېغىز پۇراشقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: ئېغىز چايقىلىدۇ.

چىش ئاغرىقى

▲ رېتىسىپ:

خۇرۇچى: ئاچچىقسۇ 60 مىللەلىتىر، كاۋاۋىچىن 15 گرام.
ياساش ئۇسۇلى: كاۋاۋىچىنى ئاچچىقسۇدا قايىنتىپ، ئاندىن
پىسەپلىرىنى سۈزۈۋېتىپ تەبىيارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: چىش ئاغرىقىنى توختىش رولغا ئىگە.
ئىشلىتش ئۇسۇلى: ئىسىسىق حالەتە ئېغىز چايقىلىدۇ.

▲ رېتىسىپ:

خۇرۇچى: ئاچچىقسۇ 100 مىللەلىتىر، ئالقات يوپۇرمىقى 10 گرام.
ياساش ئۇسۇلى: ئالقات يوپۇرمىقىنى ئاچچىقسۇدا قايىنتىپ،
پىسەپلىرىنى سۈزۈۋېتىپ تەبىيارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ئىشىشىق ياندۇرۇپ، ئاغرىق توختىنىدۇ، چىش
ئاغرىقىغا منپىھەت قىلىدۇ.
ئىشلىتش ئۇسۇلى: چىشقا سۈركىلىدۇ.

▲ رېتىسىپ:

خۇرۇچى: ئاچچىقسۇ 60 مىللەلىتىر، ئالقات يىلتىزى پوستى
30 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: ئالقات يىلتىزى پوستىنى ئاچچىقسۇدا قايىندىپ،
پىسەپلىرىنى سۈزۈۋېتىپ تەبىيارلىنىدۇ.
شىپالق دولى: چىش ئاغرىقىغا منپىھەت قىلىدۇ.

ئۇيغۇر تىپابتى بېمەھ - ئىجمەك رېتسېلىرى

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: مۇۋاپىق مىقداردا ئېغىز چايقىلىدۇ.

چش مىلىكى قاناش

▲ رېتسېپ:

خۇرۇچى: ئاچىقسىۇ مۇۋاپىق مىقداردا، بەدىيان 60 گرام.
ياساش ئۇسۇلى: بەدىياننى پاكىز يۇيۇپ، ئاچىقىقسىۇغا چىلاپ تەبىيارلىنىدۇ.

شىپالىق دولى: ئىشىشق قايتۇرۇپ، چش مىلىكى قاناشقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: كۈندە ئۈچ ~ توت قېتىم، ھەرقېتىمدا 15 مىللەلىتىردىن ئىستېمال قىلىنىدۇ.

▲ رېتسېپ:

خۇرۇچى: ئاچىقسىۇ 200 مىللەلىتىر، چىلغوزا مېغىزى يەتتە دانە.
ياساش ئۇسۇلى: چىلغوزا مېغىزىنى ئاچىقىقسىۇدا قاينىتىپ، دورا پىسەپلىرىنى سۈزۈۋېتىپ تەبىيارلىنىدۇ.

شىپالىق دولى: چش مىلىكى قاناشقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: بىر كۈندە ئۈچ ~ بەش قېتىم، ھەرقېتىمدا ئۇن منۇت ئەتراپىدا ئېغىز چايقايدۇ.

كۆيۈك يارىسى

▲ رېتسېپ:

خۇرۇچى: توخۇ توخۇمۇ ئۈچ دانە، ئاچىقىقسىۇ مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: تۇخۇم ئېقى بىلەن ئاچقىقسۇنى ئارىلاشتۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: زەھەر قابىتۇرۇپ، ئاغرقى پەسەيتىدۇ، كۆيۈك يارىسىغا مەنپەئەت قىلىدى.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: جاراھەت ئېغىزىغا سۈركىلىدۇ.

▲ رېتىپى:

خۇرۇچى: يېشىل پۇرچاق ئۇنى 60 گرام، تۇخۇم تۇخۇمى ئۈچ دانە، ئاچقىقسۇ 60 مىللەتتىر.

ياساش ئۇسۇلى: تۇخۇم ئېقى، پۇرچاق ئۇنى، ئاچقىقسۇ قاتارلىقلارنى ئارىلاشتۇرۇپ مەلهم تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: قابىناق سۇدا كۆيگەن يەڭىل دەرىجىدىكى كۆيۈكە مەنپەئەت قىلىدى.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: يارا ئېغىزىغا كۈنده بىرنەچە قېتىم سۈركىلىدۇ.

▲ رېتىپى:

خۇرۇچى: ناۋات ئۈچ گرام، گۈرۈچ ئاچقىقسۇي 250 مىللەتتىر.

ياساش ئۇسۇلى: ناۋاتنى ئاچقىقسۇدا ئېرىتىپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: كۆيۈكتە هاسىل بولىدىغان قاپار تچۇقلارغا مەنپەئەت قىلىدى.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: جاراھەت يۈزىگە سۈركىلىدۇ.

ئۇيغۇر تىببىتى يېرىك - ئىجمەك رېسىپلىرى

159

يۇقۇملىق كېسەلىكىلەر

ئۆپكە تۇبپەر كۈلۈزى

▲ رېسىپ:

خۇرۇچى: توخۇ توخۇمى شاكىلى بەش ~ ئالته دانە، توخۇم سېرىقى بەش ~ ئالته دانە.

ياساش ئۇسۇلى: توخۇ توخۇمى شاكىلىنى ئېزىپ توخۇم سېرىقى بىلەن ئارىلاشتۇرغاندىن كېيىن، قاچىغا سېلىپ پىشۇ- رۇپ رەڭگى ئۆزگەرگەندە قاچىلاپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ئۆپكە تۇبپەر كۈلۈزى، قۇرۇق يۆتەل، قان ئا- رىلاش تۈكۈرۈش قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ھەرقىتىمدا توخۇم شاكىلى مېيدىن ئۈچـتۆت تامىچە، تاماقدىڭ ئالدىدا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

160

▲ رېسىپ:

خۇرۇچى: يېڭى تۇرۇپ 500 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: يېڭى تۇرۇپنى سىقىپ سۈيىنى چىقىرىپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ئۆپكە تۇبپەر كۈلۈزىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: مۇۋاپىق مقداردا ئاستا - ئاستا يۇتۇپ ئىچىلىدۇ.

خولپرا

❖ رېتىپ:

خۇرۇچى: ئاش تۇزى، ئاچقىقىسىنۇ ھەرقايىسى مۇۋاپىق
مقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: ئىچ سۈرۈشنى توختىتىپ، خولپراغا مەنپە-
ئەت قىلدۇ.

شىپالق دولى: ئىچ سۈرۈشنى توختىتىپ، خولپراغا مەنپەئەت
قىلدۇ.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: كۈنده بىر قېتىم، مۇۋاپىق مقداردا
ئىستېمال قىلىندۇ.

ئۇيغۇر تېبabitى پىمەك - ئىجمەك رېتسېلىرى

ئۆسمە كېسەللىكلىرى

قىزىلئۇڭكەچ راكى

▲ رېتسېپا:

خۇرۇچى: ئاچچىقسۇ 200 مىللەلتىر، سامساق 100 گرام.
 ياساش ئۇسۇلى: سامساقنى ئاچچىقسۇدا پىشۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.
 شىپالق دولى: قىزىلئۇڭكەچ راكىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.
 ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈنده بىر قېتىم سامساقنى يەپ، ئاچچىق-
 سۇ ئىچىلىدۇ.

جىڭھەر راكى

▲ رېتسېپا:

خۇرۇچى: موگۇ 100 گرام، ئاق مور 50 گرام، دۇفۇ 250
 گرام، تۇز، تېتىتقۇ، جاڭىيۇ، كۈنجۈت يېغى مۇۋاپىق مىقداردا.
 ياساش ئۇسۇلى: ئاۋۇال ئاق مور، موگۇ، دۇفۇ قاتارلىقلارنى
 پاکىز يۇيۇپ، قازانغا سېلىپ 30 مىنۇت ئەترابىدا پىشۇرۇپ،
 ئاندىن باشقا خۇرۇچلارنى سېلىپ تەييارلىنىدۇ.
 شىپالق دولى: جىڭھەر راكىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.
 ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈنده بىر ~ ئىككى قېتىم، ئۇدا يېرمى ئاي
 ئىچىلىدۇ.

بۇرۇن - يۇتقۇنچاق راکى

رېتسېپ:

خۇرۇچى: ئاغىچىيۇغۇچ 500 گرام، زەنجىۋىل ئالته گرام، تۈز، ماي، سامساق، پىياز، تېتىتقو، قارىمۇچ ھەرقايىسىدىن مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: قازانغا ماينى قۇيۇپ، قالغان خۇرۇچلارنى تەييارلاپ سۇدا پىشۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالىق دولى: قىزىتىما ياندۇرۇپ، زەھەر قايتۇرىدۇ.

بۇرۇن-يۇتقۇنچاق راکىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈندە ئىككى قېتىم، ھەرقېتىمدا مۇۋاپىق مىقداردا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

رېتسېپ:

خۇرۇچى: يالپۇز 10 گرام، تۇخۇم ئىككى دانە.

ياساش ئۇسۇلى: يالپۇز بىلەن تۇخۇمنى سۇدا پىشۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالىق دولى: بۇرۇن - يۇتقۇنچاق راکىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈندە ئىككى قېتىم، ھەرقېتىمدا مۇۋاپىق مىقداردا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

ئۇيغۇر تېبلىتى بىمەك - ئىجمەك رېتىپلىرى

ئەمچەك راکى

▲ رېتىپلى:

خۇرۇچى: قارا پۇرچاڭ 60 گرام، قارا شېكەر مۇۋاپىق مقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: قارا پۇرچاڭنى پاكىز تازىلاب، شېكەر بىلەن قايىنتىپ پىشۇرۇپ تېيىارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ئەمچەك راڭىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: مۇۋاپىق مقداردا ئىستېمال قىلىنди.

▲ رېتىپلى:

خۇرۇچى: شاپتۇل مېغىزى 10 گرام، زاراڭزا مېغىزى ئالتە گرام، رەيمەن 30 گرام، گۈرۈچ 150 گرام، ناۋات مۇۋاپىق مقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: شاپتۇل مېغىزى، زاراڭزا، ئۇچقات، رەيمەنلار-

نى سۇدا 30 منۇت ئەترەپىدا قايىنتىپ، گۈرۈچ قوشۇپ قايىتا قايىنتىپ، شېكەر (ناۋات) قوشۇپ تېيىارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: زەھەر قايتوڭۇرۇپ، ئەمچەك بېزى راڭىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈندە ئۈچ قېتىم، ھەرقېتىمدا مۇۋاپىق مقداردا ئىستېمال قىلىنди.

بۆرەك راکى

▲ رېتسېپ:

خۇرۇچى: ياكاڭ مېغىزى 20 گرام، نارجل 30 گرام، گۇ-رۇچ 100 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: ھەممە خۇرۇچلارنى سۇدا قايىنتىپ، پىشۇ-رۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: بۆرەك راکىغا مەنپەئەت قىلىندۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ئەتىگەن ۋە كەچتە مۇۋاپىق مقداردا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

ئاق قان راکى

▲ رېتسېپ:

خۇرۇچى: چىلان 10 دانە، قوۋۇزcadارچىن 10 دانە، رەيھان ئۇرۇقى 20 گرام، گۈرۈچ 50 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: رەيھان ئۇرۇقىنى يېرىم سائەت قايىنتىپ، ئارقىدىن چىلان، دارچىن، گۈرۈچنى سېلىپ، تازا پىشۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ئاق قان راکىغا مەنپەئەت قىلىندۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: قىزىق تاماق بىلەن ئەتىگەن - كەچ ئىككى ۋاخ ئىستېمال قىلىنىدۇ.

ئۇيغۇر تېبلىتى يېمك - ئىجمەك رېتىپلىرى

ئۈچەي راکى

◀ رېتىپ:

خۇرۇچى: ئاچچىقسۇ مۇۋاپىق مىقداردا. سامساق مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: سامساقنى ئاچچىقسۇغا چىلاپ، 15 منۇت تۇرغۇزۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ئۈچەي راکىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: مۇۋاپىق مىقداردا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

راک بىمارلىرىدىكى ئوزۇقلۇق يېتىشمەسىلىك

◀ رېتىپ:

خۇرۇچى: ئالقات 30 گرام، ئۈجمە 20 گرام، گۈرۈج 100 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: ئاۋۇال پاكىز يۇيۇپ، قازانغا سېلىپ، مۇۋاپىق

مىقداردا سۇ قۇيۇپ، چالا پىشقۇچە قاينىتىپ، ئاندىن باشقا دو-

رىلارنى تازىلاپ سېلىپ پىشۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: راک كېسىلىنىڭ ئۆزۈنغا سوزۇلۇشىدىن كېلىپ

چىققان بەدهن ئاجىزلىق، جىگەر، بۆرەك ئاجىزلىق قاتارلىقلارغا

مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: هەر كۈنى ئەتىگەندە قىزىتىپ بىر قاچا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

◆ رېتىسىپ:

خۇرۇچى: ئالقات يوپۇرمقى 30 گرام.

ياساش ئۇسۇلى: پاکىز يوپۇپ، قۇرۇتۇپ، يۇمشاق سوقۇپ تەييارلىنىدۇ.

شېپالق دولى: بەدەننى قۇۋۇچتلەپ راكقا قارشى تۇرىدۇ. راك بىمارلىرىدىكى ئوزۇقلۇق يېتىشىمە سلىككە مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: چاي ئورنىدا ھەر كۈنى بىر قېتىم، مۇۋاپىق مىقداردا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

◆ رېتىسىپ:

خۇرۇچى: ئالقات 15 گرام، گۇرۇچ 100 گرام، ماش 25 گرام، چىلان 10 تال، شېكەر مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: شېكەردىن باشقا خۇرۇچلارنى قازانغا سېلىپ، مۇۋاپىق مىقداردا سۇ قۇيۇپ، قىيام ھالەتكە كەلگۈچە قايىنتىپ، ئاندىن شېكەرنى ئارىلاشتۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شېپالق دولى: راك ھۇچەيرلىرىگە قارشى تۇرۇپ، راك كېسىلىگە مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: ھەر كۈنى كەچتە تاماق ئورنىدا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

ئۇيغۇر تېباستى بېمەك - ئىجمەك رېتسېلىرى

ئۇيغۇر

ساغلاملىق ۋە گۈزەللەك

چراينى گۈزەللەشتۈرۈش

▪ رېتسېپ:

خۇرۇچى: ئالقات 30 گرام، چىلان توققۇز دانە، توشقان گۆشى 200 گرام، زەنجىۋىل 15 گرام، پىياز 20 گرام، شېكەر 10 گرام، تۆز مۇۋاپىق مقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: ئاۋۇڭ ئالقات، چىلان، توشقان گۆشىنى توغراب، ئاندىن ھەممە خۇرۇچىلارنى برلىكتە 2500 مىللەلىتىر سۇدا پىشۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: چراينى گۈزەللەشتۈرۈش رولغا ئىگە.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: كۈندە بىر قېتىم، تاماقتىن كېيىن ئىستېمال

قىلىنىدۇ.

168

قېرىشنى كېچكىتۈرۈش

▪ رېتسېپ:

خۇرۇچى: قىزىل چاي، پالما مېغىزى، ئالقات ھەرقايىسىدىن مۇۋاپىق مقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: يۇقىرقىلارنى پاكىز قۇرۇتقاندىن كېيىن، ئۇششاق ئېزىپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: ئومۇمۇي بەدەننى كۈچەيتىپ، قېرىشنى كې-
چىكتۈرۈش رولغان ئىگە.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ئىستاكانغا ئاز مقداردا سېلىپ، ئۇستىگە
قايناق سۇ قۇيۇپ ئىككى ~ ئۇچ منۇت دەملىگەندىن كېيىن
ئىچىلىدۇ.

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: ئالقات 15 گرام، ئورۇق قوي گۆشى 100 گرام،
ساپ تۇز مۇۋاپىق مقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: يۇقىرقى خۇرۇچلارنى بىرلىكتە پىشۇرۇپ،
ئاخىرىدا تۇز سېلىپ تەمنى تەڭشەپ تەيارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: قۇۋۇھەت تولۇقلاب، قېرىشنى كېچىكتۈرۈش
رولغان ئىگە.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: گۆشىنى يەپ، شورپىسى ئىچىلىدۇ.

▲ رېتىپ:

خۇرۇچى: قوي جىڭىرى 200 گرام، ئالقات 50 گرام، مۇ-
سەللەس، پىياز، تۇز، زەنجۇپىل، قارىمۇچ، قوي مېمىي قاتار-
لىقلاردىن مۇۋاپىق مقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: ئالدى بىلەن قوي جىڭىرىنى يۇيۇپ،
توغراب، ئالقاتنى يۇيۇپ، ئاندىن قوي مېمىنى قازانغا سېلىپ
قىزىتىپ، ئېرىگەندە قوي جىڭىرى، زەنجۇپىل، پىياز قاتارلىقلار-
نى سېلىپ قورۇپ، ئارقىدىن مۇسەللەس ۋە تۇزنى قۇيۇپ،
ئۇستىگە مۇۋاپىق مقداردا سۇ قۇيۇپ، ئەڭ ئاخىرىدا ئالقات،

ئۇيغۇر تېبىتى بېمەت - ئىجمەك رېتىپلىرى

قارىمۇچ قاتار لقلارنى سېلىپ تەييارلىنىدۇ.
شىپالق دولى: بەدەننى قۇۋۇچەتلەپ، قان كۆپەيتىش، قېرىشنى كېچىكتۈرۈش رولىغا ئىگە.
ئىشلىتش ئۇسۇلى: تاماقتنىن كېيىن مۇۋاپىق مىقداردا ئىستېمال قىلسا بولىدۇ.

بالدۇر چاچ چۈشۈش ۋە بالدۇر ئاقىرىش

▲ رېتىپلىق:

خۇرۇچى: كونا ئاچچىقسۇ 200 مىللەلىتر.
ياساش ئۇسۇلى: ئاچچىقسۇغا 500 مىللەلىتر سۇ قوشۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: چاچ چۈشۈش، چاچ ئاقىرىش، كېپەك بولۇش-قا مەنپەت قىلىدۇ.
ئىشلىتش ئۇسۇلى: هەر كۈنى ئەتىگەندە بىر قېتىم چاچ يۇيۇپ بېرىلىدۇ.

سېمىزلىك

▲ رېتىپلىق:

خۇرۇچى: قىزىل پۇرچاق 30 گرام، گۈرۈچ 100 گرام.
ياساش ئۇسۇلى: قىزىل يوپۇرماقنى سۇغا يېرىم كۈن چىلاپ قويۇپ، ئاندىن گۈرۈچ بىلەن بىلە پىشۇرۇپ تەيىيارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: سېمىزلىك كېسىلىنى داۋالاشقا مۇۋاپىق

كېلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ئاساسىي تاماق ئورنىدا دائىم ئىستېمال قىلىنىدۇ.

تېرە قۇرغاقلىشىش

▲ رېتىپى:

خۇرۇچى: ھەسەل 20 گرام، ئاچچىقسۇ 20 مىللilitتر.
ياساش ئۇسۇلى: يۇقىرىقى ئىككى خىل خۇرۇچنى ئارىلاشتۇرۇپ تەييارلىنىدۇ.

شىپالق دولى: تېرە قۇرغاقلىشىشقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ئۇزاق مۇددەت ئىستېمال قىلىنىدۇ.

▲ رېتىپى:

خۇرۇچى: ئاچچىقسۇ مۇۋاپىق مىقداردا.

ياساش ئۇسۇلى: تېرە قۇرغاقلىشىشنى يوقىتىپ، تېرىنى يۇمرانلاشتۇرۇش رولىغا ئىگە.

ئىشلىتش ئۇسۇلى: ئاچچىقسۇدا يۈز يۇپ بېرىلىدۇ.

مەسىئۇل مۇھەممەرى: ئىدىرس باقى
مەسىئۇل كورىپكتورى: چولپان تۈرسۇن

ئۇيغۇر تېبابىتى يېمەك - ئىچىمەك رېتسىپلىرى

تۈزگۈچى: ئابىلىك نۇرمۇھەممەت حاجى

*

شىنجاڭ خەلق سەھىيە نەشرىياتى نەشر قىلىدى

(ئۇرۇمچى بۇلاقبىشى كوچىسى 66 - قورۇ، پوچتا نومۇرى: 830001)

ئۇرۇمچى تىيەنچىڭ لەپاڭ باسمىچىلىق چەكلەك شىركىتىدە بېسىلىدى

شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسى تارقاتى

1168 × 850 مىللەمبىتر، 32 كەسلىم، 5.875 باسما تاۋاڭ

- يىلى 3 - ئاي 1 - نەشرى 2003

- يىلى 4 - ئاي 3 - بېسىلىشى 2009

*

ISBN 978-7-5372-3645-4

باھاسى: 15.80 يۈمن